

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Γ. ΚΡΙΚΕΛΗΣ

ΠΕΙΡΑΙΑΣ 2008

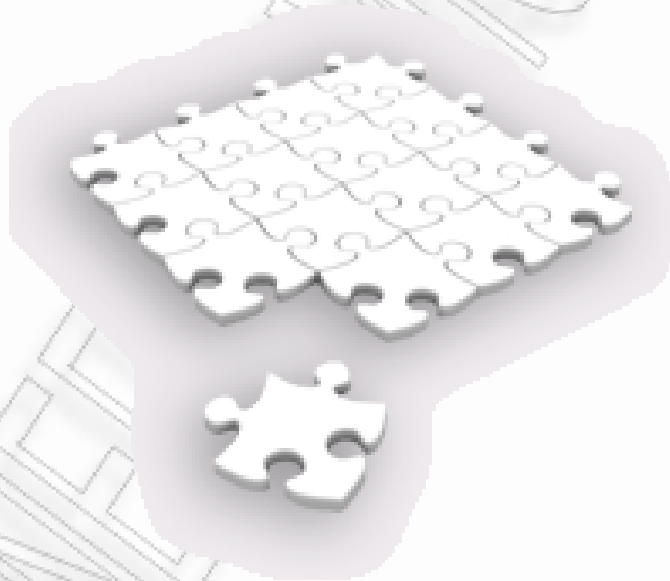
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

Πανεπιστήμιο Πειραιώς
Τμήμα Χρηματοοικονομικής
&
Τραπεζικής Διοικητικής

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Γ. ΚΡΙΚΕΛΗΣ
ΜΧΑΝ 0620

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Δ. ΤΣΙΡΙΤΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΜΣ «ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ»

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχόμενα.....	4
Εισαγωγή.....	8

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1. Ορισμός Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων	
1.1. Ο Ορισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	12
1.2. Ο Ορισμός του ΕΟΜΜΕΧ.....	14
2. Η υφιστάμενη κατάσταση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην Ελλάδα	
2.1. Στοιχεία για τις ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις.....	15
2.1.1. Αριθμός απασχολούμενων και τάξη μεγέθους κύκλου εργασιών.....	15
2.1.2. Κατηγορία οικονομικής δραστηριότητας.....	16
2.1.3. Γεωγραφική κατανομή.....	18
2.2. Ανταγωνιστικότητα των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων.....	20
2.3. Πλεονεκτήματα και αδυναμίες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.....	25
2.4. Η έρευνα του ΕΟΜΜΕΧ για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.....	26
3. Η συμβολή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην Ελληνική οικονομία - Αντιξοότητες και προκλήσεις	
3.1. Σύνθεση σε απασχόληση και Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία.....	27
3.2. Προβλήματα και προκλήσεις για τις ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις.....	27
3.3. Προγράμματα ενίσχυσης των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων.....	28

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΙΔΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

1. Βασικές αρχές – Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας χρηματοδοτήσεων	
1.1. Πιστωτικά ιδρύματα.....	32
1.2. Χρηματοδοτήσεις.....	33
2. Χρηματοδοτήσεις επιχειρήσεων	
2.1. Βασικές έννοιες χρηματοδοτήσεων επιχειρήσεων.....	34
2.2. Ίδια και ξένα κεφάλαια επιχείρησης.....	34
2.2.1. Η θεωρία των Modigliani – Miller.....	35
2.3. Τραπεζικές χρηματοδοτήσεις επιχειρήσεων.....	36
2.3.1. Κριτήρια χρηματοδοτήσεων.....	36
2.3.2. Λήψη εξασφαλίσεων.....	37
2.3.3. Είδη τραπεζικών χρηματοδοτήσεων επιχειρήσεων.....	38

3.	Εναλλακτικές μορφές χρηματοδοτήσεων	
3.1.	Γενικά.....	46
3.2.	Χρηματοδοτική μίσθωση (leasing).....	46
3.2.1.	Θεσμικό πλαίσιο.....	46
3.2.2.	Είδη χρηματοδοτικής μίσθωσης.....	46
3.2.3.	Πλεονεκτήματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης.....	49
3.3.	Διαχείριση επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring).....	50
3.3.1.	Γενικά.....	50
3.3.2.	Είδη διαχείρισης επιχειρηματικών απαιτήσεων.....	51
3.3.3.	Πλεονεκτήματα της διαχείρισης επιχειρηματικών απαιτήσεων.....	52
3.4.	Κέρδη αποτελεσματικότητας.....	53
3.5.	Άλλες πηγές χρηματοδότησης.....	53
3.6.	Τράπεζικές χρηματοδοτήσεις και μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα....	55

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

1.	Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης	
1.1.	Γενικές αρχές.....	58
2.	Προγράμματα του Γ' ΚΠΣ για μικρομεσαίες επιχειρήσεις	
2.1.	Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών, Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ).....	62
2.1.1.	Γενικές αρχές.....	62
2.1.2.	Χρηματοδοτικά προγράμματα παροχής εγγυήσεων της ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε.....	63
2.2.	Επιχειρησιακό πρόγραμμα <<Ανταγωνιστικότητα>>.....	69
2.2.1.	Επιδότηση κόστους δανεισμού και χρηματοδοτικής μίσθωσης μέσω της Δράσης 2.10.2 του Ε.Π. 'Ανταγωνιστικότητα'.....	72
3.	Αναπτυξιακός Νόμος 3299/2004	
3.1.	Γενικά – Επιλέξιμες επιχειρήσεις.....	75
3.2.	Είδη ενισχυόμενων επενδυτικών σχεδίων.....	76
3.3.	Παρεχόμενες ενισχύσεις.....	77
3.3.1.	Είδη παρεχόμενων ενισχύσεων.....	77
3.3.2.	Διάρθρωση της επικράτειας σε ζώνες κινήτρων.....	78
3.3.3.	Παρεχόμενες ενισχύσεις ανά ζώνη κινήτρων.....	79
3.4.	Προυποθέσεις έγκρισης επενδυτικών σχεδίων.....	80
3.4.1.	Ποσοστό ίδιας συμμετοχής.....	80
3.4.2.	Εναρξη υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων.....	81
3.4.3.	Καταβολή των ενισχύσεων.....	81
3.5.	Ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης.....	83

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ενας από τους δημοφιλέστερους θρύλους της σύγχρονης επιχειρηματικής ιστορίας αναφέρει πως το 1979 προτάθηκε στον Τεξανό δισεκατομμυριούχο - και μετέπειτα υποψήφιο πρόεδρο των ΗΠΑ- Ross Perot να αγοράσει μια μικρομεσαία εταιρεία κατασκευής λογισμικού για ηλεκτρονικούς υπολογιστές που άκουγε στον όνομα Microsoft, αλλά αυτός αρνήθηκε λέγοντας: «Τι στο καλό μπορούν να κάνουν 13 τύποι από το Σιάτλ που δεν μπορεί να κάνει η IBM;»

Η ιστορία απάντησε βεβαίως κατά συντριπτικό τρόπο στον Perot. Το πλέον αξιοπερίεργο ίσως είναι ότι ο ίδιος ο Perot είχε ξεκινήσει ως απλός πωλητής της IBM και μεγαλούργησε επιχειρηματικά όταν την εγκατέλειψε έγκαιρα επειδή οι ανώτεροί του αγνοούσαν τις υποδείξεις του. Θα περίμενε κανείς πως θα είχε διδαχθεί από το δικό του παράδειγμα και να διαβλέψει καλύτερα της προοπτικές μιας ανερχόμενης, καινοτόμου μικρομεσαίας επιχείρησης, όσο είχε ακόμη αυτή την ευκαιρία... (πηγή www.disabled.gr)

Η οικονομική θεωρία μέχρι και τα μέσα της δεκαετίας του 1970 τόνιζε τα πλεονεκτήματα των μεγάλων επιχειρήσεων θεωρώντας ότι η επιτυχία μιας επιχείρησης συμβαδίζει με το μέγεθος της.

Το μέγεθος της παραγωγής και οι οικονομίες κλίμακας θεωρούνταν καθοριστικά στοιχεία για την ανταγωνιστικότητα και την επιβίωση μιας επιχείρησης, προβλέποντας έτσι την επικράτηση των μεγάλων επιχειρήσεων και την εξαφάνιση των μικρομεσαίων. Τα εμπειρικά όμως στοιχεία διεθνώς δείχνουν ότι τα οικονομικά αποτελέσματα δεν συμβαδίζουν με το μέγεθος των επιχειρήσεων. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις εμφανίζονται να κατέχουν σημαντικότατο ποσοστό επί του συνόλου των επιχειρήσεων, αλλά και να απασχολούν το περισσότερο εργατικό δυναμικό. Επιπλέον, διεθνείς έρευνες έχουν καταδείξει τη συμβολή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ως βασικό παράγοντα αύξησης της απασχόλησης, βελτίωσης της παραγωγικότητας και προώθησης της επιχειρηματικής καινοτομίας.

Η Ελλάδα είναι κυριολεκτικά η χώρα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αφού οι επιχειρήσεις με λιγότερα από 100 άτομα προσωπικό αποτελούν το 99,8% του συνόλου των επιχειρήσεων και απασχολούν περίπου 60% του εργατικού δυναμικού του δευτερογενή και τριτογενή τομέα. Σημαντικότερη είναι η θέση των «μικρών» επιχειρήσεων, οι οποίες απασχολούν μέχρι και 10 άτομα προσωπικό, δεδομένου ότι αποτελούν το 96,3% του συνόλου των επιχειρήσεων, σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του ΕΟΜΜΕΧ.

Η συμβολή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην απασχόληση είναι σημαντική. Όπως προκύπτει από στοιχεία της ΕΣΥΕ, κατά την περίοδο 1978-88 η μέση ετήσια μεταβολή της απασχόλησης ήταν υψηλότερη στις μικρομεσαίες (+2,0%) από την αντίστοιχη στις μεγάλες επιχειρήσεις (-1,0%). Από στοιχεία της ICAP προκύπτει ότι και κατά το χρονικό διάστημα 1988-96 υπάρχει αύξηση των μικρομεσαίων σε βάρος των μεγάλων επιχειρήσεων και ως προς τον αριθμό των επιχειρήσεων και ως προς τον αριθμό των απασχολουμένων σε αυτές.

Η παρούσα εργασία καταπιάνεται με το πολύ σημαντικό θέμα της χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, είτε αυτή προέρχεται από κρατικούς φορείς, μέσω επιχορηγήσεων συγχρηματοδοτούμενων από Ευρωπαϊκά ταμεία, είτε από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, ως επί το πλείστον τράπεζες. Σκοπός της είναι να καταδείξει κατά πόσο αυτού του είδους η στήριξη με τη μορφή των διαφόρων τύπων χρηματοδοτήσεων, είναι αποτελεσματική και κατά πόσο συντελεί στην αποτελεσματική χρήση των κεφαλαίων, από πλευράς επιχειρήσεων.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑΣ

1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1.1 Ο ορισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δεν υπάρχει ένας ενιαίος γενικά αποδεκτός ορισμός της μικρομεσαίας επιχείρησης, αλλά ορίζεται κάθε φορά σε σχέση με τις συγκεκριμένες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες κάθε χώρας και τις εφαρμοζόμενες πολιτικές. Διαφορές στον ορισμό του μεγέθους αυτών των επιχειρήσεων προκαλούνται επίσης από γεωγραφικές παραμέτρους και κυρίως από τις διαστάσεις των αγορών. Έτσι στις ΗΠΑ, μικρομεσαία θεωρείται η επιχείρηση που απασχολεί λιγότερους από 500 εργαζόμενους, στην Ιαπωνία λιγότερους από 300, στη Γερμανία, Γαλλία και Ιταλία λιγότερους από 200, και στην Αυστραλία λιγότερους από 50 εργαζόμενους. Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, τα περισσότερο χρησιμοποιούμενα ποσοτικά κριτήρια για τον ορισμό μιας επιχείρησης ως μικρομεσαίας είναι πρωτίστως ο αριθμός των απασχολουμένων και κατά δεύτερον ο κύκλος εργασιών.

Με βάση τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 (ΕΕ L 124 της 20/5/2003 σελ. 36), ως πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ορίζονται αυτές που πληρούν, με βάση την τελευταία διαχειριστική χρήση και ασχέτως νομικής μορφής, τις παρακάτω προϋποθέσεις :

- Πολύ μικρή επιχείρηση : Ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετησίου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2εκ. Ευρώ.
- Μικρή επιχείρηση : Ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετησίου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10εκ. Ευρώ.
- Μεσαία επιχείρηση : Ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 250 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50εκ. Ευρώ το σύνολο του ετησίου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43εκ. Ευρώ.

Τα παραπάνω στοιχεία που σχετίζονται με τον αριθμό των εργαζομένων και των χρηματοοικονομικών ποσών αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) και άλλους έμμεσους δασμούς. Για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις των οποίων οι λογαριασμοί δεν έχουν κλείσει ακόμα, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται στη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Μια επιχείρηση που βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα προαναφερθέντα όρια (αριθμός απασχολούμενων, οικονομικά μεγέθη) θα απωλέσει την ιδιότητα της πολύ μικρής, μικρής ή μεσαίας επιχείρησης, εάν το γεγονός αυτό επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά έτη.

Ο αριθμός των απασχολούμενων αντιστοιχεί στον αριθμό των εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην επιχείρηση καθ' όλη τη διάρκεια του εξεταζόμενου έτους. Σ' αυτούς περιλαμβάνονται :

- Μισθωτοί
- Ατομα που εργάζονται στην επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτή και εξομοιούνται με μισθωτούς, βάσει του εθνικού δικαίου.
- Οι ιδιοκτήτες της επιχείρησης
- Οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.

Μαθητευόμενοι ή σπουδαστές δεν συνυπολογίζονται. Ατομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι μερικώς απασχολούμενοι ή οι απασχολούμενοι σε εποχική βάση υπολογίζονται ως κλάσματα με βάση τις ετήσιες μονάδες εργασίας.

Προκειμένου δε, να υπολογιστούν τα παραπάνω μεγέθη, οι τύποι των επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη είναι οι κάτωθι :

- Ανεξάρτητες επιχειρήσεις : οι επιχειρήσεις που λειτουργούν αυτόνομα και δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χαρακτηρισμού της ως συνεργαζόμενη ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση
- Συνδεδεμένες επιχειρήσεις : οι επιχειρήσεις για τις οποίες ισχύουν τα παρακάτω :
- Μια επιχείρηση κατέχει ή/και ελέγχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων μιας άλλης επιχείρησης (απ' ευθείας ή μέσω τρίτης επιχείρησης)
- Μια επιχείρηση έχει τη δυνατότητα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, εποπτικού ή διαχειριστικού οργάνου μίας άλλης επιχείρησης.
- Μια επιχείρηση δύναται να ασκήσει κυριαρχική επιρροή σε άλλη βάσει συμβάσεως ή ρήτρας του καταστατικού της άλλης
- Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις : οι επιχειρήσεις κατέχει η ίδια ή από κοινού με μια ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις (όπως αυτές εννοούνται παραπάνω) το 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης.

Ωστόσο μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη ακόμη και αν το όριο του 25% καλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από Δημόσιες εταιρίες συμμετοχών, εταιρίες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες που ασκούν επενδυτικές δραστηριότητες επιχειρηματικού κινδύνου και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον το σύνολο της επένδυσης σε ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνει τα € 1.250.000 (με την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι συνδεδεμένοι, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω)

Τέλος σύμφωνα με το άρθρο 6 της προαναφερθείσας συστάσεως ο καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης (συμπεριλαμβανομένου και του αριθμού των απασχολούμενων) έχει ως ακολούθως :

- Για ανεξάρτητη επιχείρηση, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς της επιχείρησης.
- Για συναγόμενη ή συνδεδεμένη επιχείρηση, πραγματοποιείται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης ή ,εφόσον υπάρχουν τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση.
- Όταν ο αριθμός των απασχολούμενων δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ'αναλογία τα στοιχεία που είναι σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω και προσθέτοντας τα στοιχεία που είναι σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

Πηγή : www.ypan.gr
www.elke.gr

1.2. Ο ορισμός του EOMMEX

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με τον EOMMEX, θεωρούνται ως μικρομεσαίες επιχειρήσεις όσες απασχολούν μέχρι 100 άτομα προσωπικό.

Εάν λαμβάνονταν υπόψη ο ορισμός της Ε.Ε., θα περιλαμβανόταν σχεδόν όλες οι επιχειρήσεις, καθόσον το 99% των επιχειρήσεων απασχολεί το πολύ 50 άτομα. Η μικρομεσαία επιχείρηση στην Ελλάδα είναι συνήθως μια οικογενειακή επιχείρηση της οποίας η διοίκηση ταυτίζεται με την κυριότητα και η καθημερινή διαχείριση εξασφαλίζεται συνήθως από τον επιχειρηματία.

Πηγή : www.eommex.gr

2. Η ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1. Στοιχεία για τις Ελληνικές Μικρομεσαίες επιχειρήσεις

2.1.1 Αριθμός απασχολουμένων και τάξη μεγέθους κύκλου εργασιών

Σύμφωνα με στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε. , όπως αναφέρονται στην ετήσια έκθεση για το 2006 του Εθνικού Παρατηρητηρίου για τις ΜΜΕ, και με βάση τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως αυτός αναλύθηκε παραπάνω, το 98% των ελληνικών επιχειρήσεων είναι μικρές, απασχολώντας αριθμό μικρότερο των δέκα ατόμων. Έχει υπολογισθεί ότι το μέσο μέγεθος απασχόλησης των επιχειρήσεων στην Ελλάδα είναι δύο άτομα, ενώ το αντίστοιχο μέσο μέγεθος απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι τα έξι άτομα.

Αναλυτικότερα, η προαναφερθείσα επισήμανση σχετικά με τον αριθμό απασχόλησης αναλύεται στον παρακάτω πίνακα :

Εύρος αριθμού απασχολούμενων	Αριθμός επιχειρήσεων	Ποσοστό (%)
0-4	844.917	96%
5-9	17.713	2%
10-19	8.588	1%
20-29	2.908	0,4%
30-49	2.335	0,2%
50-99	1.534	0,2%
100 και άνω	1.323	0,2%
Σύνολο:	879.318	100%

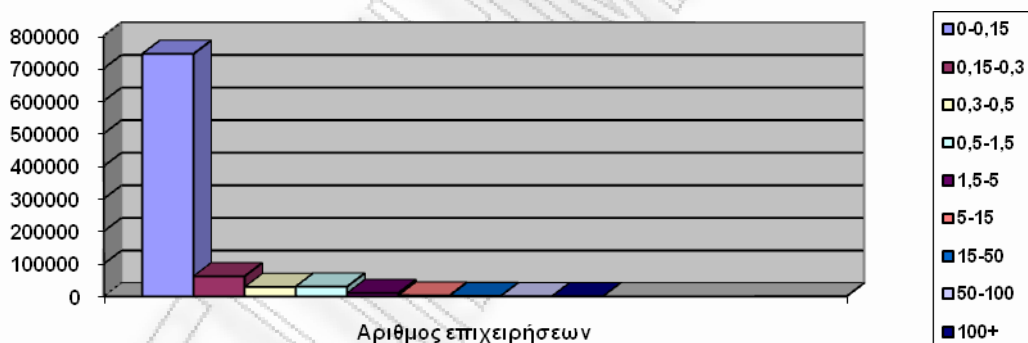
Πηγή: ΕΣΥΕ – Μητρώο επιχειρήσεων 2002 (ίδια επεξεργασία στοιχείων)

Όσον αφορά τον κύκλο εργασιών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην Ελλάδα, αυτός αντανάκλα το μικρό τους μέγεθος, αφού το 95% εμφανίζει κύκλο εργασιών μικρότερο των € 500.000, όπως φαίνεται και στο παρακάτω πίνακα :

Τάξη Μεγέθους Τζίρου (σε εκατ. Ευρώ)	Αριθμός επιχειρήσεων	Ποσοστό (%)
(0 - 0,15)	743.817	85%
(0,15 - 0,3)	61.910	7%
(0,3 - 0,5)	28.852	3%
(0,5 - 1,5)	30.123	3,3%
(1,5 - 5)	10.399	1,2%
(5 - 15)	2.867	0,4%
(15 - 50)	1.003	0,1%
(50 - 100)	196	0,02%
100+	203	0,02%
Σύνολο:	879.377	100%

Πηγή: ΕΣΥΕ – Μητρώο επιχειρήσεων 2002 (ίδια επεξεργασία στοιχείων)

Διαγραμματική απεικόνιση

2.1.2 Κατηγορία οικονομικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων

Σύμφωνα με τα στοιχεία του 2003 της Ε.Σ.Υ.Ε., το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων στην Ελλάδα (35%) δραστηριοποιείται στον τομέα του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, πραγματοποιώντας το 43% του συνολικού τζίρου. Το 11% δραστηριοποιείται στη βιομηχανία πραγματοποιώντας το 23% του τζίρου, ενώ μόλις το 2,5% δραστηριοποιείται στον πρωτογενή τομέα παραγωγής (γεωργία – αλιεία). Μάλιστα για το 2004 το ποσοστό αυτό έχει μειωθεί περαιτέρω σε 1,9%.

Αναλυτικότερα παρατίθεται ο παρακάτω πίνακας, σχετικά με την κατηγορία επιχειρηματικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων :

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	αρ. επιχειρήσεων	% επί συνόλου	τζίρος (σε εκατ.€)	% επί συνόλου
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	19.388	2%	1.738	0,7%
ΑΛΙΕΙΑ	1.620	0,2%	598	0,2%
ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	1.155	0,2%	695	0,3%
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	96.858	11%	56.818	23%
ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	1.235	0,1%	5.249	2%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	103.942	12%	14.501	6%
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ Η ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	311.977	35%	107.746	43%
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	104.700	12%	8.256	3%
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	48.267	5,4%	19.260	8%
ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	3.731	0,4%	13.697	5%
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	119.345	13%	12.739	5%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ: ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	994	0,1%	472	0,2%
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	5.079	0,6%	341	0,1%
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	3.503	0,4%	722	0,3%
ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Ή ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	44.332	5%	7.046	3%
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ ΟΙΚΙΑΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	32	0%	0,5	0,0%
ΕΤΕΡΟΔΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ	18	0,0%	1	0,0%
ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΚΛΑΔΟΣ	27.213	3%	1.451	0,6%
ΣΥΝΟΛΟ:	893.389	100,0%	251.331	100,0%

Πηγή: ΕΣΥΕ – Μητρώο επιχειρήσεων 2003 (επεξεργασία στοιχείων)

2.1.3 Γεωγραφική κατανομή

Τέλος, όσον αφορά τη γεωγραφική κατανομή, θα πρέπει να αναφερθεί ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις παρουσιάζουν μεγάλη συγκέντρωση στα αστικά κέντρα. Ειδικότερα, πάντα σύμφωνα με τα στοιχεία του 2003 της Ε.Σ.Υ.Ε., το 35% του αριθμού των επιχειρήσεων είναι εγκατεστημένες στο νομό Αττικής, όπου και πραγματοποιείται το 67% του συνολικού κύκλου εργασιών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Αναλυτικότερα :

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ		ΤΖΙΡΟΣ (σε εκατ. €)	
	ΣΥΝΟΛΟ	%	ΣΥΝΟΛΟ	%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	893.389	100	251.332	100
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	43.186	4,8	6.662	2,7
ΔΡΑΜΑΣ	7.806	0,9	942	0,4
ΕΒΡΟΥ	10.332	1,2	1.572	0,6
ΚΑΒΑΛΑΣ	12.994	1,4	1.947	0,8
ΞΑΝΘΗΣ	6.327	0,7	1.259	0,5
ΡΟΔΟΠΗΣ	5.727	0,6	941	0,4
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	156.265	17,5	28.487	11
ΗΜΑΘΙΑΣ	10.320	1,1	1.576	0,6
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	91.729	10,2	20.956	8,3
ΚΙΛΚΙΣ	6.446	0,7	1.117	0,3
ΠΕΛΛΗΣ	11.458	1,3	1.246	0,5
ΠΙΕΡΙΑΣ	11.351	1,3	1.173	0,5
ΣΕΡΡΩΝ	14.278	1,6	1.367	0,5
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	10.683	1,2	1.053	0,3
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	26.632	3	2.530	1
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	3.086	0,3	232	0,1
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	6.367	0,7	575	0,2

(Συνέχεια στην επόμενη σελίδα)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ		ΤΖΙΡΟΣ (σε εκατ. €)	
	ΣΥΝΟΛΟ	%	ΣΥΝΟΛΟ	%
ΚΟΖΑΝΗΣ	13.040	1,5	1.428	0,5
ΦΛΩΡΙΝΗΣ	4.139	0,5	295	0,2
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	54.160	6	7.490,78	3
ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	7.047	0,8	769	0,3
ΛΑΡΙΣΗΣ	20.168	2,3	3.298	1,3
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	17.035	1,9	2.150	0,9
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	9.910	1,1	1.273	0,5
ΗΠΕΙΡΟΣ	28.078	3,2	3.435	1,3
ΑΡΤΗΣ	5.117	0,6	617	0,2
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	4.067	0,5	371	0,2
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	13.462	1,5	1.916	0,7
ΠΡΕΒΕΖΗΣ	5.432	0,6	532	0,2
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	27.882	3	2.542	1
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	5.631	0,5	591	0,3
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	14.458	1,5	1.356	0,5
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	4.587	0,5	415	0,2
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	3.206	0,5	180	0,0
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	47.324	5,3	6.088	2,5
ΑΙΤΩΛΟ/ΝΙΑΣ	13.795	1,5	1.513	0,6
ΑΧΑΪΑΣ	22.895	2,6	3.466	1,4
ΗΛΕΙΑΣ	10.634	1,2	1.109	0,5
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	41.997	4,7	5.622	2,2
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	8.030	0,9	1.589	0,6
ΕΥΒΟΙΑΣ	18.241	2	2.252	0,9
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	1.204	0,1	84	0,1
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	11.584	1,3	1.451	0,5
ΦΩΚΙΔΟΣ	2.938	0,3	247	0,1
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	45.102	5	5.923	2,5
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	8.507	1	1.170	0,5
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	6.707	0,7	714	0,3
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	11.224	1,3	1.742	0,7
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	6.637	0,7	713	0,3
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	12.027	1,3	1.584	0,7
ΑΤΤΙΚΗ	314.231	35	167.509	67
ΑΤΤΙΚΗ	314.231	35	167.509	67
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	17.415	2	1.997	0,8
ΛΕΣΒΟΥ	8.234	1	1.010	0,4
ΣΑΜΟΥ	4.809	0,5	432	0,2
ΧΙΟΥ	4.372	0,5	555	0,2
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	38.215	4,3	4.698	2
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	21.414	2,4	3.023	1,2
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	16.801	1,9	1.675	0,8
ΚΡΗΤΗ	52.626	6	8.277	3,3
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	25.121	3	4.372	1,7
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	6.675	0,7	815	0,3
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	7.322	0,8	1.033	0,5
ΧΑΝΙΩΝ	13.508	1,5	2.057	0,8

Πηγή: ΕΣΥΕ / ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ 2003 (ίδια επεξεργασία στοιχείων)

2.2. Ανταγωνιστικότητα των Ελληνικών Μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων δε βρίσκεται σε ικανοποιητικά επίπεδα. Οι ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν θεωρούνται ανταγωνιστικές, με εξαίρεση ορισμένες που δραστηριοποιούνται σε τομείς όπως ο εναλλακτικός τουρισμός (αγροτουρισμός, συνεδριακός τουρισμός), οι μεταφορές ή η παραγωγή κάποιων εξειδικευμένων προϊόντων .

Ο λόγος για αυτό το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, αποδίδεται κυρίως στη μη ύπαρξη ή την περιορισμένη εκμετάλλευση οικονομικών κλίμακας, την έλλειψη εξειδίκευσης και στην απουσία μακροχρόνιου σχεδιασμού.

Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί πως υπάρχει μεγάλη υστέρηση στον τομέα της τεχνολογικής ανάπτυξης, δεδομένης και της υστέρησης στη σύνδεση επιχειρηματικότητας και καινοτομίας. Η μη έντονη ακόμα χρήση νέων καινοτόμων τεχνολογιών στη παραγωγή ή παροχή υπηρεσιών, η μη εκτεταμένη χρήση του διαδικτύου ως μέσου, συντελεί στην υστέρηση των ελληνικών επιχειρήσεων σε θέματα ανταγωνιστικότητας, σε σχέση με αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παράλληλα, θα πρέπει να συσχετιστεί η χαμηλή ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων, έναντι των ευρωπαϊκών, με τις γενικότερες συνθήκες που διέπουν το ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Οι ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις, σε μεγάλο ποσοστό (περίπου 50%), υιοθετούν αμυντική στρατηγική αντιμετώπισης της μείωσης των πωλήσεων, με αντίστοιχη μείωση της παραγωγής, ενώ μόνο το 25% αντιδρά επιθετικά με τεχνολογική αναβάθμιση των υφισταμένων προϊόντων και προώθηση νέων προϊόντων στην αγορά. Αντίθετα, το 50% των ευρωπαϊκών μικρομεσαίων επιχειρήσεων αντιδρά επιθετικά, αναβαθμίζοντας την παραγωγική τους δραστηριότητα, ενώ μόλις το 30% αντιδρά αμυντικά.

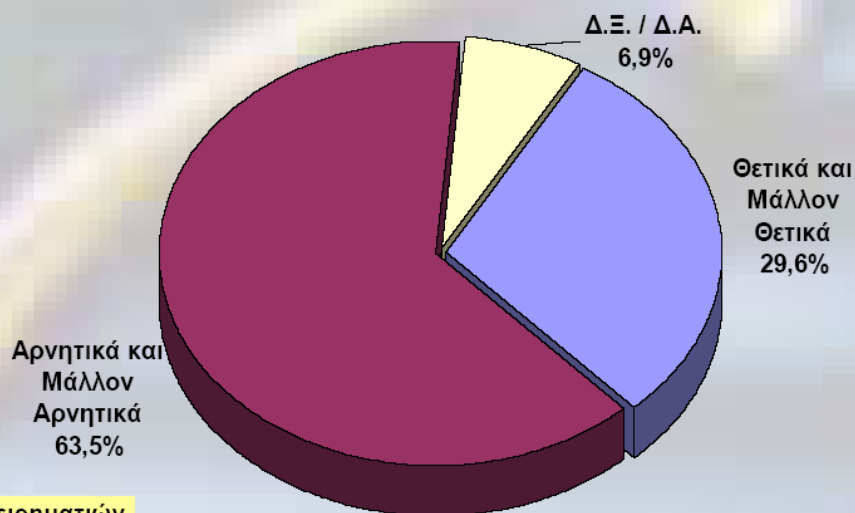
Σύμφωνα με την έρευνα που διεξήχθη από την εταιρία G.P.O., τα αποτελέσματα της οποίας δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Ανάπτυξης και στην οποία το δείγμα αποτελείτο τόσο από επιχειρηματίες, ιδιοκτήτες μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΕΡΕΥΝΑ Α), όσο και από πολίτες (ΕΡΕΥΝΑ Β), ευκρινώς διαπιστώνεται η έλλειψη ενημέρωσης των επιχειρηματιών σχετικά με τα επιδοτούμενα προγράμματα που τους αφορούν, μικρός βαθμός ένταξης μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε αυτά (μόλις 17,2%), παρά τη διάθεση για ένταξη, η οποία φτάνει σε ποσοστό 62,8%. Η έλλειψη ενημέρωσης και χρήσης των προγραμμάτων περιορίζει τη δυνατότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ως προς το να είναι περισσότερο ανταγωνιστικές, δεδομένου ότι τους στερεί αναπτυξιακές προοπτικές

Σχετικά με το μέλλον, από την πλευρά των επιχειρηματιών διακρίνεται ισχυρή θέληση για την ανάπτυξη δικής τους επιχείρησης (ποσοστό 55,9%), ενώ για τις ήδη υπάρχουσες η αισιοδοξία για το μέλλον της επιχείρησης υπερβαίνει το 50%.

Μέρος των αποτελεσμάτων της εν λόγω έρευνας παρουσιάζονται διαγραμματικά στις επόμενες διαφάνειες :

Βαθμός ενημέρωσης των επιχειρηματιών για τα προγράμματα

ΕΡΩΤΗΣΗ: Στις συναλλαγές σας με τους δημόσιους οργανισμούς σε γενικές γραμμές πως αξιολογείτε την ενημέρωση για προγράμματα που αφορούν την επιχείρησή σας;

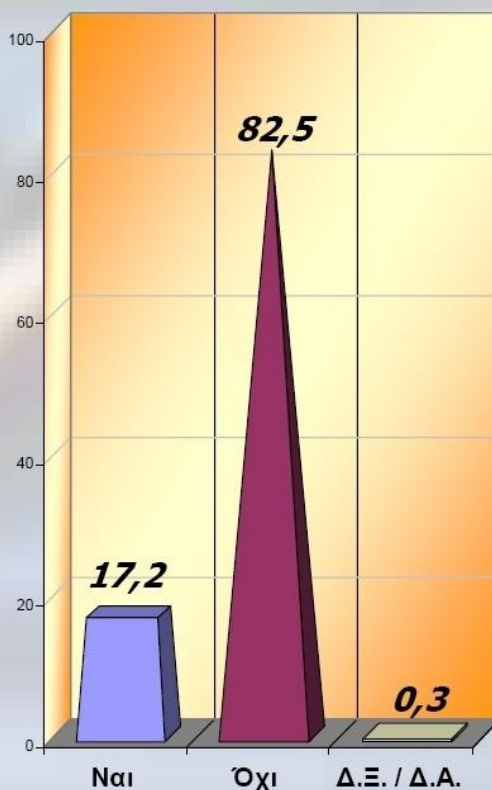
ΕΡΕΥΝΑ Α: επιχειρηματιών

15

Βαθμός ένταξης στα προγράμματα

ΕΡΩΤΗΣΗ: Έχετε ενταχθεί σε κάποιο από τα προγράμματα του Υπουργείου Ανάπτυξης;

ΕΡΕΥΝΑ Α: επιχειρηματιών

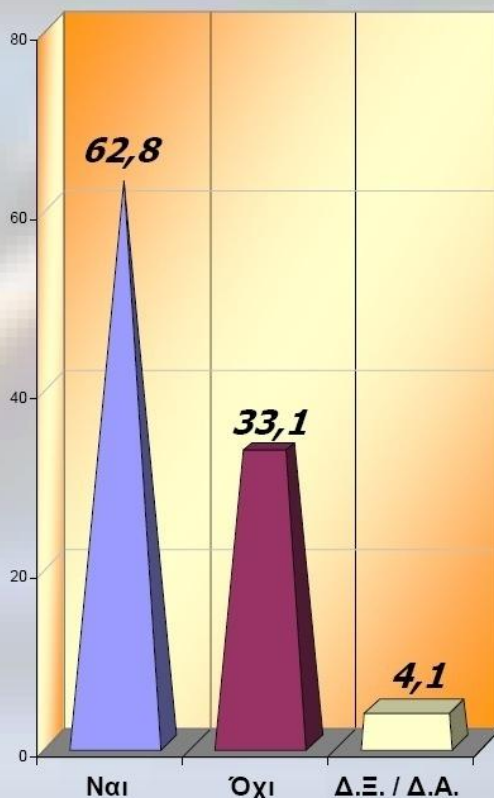

17

Διάθεση ένταξης στα προγράμματα

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αν ΟΧΙ,
Θα θέλατε να
ενταχθείτε;

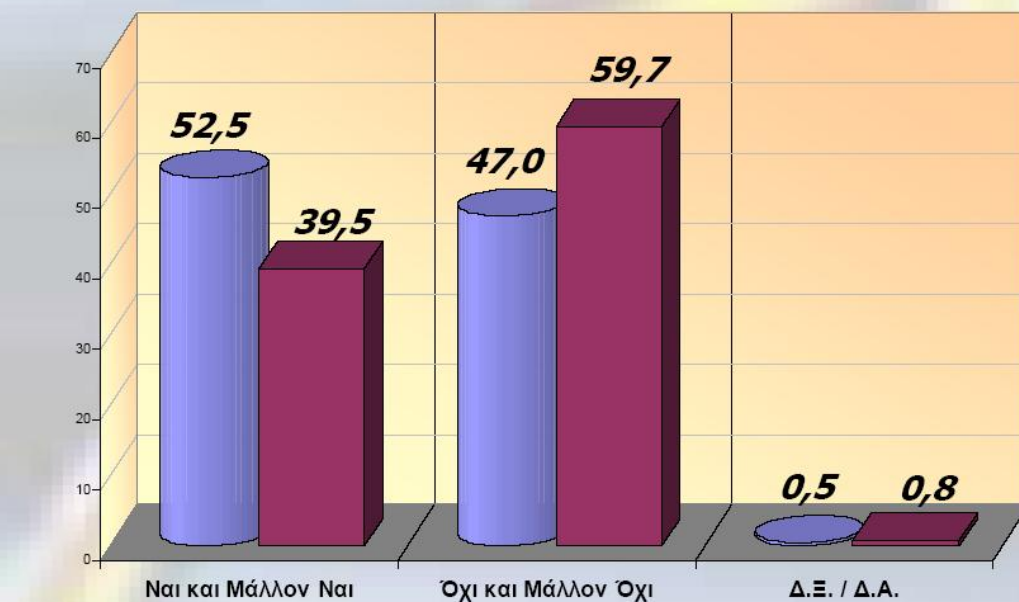
ΕΡΕΥΝΑ Α: επιχειρηματιών

18

Ανταγωνισμός και το μέλλον των ΜΜΕ

ΕΡΩΤΗΣΗ: Θεωρείτε ότι στις σημερινές συνθήκες ανταγωνισμού υπάρχει χώρος για τις ΜΜΕ;

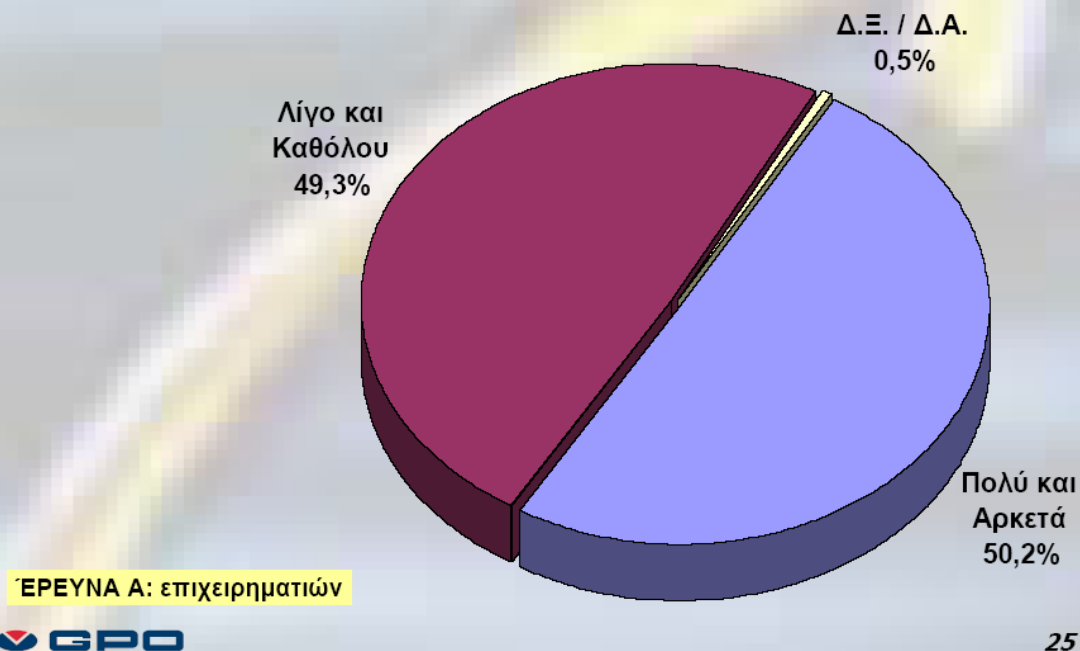

■ ΕΡΕΥΝΑ Α: επιχειρηματιών ■ ΕΡΕΥΝΑ Β: κοινής γνώμης

24

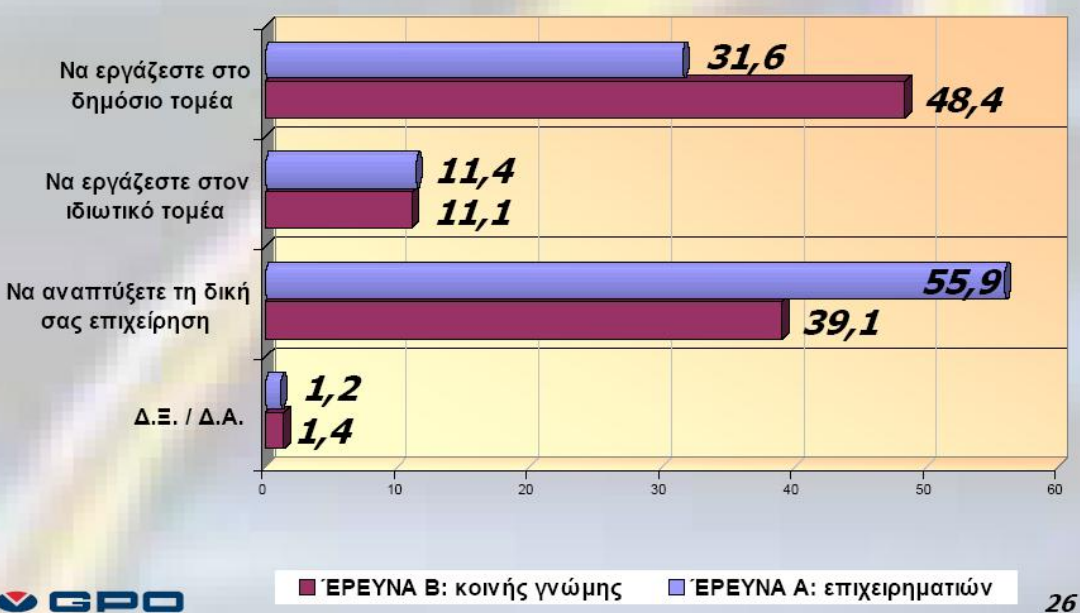
Βαθμός αισιοδοξίας για την επιχείρηση

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πόσο αισιόδοξος είστε για το μέλλον της επιχείρησής σας;

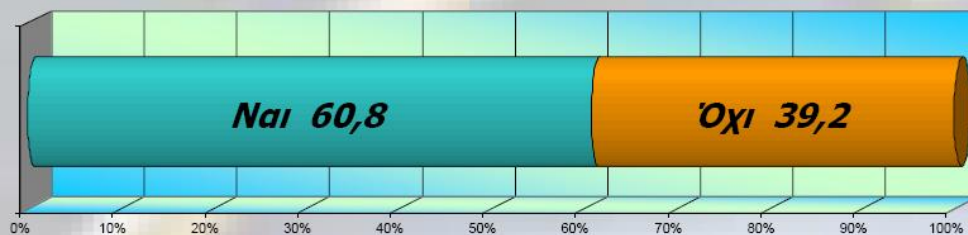
Προτίμηση τομέα εργασίας

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αν μπορούσατε να επιλέξετε σήμερα θα προτιμούσατε:

Χρήση νέων τεχνολογιών στις επιχειρήσεις

ΕΡΩΤΗΣΗ: Χρησιμοποιείτε τις νέες τεχνολογίες στην επιχείρησή σας (εκτός του λογιστηρίου);

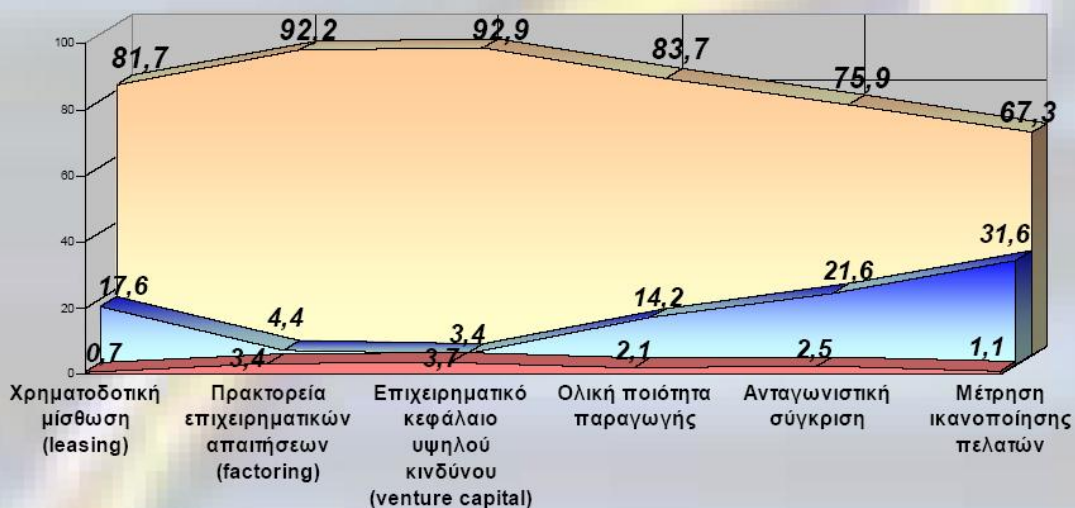
ΕΡΕΥΝΑ Α: επιχειρηματιών

29

Χρήση σύγχρονων τεχνικών διοίκησης

ΕΡΩΤΗΣΗ: Χρησιμοποιείτε κάποια από τις παρακάτω σύγχρονες τεχνικές διοίκησης και ανάπτυξης:

ΕΡΕΥΝΑ Α: επιχειρηματιών

■ Δ.Ξ. / Δ.Α.

■ Ναι

■ Όχι

31

Πηγή : www.mnec.gr

2.3. Πλεονεκτήματα και αδυναμίες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις παρουσιάζουν πολλές αδυναμίες αλλά και πλεονεκτήματα. Υπάρχει σοβαρό πρόβλημα χαμηλής παραγωγικότητας που θα πρέπει να αποδοθεί μεταξύ των άλλων στο χαμηλό βαθμό χρησιμοποίησης σύγχρονης τεχνολογίας, στην ανεπαρκή οργάνωση παραγωγής και στη μη εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διοίκησης, διαχείρισης και μάρκετινγκ, με αποτέλεσμα τη χαμηλή τους ανταγωνιστικότητα, όπως αναπτύχθηκε παραπάνω.

Στην Ελλάδα αλλά και διεθνώς έχουν δυσκολίες πρόσβασης στο τραπεζικό σύστημα λόγω του υψηλότερου κινδύνου που τις χαρακτηρίζει, της έλλειψης επαρκών εγγυήσεων αλλά και λόγω του οικογενειακού τους χαρακτήρα. Ως αποτέλεσμα αυτών είναι να καταλήγουν στο βραχυπρόθεσμο δανεισμό και στις πιστώσεις των προμηθευτών για να καλύψουν τις αυξημένες ανάγκες τους για κεφάλαιο κίνησης. Λίγες είναι ακόμα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που εφαρμόζουν τη χρηματοδοτική μίσθωση (leasing), τη σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) και το επιχειρηματικό κεφάλαιο υψηλού κινδύνου (venture capital) ως εναλλακτικές λύσεις εξεύρεσης κεφαλαίων. Κατά συνέπεια, οι επιχειρήσεις αυτές έχουν μεγάλη δυσκολία στην ανάπτυξη επενδυτικών προγραμμάτων μεγάλης εμβέλειας.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν χρησιμοποιούν στρατηγικό προγραμματισμό καθώς και άλλες τεχνικές σύγχρονης διοίκησης, όπως στρατηγικές συμμαχίες, ολική ποιότητα παραγωγής, ανταγωνιστική σύγκριση, μέτρηση ικανοποίησης πελατών κ.λπ. Υστερούν επίσης των μεγάλων επιχειρήσεων στο μάρκετινγκ, στην ανάπτυξη εξαγωγικής δραστηριότητας, σε έρευνα και ανάπτυξη, στην αποτελεσματική χρήση εξωτερικών πηγών πληροφόρησης, στην πρόσβαση στις πηγές παραγωγής πρώτων υλών και στις συνεργασίες. Έχουν υψηλά ποσοστά υψηλά ποσοστά θνησιμότητας (50%) ιδιαίτερα κατά τα πρώτα 3-5 έτη της ζωής τους.

Οι λόγοι ύπαρξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων αποτελούν και τα βασικά τους πλεονεκτήματα.

Η ευελιξία στην παραγωγή, η γρήγορη και εύκολη αφομοίωση της νέας τεχνολογίας και καινοτομίας, η προσαρμοστικότητα στις συνθήκες της αγοράς, η ευκολότερη κάλυψη των αναγκών εξειδικευμένων αγορών, η ταχύτητα στη λήψη αποφάσεων, οι προσωπικές πελατειακές σχέσεις και η συμβολή τους στην ανάπτυξη και απασχόληση απομονωμένων περιοχών είναι μερικά από τα πλεονεκτήματα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων έναντι των μεγάλων επιχειρήσεων.

Η εκτίμηση της χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ενδιαφέρει φορείς όπως τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες, προμηθευτές, εξαγοράστριες εταιρείες, επενδυτές και ακαδημαϊκά ιδρύματα. Βασική επιδίωξη όλων αυτών είναι ο προσδιορισμός της οικονομικά εύρωστης επιχείρησης ή αλλιώς της επιχείρησης που παρουσιάζει το μικρότερο πιστωτικό κίνδυνο. Αλλά και το σύνολο των αδυνάτων και προβληματικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο ενδιαφέροντος για την άσκηση κρατικής πολιτικής στήριξης των επιχειρήσεων αυτών.

2.4. Η έρευνα του EOMMEX για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Θετικό δείκτη ανάπτυξης εργασιών και εκτίμηση για σταθερή ή ανοδική πορεία στο μέλλον παρουσιάζουν οι ελληνικές επιχειρήσεις, παρότι το επιχειρηματικό περιβάλλον κρίνεται μάλλον μη ευνοϊκό, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της "Έρευνας Προσδιορισμού της Επιχειρηματικής Φυσιογνωμίας και των Δεικτών Επιχειρηματικής Δραστηριότητας των ΜΜΕ" που παρουσίασε ο EOMMEX σε σχετική εκδήλωση τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε δείγμα 3.519 μικρομεσαίων επιχειρήσεων που απασχολούν έως 249 υπαλλήλους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, μεγαλύτερο περιθώριο καθαρού κέρδους έχουν οι επιχειρήσεις εμπορίου και μεταποίησης, ενώ οι κλάδοι κατασκευών και μεταφορών κυμαίνονται σε χαμηλότερα επίπεδα. Το 50% των επιχειρήσεων δήλωσε ότι ο κύκλος εργασιών αυξήθηκε, ενώ οι νέες προσλήψεις υπερέρχουν των αποχωρήσεων. Όσον αφορά τη χρηματοδότηση, το 95% των κεφαλαίων προέρχεται από ίδια κεφάλαια και τραπεζικό δανεισμό και, μόνο το 2% από δημόσια επιχορήγηση, τόσο κατά την έναρξη όσο και κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της επιχείρησης.

Οι νέες τεχνολογίες ενσωματώνονται σταθερά στις επιχειρήσεις, με το ποσοστό χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών και Διαδικτύου από υπαλλήλους να ανέρχεται σε 40-50%, με εξαίρεση τη Στερεά Ελλάδα και την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη όπου το ποσοστό είναι χαμηλότερο. Το 66,5% των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες στο Διαδίκτυο έχουν σύνδεση ADSL στο Διαδίκτυο.

Το 90% των επιχειρήσεων δήλωσαν ότι η επιχείρησή τους δεν πραγματοποιεί εξαγωγές, ενώ όσον αφορά τις εισαγωγές πρώτες χώρες εισαγωγών είναι η Ιταλία και η Γερμανία. Σύμφωνα με τις απόψεις των επιχειρηματιών, η έλλειψη ρευστότητας και ο υπερβολικός ανταγωνισμός και κορεσμός σε συγκεκριμένους κλάδους αποτελούν κύρια προβλήματα της τοπικής αγοράς, ανεξάρτητα από το μέγεθος της επιχείρησης.

Όσον αφορά τα επιμέρους χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων, οι μεσαίες επιχειρήσεις (50-249 υπάλληλοι) έχουν κατά μέσο όρο προσωπικό 96 ατόμων και κύκλο εργασιών 37 εκατ. ευρώ. Το περιθώριο καθαρού κέρδους αγγίζει το 25%. Δύο στις τρεις επιχειρήσεις πιστοποιούνται κατά ISO και χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες και το Διαδίκτυο σε ικανοποιητικό βαθμό.

Οι μικρές επιχειρήσεις (10-49 υπάλληλοι) έχουν κατά μέσο όρο προσωπικό 20 ατόμων και κύκλο εργασιών 6 εκατ. ευρώ. Το περιθώριο κέρδους ανέρχεται σε 11%, πιστοποιούνται κατά ISO σε ποσοστό μεγαλύτερο του 30% και αξιοποιούν κοινοτικά προγράμματα επιδότησης της απασχόλησης.

Όσον αφορά τις πολύ μικρές επιχειρήσεις (έως 9 υπάλληλοι), έχουν κατά μέσο όρο προσωπικό 1,6 ατόμων και κύκλο εργασιών 550.000 ευρώ. Το περιθώριο κέρδους κυμαίνεται στο 8% και έχουν σταθερό αριθμό απασχολούμενων. Βασίζονται σε ίδια κεφάλαια και, σε γενικές γραμμές, δεν διαθέτουν πιστοποίηση κατά ISO.

πηγή : www.naftemporiki.gr

3. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – ΑΝΤΙΞΟΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

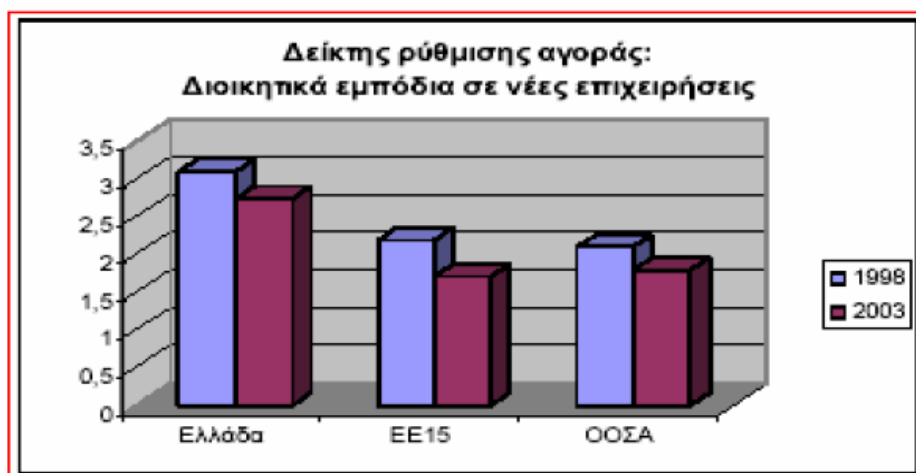
3.1. Σύνθεση σε απασχόληση και Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία

Ο ρόλος που διαδραματίζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στη διαμόρφωση των μεγεθών της ελληνικής οικονομίας είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Σε ό,τι αφορά τη συμβολή των επιμέρους κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, ο τριτογενής τομέας (εμπόριο, υπηρεσίες) διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο τόσο σε όρους απασχόλησης, όσο και σε όρους Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν σε τιμές συντελεστών παραγωγής).

3.2. Προβλήματα και προκλήσεις για τις ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Όσον αφορά τα προβλήματα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αυτά μπορούν επιγραμματικά να συνοψιστούν στα κάτωθι :

- Ελλειψη επιχειρηματικών ευκαιριών
- Οικογενειακός χαρακτήρας της χρηματοδότησης
- Δυσκολία μετεξέλιξης των οικογενειακών επιχειρήσεων (οι οποίες αποτελούν μεγάλο ποσοστό των μικρομεσαίων ελληνικών επιχειρήσεων).
- Ελλειψη των υποδομών για την υποστήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
- Διοικητικά εμπόδια λειτουργίας για τις νέες επιχειρήσεις (βλ. παρακάτω διάγραμμα).

* Ο δείκτης παίρνει τιμές από 0-6 με κλίμακα από τις λιγότερο προς τις περισσότερο ρυθμιστικές αγορές.

Πηγή: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2007-2013» (επεξεργασία στοιχείων του Global Entrepreneurship Monitor)

- Να εφαρμόσει διεθνή πρότυπα και μεθόδους οργάνωσης, λειτουργίας και διοίκησης
- Να επενδύσει σε νέα δίκτυα πρόσβασης και διάθεσης προϊόντων
- Να επενδύσει στην τεχνολογική ανάπτυξη, σε επιστημονικά κέντρα έρευνας, σε πόλους καινοτομίας
- Να στραφεί σε νέα προϊόντα, νέες υπηρεσίες
- Να αναπτύξει οικολογικό προσανατολισμό και κοινωνική υπευθυνότητα

3.3. Προγράμματα ενίσχυσης των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Στα πλαίσια της ενίσχυσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και σε συνάρτηση με τους στόχους της αναθεωρημένης στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Λισσαβόνα), αλλά και του χάρτη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, διαμορφώνονται τα παρακάτω έξι πεδία εθνικής πολιτικής για την Ελλάδα:

	ΣΤΟΧΟΙ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ	ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΜΕ	ΠΕΔΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
1.	1.1. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ: ΕΚΚΙΝΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ/ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ 1.2. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	1. Φορολογικά και χρηματοοικονομικά ζητήματα 2. Εκπαίδευση και Επιμόρφωση για το επιχειρηματικό πνεύμα 3. Φθηνότερη και ταχύτερη εκκίνηση – απλοποίηση των διαδικασιών για τη δημιουργία επιχειρήσεων 4. Καλύτερη νομοθεσία και ρυθμίσεις	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
2.	2.1. ΑΠΕΥΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ 2.2. ΣΤΗΡΙΞΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Περισσότερα οφέλη από την Ενωμένη Αγορά	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ

	ΣΤΟΧΟΙ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ	ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΜΕ	ΠΕΔΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
3.	ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ Ε&ΤΑ	Ενίσχυση των τεχνολογικών δυνατοτήτων των μικρών επιχειρήσεων	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ
4.	ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ	Βελτίωση της πρόσβασης σε απ' ευθείας σύνδεση	ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ
5.	ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ		ΑΕΙΦΟΡΙΑ
6.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ	Διαθεσιμότητα των ικανοτήτων	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

Πηγή: *European Profiles (ίδια επεξεργασία στοιχείων)*

Η Στρατηγική της Λισσαβόνας εστιάζει στη δημιουργία της Κοινωνίας της Γνώσης, στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, στην εξασφάλιση ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, στην τόνωση της απασχόλησης για ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και στην ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Η διεθνοποίηση των αγορών αποτελεί τη σύγχρονη αναπτυξιακή συνιστώσα για όλες τις ευρωπαϊκές μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αλλά και τις ελληνικές, τη στιγμή που μόνο μια στις δέκα από αυτές δηλώνει έσοδα από εξαγωγές, σε αντίθεση με μικρότερες αγορές όπου το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει έσοδα από εισαγωγές είναι σαφώς μεγαλύτερο (πχ. Εσθονία 23%, Σλοβενία 21%, Φινλανδία 19%). Αντίθετα μικρομεσαίες επιχειρήσεις μεγάλων αγορών δηλώνουν εξαιρετικά χαμηλά ποσοστά εξαγωγών (πχ Ισπανία 3%, Γαλλία 6%).

Για την Ελλάδα, σε επίπεδο κρατικών ενισχύσεων ο Αναπτυξιακός Νόμος 3299/2004 αποτελεί το βασικότερο εργαλείο ενίσχυσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Από τα στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών προκύπτει πως την περίοδο 2004-2006 εγκρίθηκαν 1.241 προτάσεις με συνολικό προϋπολογισμό περί τα 2 δις ευρώ, εγκριθείσας επιχορήγησης 820 εκατ. ευρώ. Ο συνολικός αριθμός των θέσεων εργασίας που θα δημιουργηθούν αναμένεται να προσεγγίσει τις 6.500 περίπου. Οσον αφορά τους τομείς δραστηριοποίησης το 60% αφορούσε επενδύσεις στο μεταποιητικό τομέα και το 30% στον τουρισμό. Τέλος σημαντικές χρηματοδοτήσεις έλαβαν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις μέσω των Περιφερειακών προγραμμάτων (ΠΕΠ).

Πηγές : *ΕΟΜΜΕΧ, Εθνικό Παρατηρητήριο για τις ΜΜΕ, Ετήσια Έκθεση 2006*

«Η συμβολή του Τραπεζικού συστήματος στην Ελληνική Οικονομία», Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, Ιούλιος 2008

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΙΔΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ - ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

1.1. Πιστωτικά ιδρύματα

Ως πιστωτικό ίδρυμα, σύμφωνα με τον Ν.3601/2007, με τον οποίο το πλαίσιο λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων προσαρμόζεται στους κανόνες της Επιτροπής της Βασιλείας, ορίζεται η επιχείρηση, η δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων ή άλλων κεφαλαίων από το κοινό και στη χορήγηση δανείων ή λοιπών πιστώσεων για λογαριασμό της. Ως πιστωτικό ίδρυμα ορίζεται επίσης και το ίδρυμα ηλεκτρονικού χρήματος.

Στην Ελλάδα, όπως προαναφέρθηκε η λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων διέπεται από τον Ν.3601/2007. Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1, τα πιστωτικά ιδρύματα ιδρύονται υποχρεωτικά με τη μορφή Ανώνυμης Εταιρίας, με εξαίρεση τις Συνεταιριστικές Τράπεζες που ιδρύονται με τη νομική μορφή των αστικών συνεταιρισμών, βάσει του Ν.1667/86 και το άρθρο 5 του Ν.3601/2007. Το ελάχιστο αρχικό μετοχικό κεφάλαιο ορίζεται σε 18.000.000 € και μπορεί να καλύπτεται από μετρητά και λοιπά στοιχεία.

Αναλυτικότερα το φάσμα των δραστηριοτήτων που μπορούν να προσφέρουν να πιστωτικά ιδρύματα, όπως αυτές αναφέρονται στο άρθρο 11 του Ν.3601/2007, είναι κατά κύριο λόγο οι κάτωθι :

- Αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιτρεπτέων κεφαλαίων
- Χορήγηση δανείων ή λοιπών πιστώσεων, συμπεριλαμβανομένων και των πράξεων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων
- Χρηματοδοτικές μισθώσεις
- Πράξεις διενέργειας πληρωμών και μεταφορών κεφαλαίου
- Εκδοση και διαχείριση μέσων πληρωμής (κάρτες, επιταγές)
- Εγγυήσεις και αναλήψεις υποχρεώσεων
- Φύλαξη και διαχείριση κινητών αξιών
- Εκδοση ηλεκτρονικού χρήματος
- Όλες οι επενδυτικές υπηρεσίες και δραστηριότητες, όπως αυτές εξειδικεύονται στον Ν.3606/2007, με τον οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η οδηγία 2004/39/EK, γνωστή και ως MiFID, κλπ.

Πηγή : Αγγελόπουλος, Π. Χρ. «Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό σύστημα»

1.2. Χρηματοδοτήσεις

Ως χρηματοδότηση ορίζεται η οικονομική στήριξη και ενίσχυση των παραγωγικών μονάδων της οικονομίας (νομικά και φυσικά πρόσωπα) με σκοπό την υλοποίηση των παραγωγικών και επενδυτικών τους προγραμμάτων.

Στην Ελλάδα, με την Πράξη Διοικητού Τραπέζης της Ελλάδος 1955/91, καθορίστηκε το πλαίσιο εντός του οποίου οι τράπεζες μπορούν ελεύθερα, με όρους και προϋποθέσεις που εκείνες ορίζουν, να χρηματοδοτούν τους πελάτες τους. Πιο συγκεκριμένα :

- Οι εμπορικές τράπεζες μπορούν να χρηματοδοτούν επιχειρήσεις και ιδιώτες χωρίς περιορισμούς ή ειδικούς όρους
- Υπεύθυνες ορίζονται οι τράπεζες για χρηματοδοτήσεις στηριζόμενες σε τραπεζικά κριτήρια
- Επιτρέπεται μεταξύ των τραπεζών εκχώρηση ή αποδοχή δανείων σε ευρώ ή συνάλλαγμα
- Επιτρέπεται στις τράπεζες να ρυθμίζουν απαιτήσεις τους, ληξιπρόθεσμες ή μη, δανείων σε ευρώ ή συνάλλαγμα

Με βάση την ΠΔΤΕ 1955/91, χρηματοδοτούνται επιχειρήσεις κάθε νομικής μορφής και αντικείμενου, τόσο για κεφάλαιο κινήσεως, όσο και για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών τους, που αφορούν την απόκτηση παγίων εγκαταστάσεων, μεταφορικών μέσων και λοιπού εξοπλισμού.

Ως επιχείρηση ορίζεται μια οργάνωση με τεχνική, οικονομική και νομική αυτοτέλεια, που διαθέτει μια περιουσία με την οποία πραγματοποιεί την παραγωγική της διαδικασία.

Πέραν των επιχειρήσεων, με βάση την ίδια Πράξη, χρηματοδοτούνται και επαγγελματίες για κεφάλαιο κινήσεως, αγορά μεταφορικών μέσων αναγκαίων για την άσκηση του επαγγέλματός τους και αγορά πάσης φύσεως εξοπλισμού, καθώς και ιδιώτες για την απόκτηση ή επισκευή ακινήτων για ιδιόχρηση ή εκμετάλλευση.

2. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

2.1 Βασικές έννοιες χρηματοδοτήσεων επιχειρήσεων

Οι επιχειρήσεις σε κάθε οικονομία, χρειάζονται κεφάλαια τόσο για να καλύψουν ανάγκες που προέρχονται είτε από την παραγωγική διαδικασία (ανάγκες που προκύπτουν από το συναλλακτικό κύκλωμα μιας επιχείρησης), είτε από έκτακτες ανάγκες, είτε για ανάγκες απόκτησης παγίων (ακίνητα ή εξοπλισμός).

Η κάλυψη των κεφαλαιακών τους αναγκών μπορεί να γίνει με δικά τους κεφάλαια (Ίδια κεφάλαια) ή με ξένα κεφάλαια που προέρχονται είτε από τους προμηθευτές τους (παροχή πιστώσεων), είτε από τις τράπεζες (τραπεζικός δανεισμός).

Θα πρέπει εδώ να αναφερθεί πως πέραν των κεφαλαίων που είναι απαραίτητα για την απρόσκοπτη λειτουργία τους, οι επιχειρήσεις και ειδικότερα οι μικρομεσαίες καταφεύγουν στις τράπεζες και για άλλου είδους ανάγκες τους, όπως έκδοση εγγυητικών επιστολών, ενεγγύων πιστώσεων, διακανονισμούς με οίκους του εξωτερικού, για εισαγωγές ή εξαγωγές. Οι ανάγκες αυτές δε θα πρέπει να ιδωθούν ξεχωριστά, καθώς συνιστούν ανάληψη κινδύνου για μια τράπεζα, ενώ είναι πιθανόν να αυξήσουν και τον πιστωτικό κίνδυνο των παρεχόμενων υπηρεσιών από την τράπεζα.

2.2. Ίδια και Ξένα κεφάλαια επιχείρησης

Ο όρος Ίδια κεφάλαια χρησιμοποιείται για να περιγράψει την καθαρή θέση μιας επιχείρησης, που αποτελείται από το μετοχικό κεφάλαιο ή εταιρικό κεφάλαιο αν η επιχείρηση δεν είναι ανώνυμη εταιρία, το τακτικό αποθεματικό (5% των προ φόρων κερδών της χρήσεως μετατρέπεται υποχρεωτικά σε τακτικό αποθεματικό), τα παρακρατηθέντα κέρδη (κέρδη εις νέο) προηγούμενων χρήσεων και τυχόν έκτακτα αποθεματικά (αφορολόγητα βάσει νόμου και μη).

Αυτά τα κεφάλαια δεν έχουν ορισμένο χρόνο παραμονής στην επιχείρηση και για αυτό το λόγο λέγονται και μόνιμα κεφάλαια. Εάν μια επιχείρηση χρηματοδοτείται αποκλειστικά από ίδια κεφάλαια ο επιχειρηματικός κίνδυνος αναλαμβάνεται αποκλειστικά από τους μετόχους της.

Τα δανειακά ή ξένα κεφάλαια, τα οποία όπως προαναφέρθηκε προέρχονται από τους πιστωτές της επιχείρησης (προμηθευτές, ασφαλιστικοί οργανισμοί, πιστωτές διάφοροι) ή από τις τράπεζες (μακροχρόνιος ή βραχυχρόνιος τραπεζικός δανεισμός) είναι αυτά τα οποία πρέπει να εξοφληθούν σε συγκεκριμένες χρονικές στιγμές, προσαυξημένα κατά το ποσό των τόκων. Τα ξένα κεφάλαια είναι ανεξάρτητα της οικονομικής θέσης της επιχείρησης.

Η απόφαση σχετικά με τη αναλογία ιδίων και ξένων κεφαλαίων που θα χρησιμοποιήσει μια επιχείρηση για την χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της είναι μία από τις πιο σημαντικές στο χρηματοοικονομικό μάνατζμεντ.

Όπως φαίνεται και στο παρακάτω σχεδιάγραμμα, το Ενεργητικό μιας επιχείρησης μας δείχνει που τοποθετεί μια επιχείρηση τα κεφάλαια που διαθέτει, ενώ το Παθητικό από που αντλούνται αυτά τα κεφάλαια.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ					
<u>ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ</u> <u>(ΧΡΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ)</u>	<u>ΠΗΓΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ</u> <u>ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ</u>				
<p>ΠΑΓΙΑ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ενσώματα ▪ Ασώματα ▪ Συμμετοχές <p>ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Αποθέματα ▪ Απαιτήσεις ▪ Χρεόγραφα ▪ Διαθέσιμα 	<table border="1"> <tr> <td style="text-align: center;">Μέτοχοι ή Εταίροι</td> <td style="text-align: center;">Ίδια Κεφάλαια (Ι.Κ.)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><u>Τρίτοι προς την επιχείρηση</u> Προμηθευτές Τράπεζες Πιστωτές Ελ. Δημόσιο</td> <td style="text-align: center;">Ξένα Κεφάλαια (Ξ.Κ.)</td> </tr> </table>	Μέτοχοι ή Εταίροι	Ίδια Κεφάλαια (Ι.Κ.)	<u>Τρίτοι προς την επιχείρηση</u> Προμηθευτές Τράπεζες Πιστωτές Ελ. Δημόσιο	Ξένα Κεφάλαια (Ξ.Κ.)
Μέτοχοι ή Εταίροι	Ίδια Κεφάλαια (Ι.Κ.)				
<u>Τρίτοι προς την επιχείρηση</u> Προμηθευτές Τράπεζες Πιστωτές Ελ. Δημόσιο	Ξένα Κεφάλαια (Ξ.Κ.)				

Πηγή : Εκπαιδευτικό υλικό Alpha Bank

2.2.1 Η θεωρία των Modigliani-Miller

Στην ακαδημαϊκή του μορφή το θέμα της διάρθρωσης των κεφαλαίων μιας επιχείρησης εξετάστηκε αρχικά από τους Modigliani και Miller . Οι MM απέδειξαν τις δύο αρχικές προτάσεις τους για τη διάρθρωση κεφαλαίων το 1958 και συμπέραναν ότι η αξία μιας επιχείρησης και το κόστος κεφαλαίων της είναι ανεξάρτητα της διάρθρωσης κεφαλαίων, δεν επηρεάζονται δηλ. από το πόσο χρέος χρησιμοποιεί στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της. Η αξία μιας επιχείρησης σε τελευταία ανάλυση, κατά τους MM, εξαρτάται μόνο από τα πραγματικά της περιουσιακά στοιχεία,. Έτσι σε όλες τις επενδυτικές αποφάσεις η προέλευση των απαιτούμενων κεφαλαίων δεν έχει καμία σημασία.

Οι προϋποθέσεις των ΜΜ για τις αρχικές προτάσεις τους ήταν πολλές. Οι πιο βασικές είναι ότι οι συναλλαγές μετοχών και ομολόγων γίνονται σε ιδανικές-αποτελεσματικές αγορές, δεν υπάρχει κόστος συναλλαγών και οι επενδυτές μπορούν να δανεισθούν με τα ίδια επιτόκια όπως και οι επιχειρήσεις, τα κέρδη και μερίσματα των επιχειρήσεων είναι σταθερά, το χρέος επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων είναι χωρίς κίνδυνο, ενώ δεν υπάρχουν προσωπικοί και εταιρικοί φόροι.

Οι ΜΜ χρησιμοποίησαν την έννοια του arbitrage για να αποδείξουν τις προτάσεις τους, δηλ. την αγοραπωλησία περιουσιακών στοιχείων πάνω-κάτω ίδιας αξίας που για λόγους ατελειών της αγοράς παρουσιάζονται σε διαφορετικές τιμές, αποδεικνύοντας ότι αν η αξία μιας επιχείρησης με χρέος ήταν μεγαλύτερη μιας ακριβώς ίδιας επιχείρησης χωρίς χρέος, οι επενδυτές, κάτω από τις παραπάνω προϋποθέσεις, θα μπορούσαν να αυξήσουν τα κέρδη τους χωρίς να αυξήσουν ταυτόχρονα το ρίσκο τους, αγοράζοντας μετοχές της χρεωμένης και πουλώντας μετοχές της μη χρεωμένης έως ότου οι αξίες τους εξισωθούν. Οι ΜΜ αργότερα επέκτειναν την αρχική θεωρία τους και συμπεριέλαβαν εταιρικούς φόρους στην ανάλυση τους. Δεδομένου ότι οι τόκοι χρεών εκπίπτουν από τη φορολογία, οι ΜΜ συμπέραναν ότι το χρέος αυξάνει την αξία μιας επιχείρησης μια και περισσότερα κέρδη, λόγω χαμηλότερων φόρων, καταλήγουν στους μετόχους. Η αυξημένη αξία στην περίπτωση αυτή οφείλεται αποκλειστικά στους χαμηλότερους φόρους. Η λογική κατάληξη των συμπερασμάτων αυτών των ΜΜ είναι ότι η αξία της επιχείρησης μεγιστοποιείται όταν η χρηματοδότηση της γίνεται με 100% χρέος.

2.3. Τραπεζικές χρηματοδοτήσεις επιχειρήσεων

2.3.1. Κριτήρια χρηματοδοτήσεων

Η επιχείρηση, προκειμένου να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες ή μεσομακροπρόθεσμες ανάγκες της, πέραν των Ιδίων κεφαλαίων καταφεύγει και στη χρήση Ξένων κεφαλαίων. Όπως αναφέρθηκε πριν, τα κεφάλαια αυτά προέρχονται από τους προμηθευτές της, τους πιστωτές της, το Ελληνικό Δημόσιο, αλλά κυρίως αντλούνται από τις τράπεζες με τη μορφή του βραχυπρόθεσμου (για τρέχουσες ανάγκες) ή του μεσομακροπρόθεσμου (για ανάγκες απόκτησης παγίων) δανεισμού.

Η τράπεζα, προκειμένου να προβεί στην απόφαση χρηματοδότησης ή όχι της επιχείρησης εξετάζει στοιχεία που αφορούν :

- Τη βιωσιμότητα της επιχείρησης, η οποία είναι συνάρτηση της οικονομικής της κατάστασης
- Την οργάνωση και την πορεία της
- Την ικανότητα της διοίκησης
- Το αντικείμενο δραστηριότητας
- Το πιστωτικό κίνδυνο (δηλ. την πιθανότητα να μην αποπληρωθεί το δάνειο)
- Την απόδοση της χρηματοδότησης
- Τις εξασφαλίσεις (καλύμματα) της χρηματοδότησης
- Διάφορα ποιοτικά στοιχεία (ιστορικό επιχείρησης, ύπαρξη διάδοχης κατάστασης, θέση στον κλάδο, συναλλακτική συμπεριφορά, κλπ.).

Είναι γενικά παραδεκτό ότι όσο αυξάνεται η χρήση δανειακών κεφαλαίων από μια επιχείρηση, τόσο αυξάνεται και η πιθανότητα αυτής να πτωχεύσει. Τα προβλήματα που δημιουργούνται λόγω υπερβολικού δανεισμού και παρουσιάζονται πριν η επιχείρηση φτάσει στο στάδιο της πτώχευσης, ονομάζονται χρηματοοικονομικές δυσχέρειες. Οι βασικότερες από αυτές είναι η άρνηση των προμηθευτών να χορηγήσουν πιστώσεις προς την επιχείρηση, η ακύρωση παραγγελιών από πελάτες λόγω της αμφισβήτησης της ικανότητας της επιχείρησης να διαθέσει τα προϊόντα της, ο δανεισμός με υψηλότερο κόστος όσο επιδεινώνεται η κατάσταση της επιχείρησης, η μη αντικατάσταση του εξοπλισμού, κλπ.

2.3.2. Λήψη εξασφαλίσεων

Η τράπεζα προκειμένου να χρηματοδοτήσει μια επιχείρηση, συνήθως λαμβάνει επαρκείς εξασφαλίσεις, το ύψος των οποίων διαφέρει ανάλογα με την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, το πιστωτικό της κίνδυνο, τη φερεγγυότητα αυτής και των φορέων της, το πιστωτικό της παρελθόν κλπ.

Παραδείγματα τέτοιων εξασφαλίσεων είναι η ενεχυρίαση καταθέσεων, η ενεχυρίαση επιταγών και συναλλαγματικών πελατείας, η ενεχυρίαση επιδοτήσεων του Δημοσίου, η εγγραφή βάρους υπέρ της τραπεζής (προσημείωση ή υποθήκη επί ακινήτου), κλπ

Ανάλογα με τη μορφή τους, οι εξασφαλίσεις χωρίζονται στις παρακάτω δύο κατηγορίες :

- *Ενοχικές εξασφαλίσεις* : εταιρικές ή ατομικές εγγυήσεις. Συνήθως ισχύουν για αόριστο χρόνο και παύουν όταν πάψει να ισχύει η σύμβαση. Οι εγγυητές ευθύνονται για όλη την απαίτηση ακόμα και αν υπάρχουν άλλοι εγγυητές (άρθρο 854 Αστικού κώδικα), ενώ παραιτούνται και από το δικαίωμα της διζήσεως (άρθρο 855 Αστικού κώδικα). Μέσω του Γ' ΚΠΣ, τέτοιες εγγυήσεις παρέχει πλέον και το Ελληνικό κράτος, μέσω της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ. για την εγγύηση του οποίου όμως, δεν ισχύει η παραίτηση από το δικαίωμα της διζήσεως.

- *Εμπράγματα εξασφαλίσεις* : πέραν των προαναφερθέντων, οι εξασφαλίσεις που λαμβάνονται ως κάλυμμα χρηματοδότησεως και αφορούν συνήθως απαιτήσεις της επιχείρησης (επιταγές ή συναλλαγματικές πελατείας) , δέσμευση μετρητών, εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου, προσημειώσεις ή υποθήκες επί ακινήτων της επιχείρησης ή των φορέων, τίτλοι Δημοσίου, μετοχές, φορτωτικές εμπορευμάτων, κλπ. αποτελούν τις εμπράγματα εξασφαλίσεις της χρηματοδότησης. Από αυτού του είδους τις εξασφαλίσεις, οι τράπεζες επιδιώκουν τη λήψη εκείνων που ρευστοποιούνται πιο άμεσα.

Ανάλογα με το πόσο ισχυρό είναι το κάλυμμα, ως προς τη ρευστοποίηση του, τα καλύμματα διαχωρίζονται στις παρακάτω δύο κατηγορίες :

Καλύμματα Α' Τάξεως.

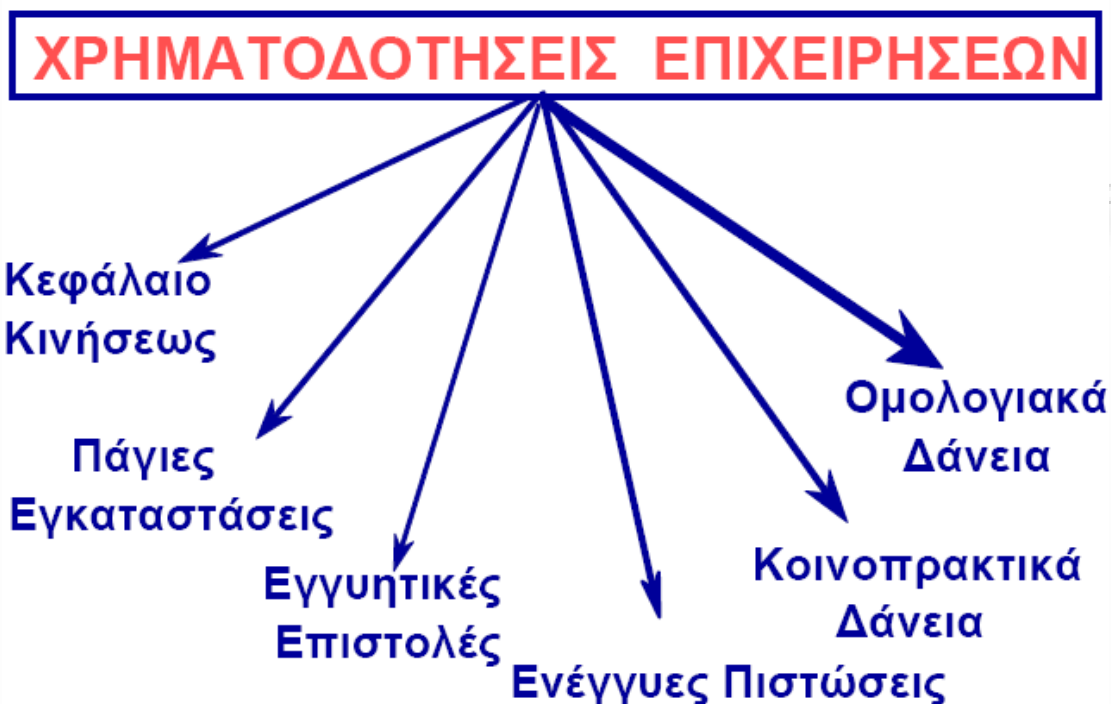
- Καταθέσεις
- Εγγυητικές επιστολές άλλων τραπεζών
- Εγγύηση Ελληνικού Δημοσίου
- Εντοκα γραμμάτια και ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου
- Προσημειώσεις ή υποθήκες ακινήτων Α' τάξεως
- Τίτλοι Δημοσίου ή Κεντρικών τραπεζών κρατών της Ε.Ε.
- Ομόλογα τραπεζικών ιδρυμάτων Ελλάδος ή κρατών Ε.Ε.

Λοιπά Καλύμματα

- Επιδοτήσεις δημοσίου
- Εμπορεύματα
- Απαιτήσεις τρίτων
- Μετοχές (εισηγμένες ή μη)
- Επιταγές ή συναλλαγματικές πελατείας
- Φορτωτικές εμπορευμάτων
- Εταιρικές ή ατομικές εγγυήσεις.

2.3.3. Είδη τραπεζικών χρηματοδοτήσεων επιχειρήσεων

Ανάλογα με τις ανάγκες της επιχείρησης, διαφέρει και το είδος του δανεισμού. Όπως διαφαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα, ο κίνδυνος που αναλαμβάνει μια τράπεζα ως προς μια επιχείρηση μπορεί να είναι είτε υπό τη μορφή της παροχής κεφαλαίων προς την επιχείρηση (πχ. κεφάλαιο κινήσεως, χρηματοδότηση απόκτησης παγίων, κλπ.) , είτε υπό τη μορφή της παροχής εγγυήσεως προς την επιχείρηση (εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις) . Οι τρόποι χρηματοδότησης μπορούν να έχουν τις παρακάτω μορφές :

Πηγή : Εκπαιδευτικό υλικό Alpha Bank

Χρηματοδότηση σε Κεφάλαιο κινήσεως :

Αφορά τη χρηματοδότηση των πραγματικών αναγκών των επιχειρήσεων για αγορά και επεξεργασία πρώτων υλών . Η ανάγκη για χρηματοδότηση προκύπτει από το έλλειμμα του συναλλακτικού κυκλώματος της επιχείρησης, δεδομένου ότι συνήθως είναι υποχρεωμένη να πληρώσει τους προμηθευτές της νωρίτερα από τη στιγμή που θα πληρωθεί από τους πελάτες της. Προκειμένου η επιχείρηση να μπορέσει να ανταπεξέλθει σε αυτές τις συνθήκες, έχει τη δυνατότητα να αντλήσει τα απαραίτητα κεφάλαια μέσω τραπεζικού δανεισμού, ο οποίος θα εξυπηρετείται μέσω ενός ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού.

Το αυξομειούμενο υπόλοιπο ενός τέτοιου λογαριασμού επιτρέπει τη συνεχή κάλυψη των εκάστοτε βραχυπρόθεσμων αναγκών της επιχείρησης, που προκύπτουν από τη παραγωγική διαδικασία. Αυτό που καθορίζεται από τη σύμβαση ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού είναι το ανώτατο ύψος (όριο), μέχρι το οποίο μπορεί να ανέλθει η πίστωση της επιχείρησης, αλλά και ο χρόνος ανακύκλωσης αυτής, ο οποίος είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με το συναλλακτικό κύκλωμα της επιχείρησης. Ο καταλογισμός των τόκων γίνεται συνήθως ανά τρίμηνο και σε σταθερές ημερομηνίες (31/3, 30/6, 30/9 και 31/12).

Επιγραμματικά, η διάρκεια χρηματοδότησεως για κεφάλαιο κίνησης (ο χρόνος ανακύκλωσης της πίστωσης, ο οποίος είναι συνήθως μικρότερος του έτους) μιας επιχείρησης καθορίζεται από :

- Τη διάρκεια της παραγωγικής διαδικασίας
- Την εποχικότητα και τη συχνότητα των ταμειακών εισροών-εκροών
- Τις πιστωτικές διευκολύνσεις προς τους πελάτες της
- Την πιστωτική πολιτική των προμηθευτών της
- Την πολιτική των αποθεμάτων της

Η χρηματοδότηση σε κεφάλαιο κίνησης, μπορεί να χορηγηθεί χωρίς εξασφαλίσεις σε επιχειρήσεις με πολύ καλή οικονομική εικόνα. Σε κάθε άλλη περίπτωση συνήθως η τράπεζα απαιτεί και λαμβάνει προς εξασφάλιση της χρηματοδότησης καλύψεις.

Παρά τα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω αυτού του είδους η χρηματοδότηση δεν συνεπάγεται υποχρεωτικά τη χρήση ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού. Μπορεί να έχει τη μορφή εφάπαξ χρηματοδότησεως η οποία θα αποπληρώνεται με χρεωλυτικές ή τοκοχρεωλυτικές δόσεις ή ακόμα και στη λήξη, ανάλογα με τις ανάγκες της επιχείρησης.

Επίσης ενδέχεται κάποιες φορές να μην ανακυκλώνεται καθόλου για διαστήματα μεγαλύτερα του έτους, ανάλογα με το είδος εργασιών μιάς επιχείρησης. Τέτοιο παράδειγμα είναι η χρηματοδότηση των τεχνικών-κατασκευαστικών εταιριών, οι οποίες χρηματοδοτούνται για να ολοκληρώσουν ένα έργο. Το συναλλακτικό κύκλωμα σε αυτή την περίπτωση είναι μεγαλύτερο του έτους (από την αγορά του οικοπέδου και την έκδοση της αδείας κατασκευής, μέχρι και την πώληση του ακινήτου). Σε αυτές τις περιπτώσεις η επιχείρηση χρηματοδοτείται με κεφάλαιο κίνησης μονιμοτέρου χαρακτήρα, το οποίο μπορεί να έχει διάρκεια έως και τρία έτη, έως την αποπληρωμή του.

Το ύψος της χρηματοδότησης για κεφάλαιο κίνησης συνήθως αποτελεί σημείο τριβής ανάμεσα στην τράπεζα και την επιχείρηση, λόγω του ότι οι επιχειρήσεις πολλές φορές, μη έχοντας εκτιμήσει σωστά τις ανάγκες τους, ζητούν υψηλό όριο χρηματοδότησης. Οι τράπεζες θα πρέπει πάντοτε να εγκρίνουν εκείνο το ύψος χρηματοδότησης, έτσι ώστε να καλύπτονται ουσιαστικά οι ανάγκες της επιχείρησης. Η υπερχρηματοδότηση δημιουργεί προβλήματα στην επιχείρηση, αφού την υποχρεώνει να καταβάλλει υπερβάλλοντες τόκους για χρηματοδότηση που δεν αξιοποιείται σωστά στη παραγωγική διαδικασία. Προβλήματα δημιουργεί και η υποχρηματοδότηση, αφού δεν επαρκεί για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.

Ειδικότερα για τη πιστοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην Ελλάδα, έχουν αναπτυχθεί πολλά προϊόντα κάλυψης αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης, πολλά από αυτά μάλιστα που αφορούν πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις, έχουν τυποποιημένα χαρακτηριστικά στα πλαίσια του retail banking. Τα προϊόντα αυτά εξυπηρετούνται τόσο μέσω ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού, όσο και μέσω τοκοχρεωλυτικών ή χρεωλυτικών δόσεων και με διάρκεια που μπορεί να φτάνει μέχρι και έξι έτη.

Χρηματοδότηση για την απόκτηση παγίων :

Αφορά τη χρηματοδότηση των πραγματικών αναγκών των επιχειρήσεων για την αγορά εξοπλισμού και μηχανημάτων, καθώς και για την αγορά, ανέγερση και αποπεράτωση ή επισκευή κτιρίου, προκειμένου να στεγαστεί η επιχείρηση .

Αποτελεί επομένως μεσομακροπρόθεσμη μορφή χρηματοδότησης (συνήθως άνω των επτά ετών), η οποία αποπληρώνεται σταδιακά με τις εισροές που δημιουργεί διαχρονικά η επιχείρηση, καθώς προσπάθεια της επιχείρησης να εξυπηρετήσει ένα τέτοιας μορφής δάνειο με βραχυπρόθεσμα (τραπεζικά ή άλλα) κεφάλαια θα δημιουργούσε σημαντικό πρόβλημα ρευστότητας και κατά συνέπεια αποπληρωμής του κεφαλαίου και των τόκων. Πολλές φορές μάλιστα δίνεται και η δυνατότητα της περιόδου χάριτος, δηλαδή η δυνατότητα το δάνειο να αρχίσει να εξυπηρετείται μετά την πάροδο κάποιου χρονικού διαστήματος (οι τόκοι κεφαλαιοποιούνται), προκειμένου να διευκολυνθεί το ταμειακό πρόγραμμα της επιχείρησης.

Σε κάθε περίπτωση πάντως, η διάρκεια της χρηματοδότησης θα πρέπει να είναι μικρότερη του χρόνου της φορολογικής αποσβέσεως, αλλά και του χρόνου της τεχνολογικής απαξίωσης των παγίων.

Όπως προαναφέρθηκε, πρόκειται για δάνεια επενδυτικού χαρακτήρα. Με βάση τον τρόπο αποπληρωμής οι πλέον συνηθισμένες μορφές είναι οι παρακάτω:

- Δάνεια αποπληρωτέα στη λήξη κατά κεφάλαιο και τόκους (bullets)
- Τοκοχρεωλυτικά δάνεια (αποπληρώνονται τμηματικά με τακτές ισόποσες δόσεις οι οποίες περιλαμβάνουν μέρος του κεφαλαίου, αλλά και των τόκων)
- Χρεωλυτικά δάνεια (αποπληρώνονται τμηματικά με τακτές ισόποσες καταβολές του κεφαλαίου. Το ποσό των τόκων καταβάλλεται χωριστά και διαφέρει σε κάθε περίοδο, δεδομένου ότι το ποσό του κεφαλαίου που υπολείπεται βαίνει μειούμενο)
- Δάνεια τοκοπληρωμής (sinking funds- καταβάλλονται μόνο οι τόκοι, ανα τακτά χρονικά διαστήματα, ενώ το κεφάλαιο καταβάλλεται στη λήξη)
- Δάνεια με αναπροσαρμογή των καταβολών (balloons- όπου η αποπληρωμή των κεφαλαίων αναπροσαρμόζεται ώστε να συμπίπτει με τις εισροές της επιχείρησης, πχ σε περίπτωση εποχικότητας του αντικειμένου αυτής).

Στην Ελλάδα, λόγω της ανάπτυξης της οικονομίας τα τελευταία έτη, ο αριθμός των δανείων που σχετίζονται με επενδυτικούς σκοπούς των επιχειρήσεων, έχει αυξηθεί σημαντικά. Ειδικότερα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δεδομένου του ανταγωνισμού των τραπεζών που οδηγεί σε μείωση των επιτοκίων, αλλά και των επιχορηγήσεων του Δημοσίου των επενδυτικών και αναπτυξιακών προγραμμάτων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, μέσω κοινοτικών πόρων, η αύξηση είναι ακόμα μεγαλύτερη.

Εγγυητικές επιστολές :

Είναι έγγραφο που εκδίδεται από τη τράπεζα και ενεργεί ως εγγύηση τήρησης, από τον εντολέα (αυτόν για τον οποίο παρέχεται η εγγύηση), υποχρεώσεων οικονομικού ή άλλου περιεχομένου σε έναν δικαιούχο και οι οποίες απορρέουν από διατάξεις νόμου ή από νόμιμες συναλλαγές. Μπορεί να είναι καθορισμένης ή αορίστου διάρκειας. Δημιουργείται λοιπόν μια τριμερής σχέση, με εμπλεκόμενα μέρη τον εγγυητή, τον εντολέα και το δικαιούχο.

Οι εγγυητικές επιστολές είναι στην ουσία συμβάσεις (δικαιοπραξίες) με τις οποίες η τράπεζα αναλαμβάνει να πληρώσει, εντός τριών εργασίμων ημερών και παραιτούμενη του δικαιώματος της διζήσεως, την υποχρέωση προς το δικαιούχο, για το ορισμένο ποσό που αναγράφεται, πάντα επακριβώς, στο σώμα της εγγυητικής επιστολής.

Οι εγγυητικές επιστολές, ανάλογα με τον τύπο της παρεχόμενης εγγύησης, διαχωρίζονται σε:

- *Συμμετοχής* την οποία ζητούν να παίρνουν όσοι θέλουν να συμμετέχουν σε ένα μειοδοτικό ή πλειοδοτικό διαγωνισμό, δημόσιο ή ιδιωτικό για προμήθεια ειδών ή κατασκευή ή ανάληψη έργων. Το ποσό της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής συνήθως είναι ποσοστό 5% του συνολικού ύψους της προμήθειας του έργου.
- *Καλής Εκτέλεσης Έργων* που αφορά την τήρηση συμφωνιών και γενικά την εκπλήρωση όρων μίας σύμβασης ή την κάλυψη δασμών και φόρων εισαγομένων αγαθών προοριζομένων για εξαγωγή. Αυτή η εγγυητική επιστολή αντικαθιστά και ακυρώνει κατά κανόνα την εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Το ποσό της είναι συνήθως ποσοστό 10% του ύψους της αναλαμβανόμενης εργασίας.
- *Δεκάτων* οι οποίες συνηθίζονται σε όλα τα Δημόσια έργα. Όταν αναλάβει μία επιχείρηση ένα έργο και καταθέσει την εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης και το έργο αρχίσει να εκτελείται, κατά διαστήματα γίνεται αποτίμηση των εργασιών που έχουν πραγματοποιηθεί (πιστοποίηση έργου). Από κάθε πιστοποίηση που γίνεται ο εργολάβος δεν παίρνει όλο το ποσό. Ένα ποσοστό συνήθως 10% παρακρατείται και θα αποδοθεί στον εργολάβο όταν τελειώσει εμπρόθεσμα και σύμφωνα με τις προδιαγραφές και τους όρους της σύμβασης το έργο που έχει αναλάβει αφού περάσει το προκαθορισμένο από τη σύμβαση χρονικό διάστημα από την παράδοση του έργου για να διαπιστωθεί η καλή λειτουργία του. Αυτό το διάστημα είναι κατά κανόνα ένα ή δύο χρόνια από την παράδοση του έργου και όπως είναι φυσικό ο εργολάβος έχει πάντα ανάγκη από μετρητά για τη συνέχιση των εργασιών και την εκτέλεση του έργου αλλά και σε τελευταία ανάλυση τα ποσά αυτά που παρακρατούνται παραμένουν ανεκμετάλλετα για αυτό το λόγο προσκομίζει εγγυητική επιστολή από τράπεζα, προκειμένου να εισπράξει όλο το ποσό της πιστοποίησης.

- *Προκαταβολής* όταν στη σύμβαση εκτέλεσης ενός έργου ή προμήθειας ειδών που υπογράφεται ύστερα από την κατακύρωση του διαγωνισμού προβλέπεται η ανάληψη προκαταβολής, προσκομίζεται εγγυητική επιστολή. Το ποσό της προκαταβολής παρακρατείται. Σε περίπτωση που η σύμβαση αφορά κατασκευαστικό έργο, μπορεί παρακρατείται σταδιακά από κάθε πιστοποίηση του έργου και εφόσον προβλέπεται στη σύμβαση.
- *Πληρωμής* με τις οποίες εξασφαλίζεται η εξόφληση μιας οφειλής ή της αξίας αγοραζομένων ειδών.
- *Εξωτερικού* οι οποίες εκδίδονται είτε με εντολή μιας τράπεζας (κυρίως του εξωτερικού) με την αντεγγύησή της, είτε με εντολή του πελάτη οπότε απευθύνονται σε τράπεζες του εξωτερικού, σε οίκους του εξωτερικού, σε κρατικές αρχές του εξωτερικού για έργα ημεδαπών εταιρειών στο εξωτερικό. Κατά κανόνα αφορούν την πληρωμή συναλλαγματικών που υπογράφονται για τον προθεσμιακό διακανονισμό της αξίας εισαγομένων ειδών.

Ενέγγυες πιστώσεις :

Μια ενέγγυα πίστωση, (Letter of Credit), είναι ένα έγγραφο που εκδίδεται από ένα χρηματοοικονομικό οργανισμό που ενεργεί ουσιαστικά ως αμετάκλητη εγγύηση της πληρωμής σε έναν δικαιούχο. Αυτό σημαίνει, ότι εφόσον ο πωλητής - δικαιούχος τηρήσει τα προβλεπόμενα από τους όρους της πίστωσης και μόλις αυτός παρουσιάσει στην τράπεζα έκδοσης ή διαπραγματεύσης, τα έγγραφα που συμμορφώνονται με τους όρους της ενέγγυας πίστωσης, η τράπεζα είναι υποχρεωμένη να πληρώσει ανεξαρτήτως από οποιοσδήποτε αντίθετες οδηγίες του εντολέα της ενέγγυας πίστωσης. Με άλλα λόγια, η υποχρέωση για πληρωμή μετατοπίζεται από τον αιτούμενο της ενέγγυας πίστωσης, στην τράπεζα που την εκδίδει. Χρησιμοποιούνται σήμερα σχεδόν αποκλειστικά στις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές σημαντικής αξίας, για τις διαπραγματεύσεις μεταξύ ενός προμηθευτή σε μια χώρα και ενός αγοραστή σε μία άλλη. Οι συμμετέχοντες σε μια ενέγγυα πίστωση είναι συνήθως ο δικαιούχος που πρόκειται να λάβει τα χρήματα, η εκδότρια τράπεζα της οποίας είναι πελάτης ο εντολέας και η βεβαιούσα τράπεζα της οποίας είναι πελάτης ο δικαιούχος.

Πηγή : www.wikipedia.org

Ομολογιακά δάνεια επιχειρήσεων :

Αποτελούν μια από τις πιο σύγχρονες μορφές χρηματοδότησης. Στην Ελλάδα η έκδοση και λειτουργία των ομολογιακών δανείων ξεκίνησε το 2003 και διέπεται από τις διατάξεις του Ν.3156/2003. Με το νόμο αυτό πέραν των ρυθμίσεων για τα ομολογιακά δάνεια, διαμορφώθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα και το θεσμικό πλαίσιο που αφορά την τιτλοποίηση των απαιτήσεων.

Ως ομολογιακό δάνειο ορίζεται αυτό που εκδίδεται από ανώνυμη εταιρία και μόνο με έδρα την Ελλάδα και διαιρείται σε ομολογίες, οι οποίες αντιπροσωπεύουν δικαιώματα των ομολογιούχο έναντι της εκδότριας, κατά τους όρους του δανείου.

Τα είδη των ομολογιακών δανείων, όπως αυτά ορίζονται από το Ν.3156/2003 είναι τα εξής :

- *Κοινό ομολογιακό δάνειο* : Αποτελεί τη πλέον συνηθισμένη μορφή στη χώρα μας. Παρέχει στους ομολογιούχους το δικαίωμα προς απόληψη τόκου. Έχουν χαρακτήρα μεσομακροπρόθεσμης χρηματοδότησης.

Κατά την εφαρμοζόμενη πρακτική στη χώρα μας, το ομολογιακό δάνειο δεν διαφέρει κατά πολύ από τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση που αναφέρθηκε πιο πάνω. Εκδίδεται μέσω τραπεζής, με τη λήψη των κατάλληλων εξασφαλίσεων, ενώ οι ομολογίες παρακρατούνται από την τράπεζα. Η εταιρία αποπληρώνει με κάποιον από τους προαναφερθέντες τρόπους (τοκοχρεωλυτική ή χρεωλυτική εξυπηρέτηση, κλπ.).

Ο σκοπός της λήψης ομολογιακού δανείου συνίσταται συνήθως στην αναχρηματοδότηση των υφισταμένων υποχρεώσεων της εταιρίας και τη μετατροπή τους από βραχυπρόθεσμες σε μακροπρόθεσμες, προκειμένου να ομαλοποιηθεί η εξυπηρέτηση των δανείων, ενώ δεν αποκλείεται και η λήψη ομολογιακού δανείου για απόκτηση παγίων. Το σημαντικό πλεονέκτημα του ομολογιακού δανείου είναι ότι δεν επιβαρύνεται με την εισφορά του Ν.128/75, η οποία ανέρχεται σε ποσοστό 0,6%, μειώνοντας έτσι το κόστος της χρηματοδότησης για την επιχείρηση, αλλά και διατηρώντας αναλλοίωτο το περιθώριο κέρδους της τραπεζής, δεδομένου ότι η εισφορά του Ν.128/75 αποδίδεται στο κράτος.

- *Ομολογιακό δάνειο με ανταλλάξιμες ομολογίες* : Το δάνειο, οι ομολογιούχοι του οποίου μπορούν να ζητήσουν την εξόφληση των ομολογιών τους, μερικά ή ολικά, με μεταβίβαση σε αυτούς άλλων ομολογιών, μετοχών ή κινητών αξιών. Δηλαδή η εκδότρια εταιρία παρέχει στους ομολογιούχους το δικαίωμα της ανταλλαγής.

- *Ομολογιακό δάνειο με μετατρέψιμες ομολογίες* : Το δάνειο, οι ομολογιούχοι του οποίου μπορούν να ζητήσουν τη μετατροπή των ομολογιών τους, σε μετοχές της εκδότριας εταιρίας, σε χρόνο και με τον τρόπο που ορίζει το αρμόδιο όργανο για την έκδοση του δανείου (τράπεζα). Ο λόγος της μετατροπής αποφασίζονται από το Διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας πριν από την έκδοση του δανείου.

Η απόφαση για μετατροπή των ομολογιών οδηγεί σε ισόποση αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της επιχείρησης.

- *Ομολογιακό δάνειο με δικαίωμα στα κέρδη* : Το δάνειο αυτό παρέχει το δικαίωμα στους ομολογιούχους, πέραν του τόκου, ορισμένου ποσοστού επί των κερδών που υπολείπονται μετά την καταβολή του πρώτου μερίσματος από τους μετόχους.

Πηγή : Αγγελόπουλος, Π. Χρ. «Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό σύστημα»

Κοινοπρακτικά δάνεια επιχειρήσεων :

Τα κοινοπρακτικά δάνεια σκοπό έχουν την άντληση από την επιχείρηση μεσομακροπροθέσμων κεφαλαίων σημαντικού ύψους με ευνοϊκότερους συνήθως όρους από τις άλλες μορφές χρηματοδοτήσεων.

Είναι συνήθως μακράς διάρκειας και αξιόλογου ύψους, τα οποία εξυπηρετούν σκοπιμότητες ευρύτερης διασποράς του πιστωτικού κινδύνου, αποφυγής υπερδανειοδοτήσεων.

Η χρηματοδότηση συνήθως γίνεται από έναν όμιλο τραπεζών , η κάθε μια εκ των οποίων χορηγεί αυτοτελώς ένα τμήμα του δανείου, αναλαμβάνοντας έτσι αυτοτελή συμβατική υποχρέωση έναντι του οφειλέτη ως το ύψος του τμήματος αυτού. Μεταξύ των τραπεζών δεν δημιουργείται δηλαδή ενοχή εις ολόκληρον είτε οποιαδήποτε άλλη εγγυητική ευθύνη. Η διαμόρφωση, ωστόσο, των εννόμων σχέσεων μεταξύ των μερών στα πλαίσια της βασικής σύμβασης δανείου είναι τέτοια ώστε να μην πρόκειται για πλείονα αυτοτελή δάνεια αλλά για ένα ενιαίο δάνειο, δυνάμει του οποίου οι τράπεζες αναλαμβάνουν την υποχρέωση να χορηγήσουν, αυτοτελώς η κάθε μία, ορισμένο τμήμα του δανείου υπό κοινούς και ενιαίους όρους. Κατ' αυτόν τον τρόπο, όλες οι τράπεζες του ομίλου συμμετέχουν στο δάνειο ήδη την στιγμή κατάρτισης του.

Τα δάνεια αυτά συνήθως συνάπτονται για τη χρηματοδότηση μεγάλων έργων και δεν συναντώνται στα γενικότερα πλαίσια της χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

3. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

3.1. Γενικά

Αν και η πίστωση από το τραπεζικό σύστημα είναι παραδοσιακά η πιο κοινή μορφή χρηματοδότησης, υπάρχουν και άλλες επιλογές οι οποίες μπορούν να δώσουν διέξοδο στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Μάλιστα αρκετές φορές είναι προτιμότερες και πιο αποτελεσματικές από τη λήψη ενός δανείου. Στο πλαίσιο της αναζήτησης των καλύτερων δυνατών όρων χρηματοδότησης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διενήργησε πανευρωπαϊκή έρευνα και με ειδικό πλέον, έντυπο οδηγό προτρέπει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις να πληροφορηθούν σχετικά για όλες τις διαθέσιμες εναλλακτικές επιλογές συνιστώντας παράλληλα εναλλακτικούς τρόπους χρηματοδότησης. Στο συγκεκριμένο πόνημα θα γίνει εκτενέστερη αναφορά στη χρηματοδοτική μίσθωση και στη διαχείριση επιχειρηματικών απαιτήσεων, δεδομένου ότι οι συγκεκριμένες πηγές χρηματοδότησης είναι αυτές που συναντώνται στην Ελλάδα, στα πλαίσια των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Αναλυτικότερα οι εναλλακτικές μορφές χρηματοδοτήσεων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι οι κάτωθι :

3.2. Χρηματοδοτική μίσθωση (leasing)

3.2.1 Θεσμικό πλαίσιο

Εισήχθη στην Ελλάδα με την ψήφιση του Ν1665/86 και τροποποιήθηκε με τους Ν.2367/95 , τον Ν.2682/99 και τον Ν.3483/06. Απευθύνεται σε όλους τους ελεύθερους επαγγελματίες και τις επιχειρήσεις πάσης φύσεως, μεγέθους και νομικής μορφής που επιθυμούν την απόκτηση ακίνητων και κινητών πραγμάτων για επαγγελματική χρήση.

3.2.2. Είδη Χρηματοδοτικής Μίσθωσης

- *Απλή Χρηματοδοτική Μίσθωση (Direct Leasing)*

Είναι μια σύγχρονη υπηρεσία που προσφέρει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες να αποκτήσουν:

- Κινητό Εξοπλισμό Καινούριο ή μεταχειρισμένο εξοπλισμό από την Ελλάδα ή το εξωτερικό, όπως: μηχανήματα κάθε είδους, οχήματα επιβατηγά και φορτηγά, έπιπλα,, ηλεκτρονικό εξοπλισμό, τηλεφωνικά κέντρα και δίκτυα, κλιματιστικά, εξοπλισμό ιατρείων, ξενοδοχείων και εστιατορίων, αγροτικά και οδοποιητικά μηχανήματα κ.λπ.
- Επαγγελματική στέγη Γραφεία, καταστήματα, βιομηχανικά και βιοτεχνικά κτίρια, εμπορικά και εκθεσιακά κέντρα, αποθήκες και άλλα ακίνητα για επαγγελματική χρήση. Η επαγγελματική στέγη μπορεί να αποτελείται από αυτοτελή ακίνητα, αλλά και οριζόντιες ή κάθετες ιδιοκτησίες.
- *Sale and lease back ακινήτου*

Μια επιπλέον σημαντική δυνατότητα που έχουν οι επιχειρήσεις, σε περίπτωση που κατέχουν ακίνητο, είναι η δυνατότητα της πώλησης αυτού σε εταιρία χρηματοδοτικής μισθώσεως στην εμπορική του αξία και εν συνεχεία της επανεκμίσθωσης αυτού. Με αυτό το τρόπο το ακίνητο αποτελεί μια επιπλέον πηγή χρηματοδότησης για την επιχείρηση, ενώ η πώληση του στην εμπορική αξία, δημιουργεί μια υπεραξία που προκύπτει από την πραγματική αξία του ακινήτου και αυτή που αναγράφεται στις οικονομικές καταστάσεις (κόστος κτήσεως μείον αποσβέσεις). Βάσει νόμου, η δημιουργηθείσα αυτή υπεραξία μετατρέπεται σε αφορολόγητο αποθεματικό, ενισχύοντας τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης.

Με το sale and lease back οι εταιρείες έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν το ακίνητό τους χωρίς να χάσουν τη χρήση του μέχρι το τέλος της σύμβασης, οπότε και αυτό θα επανέλθει στην κυριότητά τους.

Πλεονεκτήματα του Sale and lease back

Στα πλεονεκτήματα της μεθόδου αυτής συγκαταλέγονται:

- Δημιουργία ρευστότητας
- Βελτίωση του κεφαλαίου κίνησης
- Βελτίωση της εικόνας του ισολογισμού
- Αναδιάρθρωση της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης
- Προσφορά φορολογικών ελαφρύνσεων

Ειδικότερα σε σχέση με τη φορολογία, αλλά και την βελτίωση της χρηματοοικονομικής εικόνας της επιχείρησης :

Υπεραξία και φόροι στο Sale and lease back ακινήτων

Η υπεραξία που προκύπτει από την πώληση ακινήτου επιχείρησης σε εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης, απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος, με την προϋπόθεση ότι θα εμφανιστεί σε ιδιαίτερο λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού, το οποίο φορολογείται, σε περίπτωση διανομής ή διάλυσης της επιχείρησης, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Κατά την αγοραπωλησία μεταξύ της πωλήτριας επιχείρησης και της εταιρίας χρηματοδοτικής μισθώσεως και την σύναψη συμβάσεως χρηματοδοτικής μισθώσεως μεταξύ των ιδίων, δεν καταβάλεται φόρος μεταβιβάσεως (Φ.Μ.Α.).

Lease back ακινήτων και χρηματοοικονομικοί δείκτες

Με τη σύναψη Sale and lease back ακινήτου, επέρχεται βελτίωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις μιας εταιρίας, καθώς βελτιώνονται οι παρακάτω χρηματοοικονομικοί δείκτες :

- Αμεσης ρευστότητας (διαθέσιμα / βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις) λόγω αυξήσεως των διαθεσίμων
- Δανειακής επιβαρύνσεως (ίδια κεφάλαια / ξένα κεφάλαια) λόγω μείωσης βραχυπροθέσμου ή μακροπροθέσμου δανεισμού
- Γενικής ρευστότητας (κυκλοφορούν ενεργητικό / υποχρεώσεις)

Πέραν των δεικτών έχουμε τη βελτίωση ιδίων κεφαλαίων καθώς η υπεραξία που θα προκύψει από την πώληση θα μετατραπεί σε αποθεματικό, καθώς και την ενίσχυση της εσωτερικής αξίας της μετοχής της εταιρίας λόγω της αυξήσεως των ιδίων κεφαλαίων .

- *Συνεργασία Εταιρίας Leasing, Προμηθευτή και Μισθωτή (Vendor Leasing)*

Η συνεργασία μεταξύ της εταιρίας leasing και του προμηθευτή εξοπλισμού, με διάφορα σχήματα, συμβάλλει στην αύξηση των πωλήσεων και των δύο μερών. Ο προμηθευτής πωλεί στην εταιρία leasing, σε τιμή τοις μετρητοίς, τον εξοπλισμό που επιθυμεί ο επενδυτής, ο οποίος στη συνέχεια τον αποκτά κάνοντας χρήση του θεσμού του leasing.

Σύγκριση δανείου και χρηματοδοτικής μίσθωσης

Γενικά οι όροι της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι τέτοιοι που μπορούμε να πούμε ότι εξομοιώνεται με μακροπρόθεσμο δάνειο για αγορά παγίου. Η σύγκριση των δύο τρόπων χρηματοδότησης, προκειμένου να επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα για την επιχείρηση, πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα παρακάτω :

- Τη φορολογική αντιμετώπιση. Για παράδειγμα, δεδομένου ότι το leasing δεν χρηματοδοτεί αγορά οικοπέδου, θα πρέπει η αναλογία οικοπέδου-κτιρίου να είναι τέτοια ώστε να υπάρχει ουσιαστική φορολογική απαλλαγή, διαφορετικά ο φόρος μεταβίβασης του οικοπέδου, που επιβαρύνει το μισθωτή θα επιβαρύνει την οικονομική του κατάσταση
- Την αντιμετώπιση του μισθώματος ως έξοδο που επιβαρύνει τα αποτελέσματα χρήσεως. Έτσι, για εταιρίες με χαμηλή κερδοφορία, η σύναψη χρηματοδοτικής μίσθωσης και το σύνολο των ετησίων μισθωμάτων που απορρέει από αυτές, μπορεί να καταστήσει ζημιογόνα τα αποτελέσματα της χρήσεως
- Με τη χρήση του τραπεζικού δανεισμού η κυριότητα παραμένει στην επιχείρηση, ενώ αντίθετα με τη χρήση χρηματοδοτικής μισθώσεως η κυριότητα μεταβιβάζεται στην εταιρία χρηματοδοτικής μισθώσεως
- Τα μισθώματα στη χρηματοδοτική μίσθωση είναι προκαταβλητέα, ενώ στη περίπτωση του δανείου ληξιπρόθεσμα.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα έρευνας, περισσότερο από 50% των τραπεζών σχεδιάζουν να αυξήσουν τις σχετικές με τη χρηματοδοτική μίσθωση δραστηριότητες τους προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις .

Θα πρέπει εδώ να αναφερθεί πως πολλά απο τα προαναφερθέντα αντιμετωπίζονται διαφορετικά με την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, όπως για παράδειγμα τα πάγια και το κόστος τους παρακολουθούνται σε λογαριασμούς του ισολογισμού και στη περίπτωση του leasing .

3.2.3. Πλεονεκτήματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης

Τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζει το leasing σε σχέση με τη σύναψη δανείου είναι τα κάτωθι :

- Ο επενδυτής μπορεί να επιτύχει καλύτερους όρους προμήθειας εξοπλισμού ή απόκτησης επαγγελματικού ακινήτου, καθώς η αξία τους εξοφλείται άμεσα τοις μετρητοίς. Μετά τη λήξη της μισθωτικής περιόδου ο επενδυτής/μισθωτής αποκτά την κυριότητα του παγίου έναντι προσυμφωνημένου (συνήθως συμβολικού) τιμήματος. Η απόκτηση του ακινήτου είναι απαλλαγμένη από το φόρο μεταβίβασης στη λήξη.

- Η επιχείρηση και ο επαγγελματίας μπορούν να χρησιμοποιήσουν άμεσα τον εξοπλισμό ή/και το ακίνητο που έχουν επιλέξει, καθώς η εταιρία leasing εξοφλεί πλήρως τον προμηθευτή/πωλητή, συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. στην περίπτωση κινητού εξοπλισμού.
- Τα μισθώματα που καταβάλλονται στην εταιρία leasing για τον εξοπλισμό και το τμήμα των μισθωμάτων που αφορά σε κτίριο θεωρούνται δαπάνες και μειώνουν το φορολογητέο εισόδημα.
- Με εργαλείο χρηματοδότησεως την Χρηματοδοτική Μίσθωση, ο μισθωτής (επιχείρηση ή επαγγελματίας) αποφεύγει τη δέσμευση κεφαλαίων για χρήση παγίων (κινητά ή/και ακίνητα) και διατηρεί αναλλοίωτη τη ρευστότητά του.
- Ο αναλογών Φ.Π.Α. δεν εκταμιεύεται άμεσα, αλλά σταδιακά κατά τη διάρκεια της συμβάσεως. Για την απόκτηση ακινήτου τα μισθώματα απαλλάσσονται από τον Φ.Π.Α., εκτός των βιομηχανοστασίων.
- Βελτιώνεται η εικόνα του ισολογισμού της επιχειρήσεως και της κεφαλαιακής της διαρθρώσεως και ειδικότερα η σχέση ιδίων κεφαλαίων προς ξένα, με αποτέλεσμα την αύξηση της πιστοληπτικής εικόνας του μισθωτή. Αποφεύγεται η επιβάρυνση του Ισολογισμού με επιπρόσθετα πάγια. Ουσιαστικά, επιτυγχάνεται εξισορρόπηση στη σχέση κρισίμων μεγεθών του ισολογισμού μιας επιχειρήσεως π.χ. ενεργητικό (αναλλοίωτο ή μειούμενο), κυκλοφορούν ενεργητικό (αναλλοίωτο), υποχρεώσεις προς τράπεζες (μειούμενες), χρεωστικοί τόκοι (μειούμενοι), λειτουργικά έξοδα (αυξανόμενα).

Πηγές : www.alphaleasing.gr

3.3. Διαχείριση επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring)

3.3.1. Γενικά

Το factoring είναι ένας σχετικά νέος οικονομικός και νομικός θεσμός. Με την εφαρμογή του factoring, οι επιχειρήσεις εκχωρούν – πωλούν την ευθύνη είσπραξης των επιχειρηματικών απαιτήσεων (τιμολόγια-επιταγές – συναλλαγματικές – απαιτήσεις από πιστωτικές κάρτες κ.λ.π) στον προμηθευτή-Factor, δηλαδή σε μια εταιρεία Factoring.

Ο Factor αναλαμβάνει την υποχρέωση να αξιολογεί την φερεγγυότητα των οφειλετών, να παρακολουθεί την λογιστική διαχείριση και βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση μέσω της προεξόφλησης των εκχωρημένων απαιτήσεων.

Ο θεσμός του factoring, συμβάλει στην ενίσχυση των μικρομεσαίων και μεταποιητικών επιχειρήσεων και μπορεί να λειτουργήσει εναλλακτικά, με την χρηματοδότηση των τραπεζών για ανάγκες σε κεφάλαιο κίνησης,

3.3.2. Είδη διαχείρισης επιχειρηματικών απαιτήσεων

Οι μορφές του factoring είναι :

- *Εγχώριο Factoring*

Το εγχώριο factoring αφορά την εσωτερική αγορά της χώρας και την ευθύνη είσπραξης των τιμολογίων προϊόντων και υπηρεσιών που πραγματοποιούνται στο εσωτερικό της χώρας.

- *Διεθνές factoring*

Το διεθνές factoring ασχολείται με τις εξαγωγές – εισαγωγές προϊόντων και την ανάληψη της ευθύνης της είσπραξης και εξόφλησης των απαιτήσεων των τιμολογίων.

- *Factoring με δικαίωμα αναγωγής*

Ο factor έχει το δικαίωμα να επιστρέφει τα απλήρωτα τιμολόγια στον προμηθευτή - εκχωρητή έναντι καταβολής του αντίστοιχου ποσού.

- *Factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής*

Ο factor δεν έχει το δικαίωμα να επιστρέφει τα απλήρωτα τιμολόγια στο προμηθευτή – εκχωρητή.

- *Εμπιστευτικό factoring*

Η συμφωνία μεταξύ factor και προμηθευτή διατηρείται μυστική και δεν ανακοινώνεται στον πελάτη εκτός αν ο πελάτης δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του.

- *Factoring χωρίς χρηματοδότηση (διαχείριση)*

Καλύπτει όλες τις διοικητικές δραστηριότητες των πωλήσεων, την είσπραξη των τιμολογίων και την ασφάλιση του πιστωτικού κινδύνου, χωρίς όμως να γίνεται προπληρωμή του προμηθευτή από τον factor. Τέτοιου είδους συμβάσεις μπορούν να ενεχυριαστούν ως κάλυμμα σε τραπεζικό δανεισμό για κεφάλαιο κίνησης

- *Factoring με χρηματοδότηση*

Ο προμηθευτής – εκχωρητής χρηματοδοτείται στο ύψος των εισπρακτέων λογαριασμών χωρίς να εξασφαλίζεται η είσπραξη των τιμολογίων. Τα τιμολόγια θεωρούνται σαν κάλυμμα

- *Factoring μέσω αντιπροσώπου*

Μια διαδικασία κατά την οποία υπάρχει εμπιστευτική χρηματοδότηση έναντι πιστωτικού κινδύνου, χωρίς άλλες διοικητικές υπηρεσίες.

- *Factoring τριμερούς συνεργασίας*

Συμμετέχουν ο factor, προμηθευτής και η τράπεζα.

3.3.3. Πλεονεκτήματα της διαχείρισης επιχειρηματικών απαιτήσεων

Ως πλεονεκτήματα του factoring μπορούμε να αναφέρουμε επιγραμματικά τα κάτωθι:

- Αποτελεί μια εναλλακτική μορφή χρηματοδότησης και διευρύνει την πιστοληπτική ικανότητα του εκχωρητή προμηθευτή.
- Μείωση του κόστους διαχείρισης χαρτοφυλακίου των επιχειρήσεων με το ρόλο των εκχωρητών.
- Συμβάλλει στην σωστότερη διοίκηση της επιχείρησης αφού αναλαμβάνει την λογιστική παρακολούθηση, τις εισπράξεις, τις δικαστικές διαδικασίες για τους επισφαλείς πελάτες, την παροχή πληροφοριών σχετικά με τους πελάτες.
- Ενισχύει τις επιχειρήσεις και συμβάλλει στην αύξηση των πωλήσεων τους, διευκολύνοντας την ρευστότητα αυτών.
- Ασφαλιστική κάλυψη των εξαγωγών και των αντιστοίχων απαιτήσεων , προωθώντας τις εξαγωγές.
- Δίνει την δυνατότητα στην επιχείρηση να επικεντρώσει τις δυνάμεις της στην παραγωγή και στα κανάλια διανομής των προϊόντων, απαλλάσσοντας την από την χρηματοδοτική μέριμνα.
- Απαλλαγή του λογιστηρίου από τμήμα οφειλετών.

Οι περισσότερες μεγάλες τράπεζες παρέχουν υπηρεσίες διαχείρισης επιχειρηματικών απαιτήσεων.

Από τα αποτελέσματα της έρευνας φαίνεται ότι οι μισές περίπου τράπεζες σχεδιάζουν να αυξήσουν την εκ μέρους τους προσφορά υπηρεσιών διαχείρισης επιχειρηματικών απαιτήσεων.

Πηγή : www.factoring.gr

3.4. Κέρδη αποτελεσματικότητας

Η παραγωγή του ίδιου όγκου προϊόντων με μικρότερη εισροή κεφαλαίου μπορεί να επιτευχθεί με διάφορους τρόπους, πολλοί από τους οποίους είναι σε τελευταία ανάλυση εσωτερικές λύσεις.

Για παράδειγμα πολλές ΜΜΕ σε κλάδους μεταποίησης ή εμπορίας μπορούν να εξοικονομήσουν κεφάλαιο μέσω της βελτιστοποίησης των διαδικασιών αποθήκευσης δεδομένου ότι η διατήρηση χαμηλότερων αποθεμάτων απαιτεί λιγότερο κεφάλαιο.

3.5. Άλλες πηγές χρηματοδότησης

- *Ενδιάμεση χρηματοδότηση*

Υπάρχουν ορισμένες άλλες μορφές χρηματοδότησης που προσφέρονται ή οργανώνονται από τις τράπεζες για τις ΜΜΕ.

Η ενδιάμεση χρηματοδότηση είναι μια υβριδική μορφή κεφαλαίου που συνδυάζει στοιχεία τόσο ιδίων κεφαλαίων όσο και χρέους.

- *Ιδιωτικό μετοχικό κεφάλαιο και επιχειρηματικό κεφάλαιο*

Οι εταιρείες με υψηλές προοπτικές ανάπτυξης θα πρέπει να αναζητήσουν πληροφορίες για χρηματοδότηση από ιδιωτικές εταιρείες μετοχικού κεφαλαίου ή επιχειρηματικού κεφαλαίου (venture capital).

Σε αντάλλαγμα για το κεφάλαιο που παρέχουν αυτές οι εταιρίες αποκτούν ένα ποσοστό συμμετοχής στην εταιρεία. Σε πολλές περιπτώσεις οι μεγαλύτερες τράπεζες παρέχουν τέτοιου είδους χρηματοδότηση μέσω εξειδικευμένων θυγατρικών.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, πολλές τράπεζες παρέχουν ήδη χρηματοδότηση αυτού του είδους σήμερα και ο αριθμός τους μπορεί να αυξηθεί κατά τα επόμενα έτη.

- Πηγές δημόσιας χρηματοδότησης

Εκτός από την ενδιάμεση χρηματοδότηση και το ιδιωτικό μετοχικό κεφάλαιο, διάφορες πηγές δημόσιας χρηματοδότησης ή επιδοτούμενης χρηματοδότησης, που παρέχονται σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, συνήθως από ημικρατικά τραπεζικά ιδρύματα είναι διαθέσιμες, όπως αυτές αναλύθηκαν σε άλλη ενότητα του παρόντος.

Θα πρέπει ωστόσο, να σημειωθεί ότι αυτός ο τύπος χρηματοδότησης συχνά προϋποθέτει συμμόρφωση με ορισμένους όρους ή με κριτήρια επιλεξιμότητας.

Σε ορισμένες περιπτώσεις τα δάνεια αυτού του είδους παρέχονται και από τράπεζες του ιδιωτικού τομέα που ενεργούν ως ενδιάμεσοι οργανισμοί για τα ιδρύματα που χορηγούν τη χρηματοδότηση.

Παρακάτω παρατίθεται πίνακας όπου αναφέρονται συνοπτικά τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των προαναφερθέντων εναλλακτικών μορφών χρηματοδοτήσεων :

	Υπέρ	Κατά	<i>Συνήθης ομάδα-στόχος</i>
Διαχείριση επιχειρηματικών απαιτήσεων	<ul style="list-style-type: none"> • Έγκαιρες και προβλέψιμες πληρωμές • Προφύλαξη από τις αθετήσεις των υποχρεώσεων των πελατών 	<ul style="list-style-type: none"> • Έκπτωση στο εξοφλητικό ποσό • Δυνητικός αντίκτυπος στη σχέση με τον πελάτη 	<ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλή ρευστότητα • Σημαντικά ποσά εισπρακτέων λογαριασμών
Βελτιστοποίηση αποθηκευτικών εγκαταστάσεων	<ul style="list-style-type: none"> • Λιγότερο κεφάλαιο δεσμευμένο σε αποθέματα • Βελτίωση ισολογισμού 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενδεχομένως απαιτεί σημαντική προσπάθεια βελτιστοποίησης 	<ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλή ρευστότητα • Διατηρεί μεγάλα αποθέματα αγαθών
Χρηματοδοτική μίσθωση	<ul style="list-style-type: none"> • Απόκτηση μέσω χωρίς μεγάλες επενδύσεις • Πιθανά φορολογικά πλεονεκτήματα 	<ul style="list-style-type: none"> • Μερικές φορές είναι πιο δαπανηρή από τραπεζικά δάνεια • Τα μισθωμένα μέσα δεν είναι ιδιόκτητα 	<ul style="list-style-type: none"> • Αποσκοπεί στη βελτιστοποίηση του ισολογισμού
Δάνεια από δημόσιες πηγές	<ul style="list-style-type: none"> • Εξειδικευμένα προγράμματα για ειδικές ανάγκες χρηματοδότησης • Συχνά φτηνότερα από τα τραπεζικά δάνεια 	<ul style="list-style-type: none"> • Υπόκεινται σε κριτήρια επιλεξιμότητας • Μερικές φορές μακροχρόνια διαδικασία έγκρισης 	<ul style="list-style-type: none"> • Εξαρτάται από κριτήρια επιλεξιμότητας
Ενδιάμεσα κεφάλαια	<ul style="list-style-type: none"> • Ευελιξία (από την άποψη της διαρθρωμένης αποπληρωμής) 	<ul style="list-style-type: none"> • Κόστος δυνητικά υψηλότερο από τραπεζικά δάνεια • Πολύπλοκο προϊόν 	<ul style="list-style-type: none"> • Έχει περιορισμούς που επηρεάζουν τον ισολογισμό και το μετοχικό κεφάλαιο
Επιχειρηματικά κεφάλαια	<ul style="list-style-type: none"> • Ισχυρότερη κεφαλαιακή βάση • Δυνητική τεχνογνωσία από τους επενδυτές 	<ul style="list-style-type: none"> • Η δομή των μετοχών μπορεί να είναι πολύπλοκη • Λήψη αποφάσεων από κοινού 	<ul style="list-style-type: none"> • Υψηλό αναπτυξιακό δυναμικό

Πηγή : www.naftemporiki.gr

3.6. Τράπεζες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα

Η νέα δεξαμενή άντλησης ρευστότητας και ενίσχυσης της κερδοφορίας είναι σήμερα για τις τράπεζες η επιχειρηματική πίστη και ειδικά οι 850.000 και πλέον μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Όπως αναφέρουν αρμόδια τραπεζικά στελέχη, τα δάνεια προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις «τρέχουν» τον τελευταίο χρόνο με ρυθμό 30% περίπου (στο 28% το πρώτο τρίμηνο του χρόνου) και εκτιμούν ότι το 2008 τα υπόλοιπα της κατηγορίας θα διαμορφωθούν στα 35 δις ευρώ.

Ωστόσο, όπως επισημαίνουν οι τραπεζίτες, στο παραπάνω ποσό θα πρέπει να προστεθούν και δάνεια καταναλωτικά ή στεγαστικά, τα οποία ελήφθησαν για την ανάπτυξη της μικρομεσαίας επιχείρησης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία των τραπεζών η κατηγορία των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων αριθμεί περισσότερους από 850.000 ελεύθερους επαγγελματίες και εταιρείες, των οποίων ο ετήσιος τζίρος δεν υπερβαίνει τα 2,5 εκατ. ευρώ, σε ατομική βάση. Σημαντικό όμως είναι το γεγονός ότι δάνεια έχει μόλις το 1/3 των επιχειρήσεων αυτών.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία που έχουν στη διάθεση τους οι τράπεζες, δάνεια (για κεφάλαια κίνησης, εξοπλισμό κλπ) έχουν λάβει περίπου οι 300.000 μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ενώ οι υπόλοιπες 550.000 καλύπτουν τις ανάγκες τους με Ιδια κεφάλαια, καθώς δεν έχουν μέχρι τώρα συνάψει δάνεια.

Σύμφωνα λοιπόν με τα τραπεζικά στελέχη, κάποιες από τις 550.000 μικρομεσαίες επιχειρήσεις μπορούν να προκύψουν δανειακές συμβάσεις -στο άμεσο μέλλον- συνολικού ύψους άνω των 30 δις. ευρώ. Το ύψος του δανείου που λαμβάνει μία μικρομεσαία επιχείρηση, ανέρχεται κατά μέσο όρο στις €60.000 .

Οι τέσσερις μεγαλύτεροι «παίκτες» της συγκεκριμένης αγοράς είναι σήμερα οι τράπεζες Εθνική, Eurobank, Alpha Bank και Πειραιώς, με μερίδιο αγοράς 60%, ενώ δυναμικά στο «παιχνίδι» έχουν μπει και οι υπόλοιπες τράπεζες, οι οποίες προσφέρουν ελκυστικά προϊόντα, διεκδικώντας πελατεία από τη δυναμικά αναπτυσσόμενη αγορά των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Οι τράπεζες ακολουθούν επιθετική πολιτική, τόσο σε επίπεδο επιτοκίων (κάτω από 5% το σταθερό για 1 χρόνο) όσο και προμηθειών, αφού γνωρίζουν ότι τα επόμενα χρόνια οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα αποτελούν βασική πηγή εσόδων, καθώς ωριμάζει πλέον η λιανική τραπεζική ιδιωτών.

Εξάλλου οι ελληνικές τράπεζες που δραστηριοποιούνται και στην ευρύτερη περιοχή της Νέας Ευρώπης, εστιάζουν –εκτός από τα δάνεια προς ιδιώτες που βρίσκονται ακόμα στα σπάργανα- και στην ανάπτυξη της συγκεκριμένης αγοράς, αφού αποτελεί βασική πηγή εσόδων και κερδών.

Πηγή : www.capital.gr

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

1. Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

1.1. Γενικές Αρχές

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006 (Γ'ΚΠΣ) αποτελεί το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας. Είναι το προϊόν της συμφωνίας στην οποία κατέληξαν η Ελληνική Κυβέρνηση και οι Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στην Ελλάδα το χρονικό διάστημα 2000-2006. Καταρτίστηκε με βάση το Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης που υποβλήθηκε από την Ελλάδα στην Ε.Ε.

Το κείμενο του ΚΠΣ υπογράφηκε τον Νοέμβριο του 2000 (E2000 3405/28-11-2000) και αναθεωρήθηκε τον Δεκέμβριο του 2004 (E2004 2412/3-12-04), τον Δεκέμβριο του 2005 (E2005 4788 τελικό /12-12-05) και τον Δεκέμβριο του 2006 (E2006 6419 τελικό 7-12-06). Περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- Τους άξονες προτεραιότητας για τη δράση των κοινοτικών διαρθρωτικών ταμείων
- Την συνοπτική περιγραφή των επιχειρησιακών προγραμμάτων με τους ειδικούς στόχους και τις προτεραιότητες που έχουν επιλεγεί
- Το ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης που προσδιορίζει για κάθε άξονα και για κάθε έτος το ποσό των συνολικών κονδυλίων που προβλέπονται
- Τις διατάξεις εφαρμογής του Γ'ΚΠΣ

Οι προτεραιότητες του ΚΠΣ 2000-2006 αφορούν κυρίως επενδύσεις σε φυσικό, ανθρώπινο και γνωστικό κεφάλαιο, που μπορούν να συμβάλουν περισσότερο στην αύξηση της παραγωγικότητας και στην εμβάθυνση της ανάπτυξης στην Ελλάδα, όπως αναφέρονται παρακάτω:

1. Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων και προώθηση της απασχόλησης. Στην προτεραιότητα αυτή το κύριο βάρος των προσπαθειών επικεντρώνεται στην ανάπτυξη ενεργών πολιτικών απασχόλησης. Στόχος είναι η πρόληψη και αντιμετώπιση της ανεργίας, η προώθηση των ίσων ευκαιριών για όλους ως προς την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, η βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης, στο πλαίσιο μιας πολιτικής διά βίου κατάρτισης, η συμβολή στην ανάπτυξη ενός ικανού, κατηρτισμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού καθώς και η προώθηση δράσεων υπέρ της μεγαλύτερης συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας.

2. Ανάπτυξη του συστήματος μεταφορών (οδικές, σιδηροδρομικές, αστικές μεταφορές, αερολιμένες, λιμένες, συνδυασμένες μεταφορές και εμπορευματικά κέντρα, ασφάλεια). Στόχος είναι η βελτίωση των συνδέσεων με τις Βαλκανικές χώρες, η δημιουργία ενός συστήματος μεταφορών το οποίο θα καλύπτει το σύνολο της επικράτειας και θα ενσωματώνει όλα τα μέσα μεταφοράς, οδικά, σιδηροδρομικά, θαλάσσια, αεροπορικά, και τέλος, η μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης στα αστικά κέντρα.

Προβλέπεται η κατασκευή 1000 περίπου χιλιομέτρων νέων τμημάτων αυτοκινητοδρόμων, ενώ ο ιδιωτικός τομέας θα συμμετάσχει σε μεγάλο βαθμό στη χρηματοδότηση του προγράμματος μέσω του συστήματος παραχώρησης των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης.

3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με στόχο την ανάπτυξη (περιλαμβάνει τους τομείς Μεταποίησης και Υπηρεσιών, Έρευνας και Τεχνολογίας, Τουρισμού, Ενέργειας – Φυσικών Πόρων). Η αναδιάρθρωση και η ενίσχυση της βιομηχανικής βάσης είναι πρωταρχικής σημασίας, όπως εξ άλλου είναι οι δράσεις προς όφελος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων καθώς και οι δράσεις Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (E&T), ιδιαίτερα μέσω της ανάδειξης νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Προβλέπεται μεταξύ άλλων η διασύνδεση μεταξύ εκπαίδευσης, κατάρτισης και αναγκών των επιχειρήσεων, η απλοποίηση και ο εξορθολογισμός του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η προώθηση των νέων χρηματοδοτικών μέσων, μέτρων για τη μεταφορά τεχνολογίας, κλπ.

Για τον τομέα του τουρισμού, είναι αναγκαία η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας του προσφερομένου τουριστικού προϊόντος, μέσω της βελτίωσης των τουριστικών υποδομών, της μεγαλύτερης διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος καθώς και της βελτίωσης των προσφερομένων υπηρεσιών.

Στον τομέα της ενέργειας, η προσπάθεια θα στραφεί κατά προτεραιότητα σε δράσεις διασύνδεσης δικτύων και διανομής, ενόψει της απελευθέρωσης της αγοράς, σε δράσεις ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας. Επίσης στη διανομή φυσικού αερίου στις αστικές περιοχές, με την ανάπτυξη των συμβάσεων παραχώρησης δικαιωμάτων εκμετάλλευσης, λαμβανομένων υπόψη και των υποχρεώσεων περιβαλλοντικού χαρακτήρα.

Στο συγκεκριμένο τομέα (ανταγωνιστικότητα) προκύπτουν και οι περισσότερες ευκαιρίες χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

4. Αγροτική ανάπτυξη και αλιεία. Προτεραιότητα δίδεται στην πολύπλευρη ανταγωνιστικότητα των αγροτικών ζωνών μέσα σε ένα πνεύμα το οποίο διαπνέεται από τις αρχές της αειφόρου, μακροπρόθεσμης και ισόρροπης ανάπτυξης. Θα καταβληθεί προσπάθεια προσέλκυσης ιδιωτικών επενδύσεων και θα αναληφθούν δράσεις στήριξης, προώθησης της ποιότητας με παρεμβάσεις στο επίπεδο της αγροτικής εκμετάλλευσης καθώς και της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων. Η προστασία των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος και η υλοποίηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανάπτυξης της υπαίθρου παραμένει μία προτεραιότητα. Για την αλιεία, προτεραιότητα δίδεται στον εξορθολογισμό και τον εκσυγχρονισμό του παραγωγικού δυναμικού, σύμφωνα με τους κανόνες της ποιότητας και του περιβάλλοντος, προκειμένου να επιτευχθεί μία μόνιμη και ισορροπημένη ανάπτυξη του τομέα.

5. Ποιότητα ζωής (παρεμβάσεις που αφορούν στο περιβάλλον και στη φυσική κληρονομιά, στον πολιτισμό και στον τομέα της υγείας – πρόνοιας). Όσον αφορά τον Πολιτισμό, προτεραιότητα δίδεται στην προστασία και περαιτέρω προώθηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, καθώς και στην ανάπτυξη του Σύγχρονου Πολιτισμού με διασφάλιση της ισόρροπης υποστήριξης του τομέα στην Περιφέρεια. Στον τομέα της Υγείας και της Πρόνοιας, οι προσπάθειες θα επικεντρωθούν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του όλου συστήματος, με την υποστήριξη της αναδιοργάνωσης μονάδων και υπηρεσιών υγείας.

Ο στόχος της ανάπτυξης θα επιτευχθεί κυρίως με τη δημιουργία και ολοκλήρωση α) των υποδομών και παρεμβάσεων που είναι αναγκαίες για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής και τη διατήρηση της φυσικής μας κληρονομιάς, β) νέων θεσμών, μηχανισμών και δομών, γ) της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης, της εισαγωγής της διάστασης της προστασίας του περιβάλλοντος σε άλλους άξονες οι οποίοι υποστηρίζονται από το ΚΠΣ, όπως για παράδειγμα στις μεταφορές και στον τουρισμό.

6. Κοινωνία της πληροφορίας (παρεμβάσεις που αφορούν τομείς όπως εκπαίδευση, πολιτισμό, δημόσια διοίκηση, υγεία και πρόνοια, περιβάλλον, απασχόληση, ψηφιακή οικονομία, επικοινωνίες). Αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα αύξησης της αποτελεσματικότητας των κυβερνητικών δράσεων και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Οι σχετικές παρεμβάσεις αφορούν πολλούς τομείς (εκπαίδευση, πολιτισμό, δημόσια διοίκηση, υγεία και πρόνοια, περιβάλλον, απασχόληση, ψηφιακή οικονομία, μεταφορές) και αποτελούν μέρος μίας ευρύτερης αναπτυξιακής στρατηγικής με στόχους την αποτελεσματικότητα, τον εκσυγχρονισμό, την ανοικτή κοινωνία και την καλύτερη ποιότητα ζωής.

7. Περιφερειακή ανάπτυξη, με στόχο την μείωση των αποκλίσεων ανάπτυξης μεταξύ των περιφερειών, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους και την αύξηση της απασχόλησης. Πιο συγκεκριμένα, οι προτεραιότητες των παρεμβάσεων σε περιφερειακό επίπεδο θα ενισχύουν τη διεθνή ανταγωνιστικότητα της οικονομικής βάσης των περιφερειών, προάγουν τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα και την εξωστρέφειά τους, ενισχύουν το ρόλο των αστικών κέντρων και την ανάπτυξη της υπαίθρου. Επίσης περιλαμβάνονται παρεμβάσεις με στόχο την άρση της απομόνωσης, την τόνωση της δημογραφικής ανάπτυξης και της παραγωγικής ανάπτυξης των ορεινών, παραμεθόριων και νησιωτικών περιοχών, τη χάραξη περιφερειακής πολιτικής διάχυσης της καινοτομίας, την πρόσβαση στην Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη, τη βελτίωση προϊόντων και υπηρεσιών. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στον εκσυγχρονισμό και την προσαρμογή των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, την προώθηση των ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας, την υποστήριξη των Τοπικών Συμφώνων για την Απασχόληση και άλλων τοπικών πρωτοβουλιών. Επίσης προβλέπονται παρεμβάσεις προστασίας και αξιοποίησης της πολιτιστικής και της φυσικής κληρονομιάς κάθε περιφέρειας.

Για την επίτευξη των στόχων του ΚΠΣ 2000-2006 καταρτίστηκαν και υλοποιούνται 25 Επιχειρησιακά Προγράμματα εκ των οποίων :

- 11 είναι Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και αφορούν εθνικές τομεακές πολιτικές .
- 13 είναι Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μία από τις 13 διοικητικές περιφέρειες της χώρας και στα οποία έχει κατανεμηθεί το 1/3 περίπου των διαθέσιμων πιστώσεων για την περίοδο 2000-2006 .
- 1 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τεχνική βοήθεια» που στόχο έχει να ενδυναμώσει, να στηρίξει και να βελτιώσει το σύστημα διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Στόχος της Τεχνικής Βοήθειας είναι η υποβοήθηση της επιτάχυνσης της υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, η ενίσχυση της ποιότητας της διαχείρισης και της παρακολούθησης της υλοποίησης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η βέλτιστη χρησιμοποίηση των κοινοτικών και εθνικών πόρων.

Πηγή : www.naftemporiki.gr

www.3kps.gr

www.hellaskps.gr

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ Γ' Κ.Π.Σ. ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

2.1. Ταμείο εγγυοδοσίας Μικρών, Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΙΜΕ)

2.1.1. Γενικές Αρχές

Στα πλαίσια της δράσης του Γ' ΚΠΣ και ειδικότερα στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα», εντάχθηκε και η ίδρυση της ΤΕΜΠΙΜΕ Α.Ε., η οποία λειτουργεί ως συμπληρωματικό εργαλείο του χρηματοοικονομικού - χρηματοπιστωτικού συστήματος της χώρας.

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων, σε συντομία ΤΕΜΠΙΜΕ Α.Ε., είναι μια νέα ανώνυμη εταιρεία του Ελληνικού Δημοσίου που το μετοχικό της κεφάλαιο (€240.000.000) συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση / ΕΤΠΑ (67%) και το Ελληνικό Δημόσιο (33%). Το ΤΕΜΠΙΜΕ έχει νομική μορφή ανώνυμης εταιρείας και η λειτουργία του διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2190/1920 όπως ισχύει, καθώς και του Ν.3066/2002.

Αποστολή της εταιρίας, σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο 3066/2002 (ΦΕΚ Α' 252/18.10.2002), είναι η διευκόλυνση της πρόσβασης στο χρηματοπιστωτικό και χρηματοοικονομικό σύστημα της χώρας των Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων, παρέχοντας εγγυήσεις και αντεγγυήσεις υπέρ αυτών και αναλαμβάνοντας έτσι την κάλυψη μεγάλου μέρους των οικονομικών και εμπορικών κινδύνων τους.

Βασικές επιδιώξεις της εταιρίας είναι :

- Η υποστήριξη χιλιάδων, νεοϊδρυόμενων και υφιστάμενων, υγιών και βιώσιμων Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων, όλων των κλάδων και τομέων της οικονομίας, σε όλα τα στάδια του επιχειρηματικού κύκλου (εκκίνηση, ανάπτυξη, ωρίμανση, διεθνοποίηση, αναδιάρθρωση, μεταβίβαση, διαδοχή) .
- Η υποστήριξη των επιχειρήσεων που έχουν δυσκολία ή αδυναμία πρόσβασης στην χρηματοδότηση (π.χ. νεοϊδρυόμενες Μικρές και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις, επιχειρήσεις «νέας οικονομίας», επιχειρήσεις «ερευνητικής κουλτούρας», επιχειρήσεις με ανεπαρκείς εξασφαλίσεις, επιχειρήσεις δημιουργίας νέων προϊόντων και υπηρεσιών, κοινωνικές επιχειρήσεις) .
- Η υποστήριξη δραστηριοτήτων με υψηλότερο, του μέσου όρου της αγοράς, κίνδυνο και κάλυψη, κυρίως, μεσομακροπρόθεσμων οικονομικών κινδύνων .

Πηγή : Οδηγός Εφαρμογής Δράση 2.10.2 «Επιδότηση Κόστους Δανεισμού Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων», ΤΕΜΠΙΜΕ ΑΕ.

2.1.2. Χρηματοδοτικά προγράμματα παροχής εγγυήσεων της TEMΠME A.E.

Το Ταμείο έχει δημιουργήσει 6 διαφορετικά προγράμματα / προϊόντα που αφορούν εγγυήσεις σε μεσομακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα δάνεια ή χρηματοδοτικές μισθώσεις για νέες ή υφιστάμενες επιχειρήσεις οιασδήποτε μορφής (Ατομικές, ΕΕ, ΟΕ, ΕΠΕ, ΑΕ). Το ύψος του δανείου ή της χρηματοδοτικής μίσθωσης που μπορεί να εγγραφεί το Ταμείο κυμαίνεται, ανάλογα με το Πρόγραμμα, από €10.000-€400.000 και το ποσοστό κάλυψης του δανείου από 45%-70%.

Συνοπτικά τα προγράμματα εγγυοδοσίας είναι τα κάτωθι :

TEMΠME 1₀₄: ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΜΙΚΡΩΝ Ή ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

TEMΠME 2₀₄: ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

TEMΠME 3₀₄: ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

TEMΠME 4₀₄: ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΜΙΚΡΟΔΑΝΕΙΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

TEMΠME 5₀₄: ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΓΙΑ ΕΞΑΓΟΡΕΣ, ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ, ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ, ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

TEMΠME 6₀₆: ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ (LEASING) ΜΙΚΡΩΝ & ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Εγγυημένα μεσομακροπρόθεσμα δάνεια διάρκειας 3 ετών και άνω της TEMΠME ΑΕ για τα Προγράμματα 1, 2, 3 και 1,5 έτους και άνω για το Πρόγραμμα 4 καλύπτονται από αντεγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, στο πλαίσιο του Πολυετούς Προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Επιχείρηση και το Επιχειρείν, ιδίως για τις Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις(2001-2006).

1. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	Νομική Μορφή	Διάρκεια Λειτουργίας Επιχείρησης	Προσωπικό σε ετήσια βάση	Ετήσιος Κύκλος Εργασιών ή/ και Ετήσιος Ισολογισμός	Κριτήριο ανεξαρτησίας	Λοιπά Κριτήρια
TEMΠME 1 ₀₄	Υπό σύσταση επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ, ατομικές επιχειρήσεις)	-	Έως 49 άτομα (κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας) ¹	Έως 10 εκατ. Ευρώ (κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας) 1	Ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 25% του κεφαλαίου της εταιρείας δεν ανήκει σε μία ή από κοινού επιχειρήσεις με προσωπικό άνω των 250 εργαζομένων και ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 50 εκατ. Ευρώ ή ετήσιο συνολικό ισολογισμό άνω των 43 εκατ. Ευρώ.	-
	Νέες επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ, ατομικές επιχειρήσεις)	Λιγότερο από 3 έτη	Έως 49 άτομα (επί ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας)	Έως 10 εκατ. Ευρώ (επί ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας)	Ως άνω	Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο

ΤΕΜΠΜΕ 2₀₄	Επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ,ΕΕ,ΕΠΕ,ΑΕ, ατομικές επιχειρήσεις)	Από 3 έτη και άνω	Έως και 9 άτομα (επί δύο διαδοχικά έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας)	Έως 2 εκατ. Ευρώ (επί δύο διαδοχικά έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας)	Ως άνω	<ol style="list-style-type: none"> 1. Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο 2. Τα Αποτελέσματα προ Φόρων ήταν θετικά τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας.
ΤΕΜΠΜΕ 3₀₄	Επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ,ΕΕ,ΕΠΕ,ΑΕ, ατομικές επιχειρήσεις)	Από 3 έτη και άνω	Από 10 έως 49 άτομα (επί δύο διαδοχικά έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας)	Έως 10 εκατ. Ευρώ (επί δύο διαδοχικά έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας)	Ως άνω	<ol style="list-style-type: none"> 1. Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο 2. Τα Αποτελέσματα προ Φόρων ήταν θετικά τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας.
ΤΕΜΠΜΕ 4₀₄	Επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ,ΕΕ,ΕΠΕ,ΑΕ, ατομικές επιχειρήσεις) είτε είναι υπό σύσταση είτε ήδη δραστηριοποιούνται		Έως 6 άτομα (είτε πρόκειται για υπό σύσταση είτε για λειτουργούσες επιχειρήσεις)	Έως 2 εκατ. Ευρώ	Ως άνω	<ol style="list-style-type: none"> 1. Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο 2. Τα Αποτελέσματα προ Φόρων, για επιχειρήσεις που λειτουργούν πάνω από 3 έτη, ήταν θετικά τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας.
ΤΕΜΠΜΕ 5₀₄	Επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ,ΕΕ,ΕΠΕ,ΑΕ, Ατομική) οι οποίες επιθυμούν να προβούν σε ενέργεια εξαγοράς, συγχώνευσης, μεταβίβασης στην Ελλάδα.	Τουλάχιστον 2 έτη και τουλάχιστον 3 έτη για τις εξαγοράζουσες	Έως 49 άτομα (επί ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας)	Έως 10 εκατ. Ευρώ (επί ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας)	Ως άνω	<ol style="list-style-type: none"> 1. Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο 2. Τα Αποτελέσματα προ Φόρων, της εξαγοράζουσας ήταν θετικά, τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη, πριν την αίτηση εγγυοδοσίας.

ΤΕΜΠΜΕ 6₀₆	Επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ, Ατομική) είτε είναι υπό σύσταση είτε ήδη δραστηριοποιούνται	-	Έως 49 άτομα (επί ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας για τις υφιστάμενες ενώ για τις υπό σύσταση κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας τους)	Έως 10 εκατ. Ευρώ (κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας για τις υπό σύσταση ενώ επί ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας για τις υφιστάμενες)	Ως άνω	1. Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο 2. Τα Αποτελέσματα προ Φόρων, της εξαγοράζουσας ήταν θετικά, τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη, πριν την αίτηση εγγυοδοσίας.
--	--	---	--	--	--------	---

¹ Σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο των υπό σύσταση εταιρειών

Πηγή : www.tempmc.gr

Από όλα τα προγράμματα του ΤΕΜΠΜΕ (1₀₄ έως 6₀₆) αποκλείονται:

- Τα Ν.Π.Δ.Δ., οι Ο.Τ.Α. 1ου και 2ου βαθμού, οι Δημοτικές και Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί.
- Οι επιχειρήσεις του Χρηματοπιστωτικού και Χρηματοοικονομικού Τομέα (Τράπεζες, Εταιρείες Venture Capital, ΕΚΕΣ, Εταιρείες Leasing και Factoring, Ασφαλιστικές Εταιρείες, ΑΕΔΑΚ, ΑΕΕΧ, ΕΛΔΕ κλπ.)
- Τα Νομικά Πρόσωπα ή Ενώσεις Προσώπων ή Εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (σωματεία, σύλλογοι, όμιλοι κλπ.)
- Επιχειρήσεις που ασχολούνται με την πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων και επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας εκτός από το Πρ 4₀₄ στο οποίο δύναται να ενταχθούν για την παροχή εγγύησης.
- Επιχειρήσεις στις οποίες κατά τον χρόνο υποβολής και εξέτασης της αίτησης τους έχουν υποβληθεί κυρώσεις για παράβαση Κοινοτικών Κανονισμών ή Εθνικής Νομοθεσίας.
- Επιχειρήσεις που έχουν ενταχθεί σε προγράμματα του Γ' ΚΠΣ με το καθεστώς de minimis (καθεστώς ενισχύσεων de minimis :ήσσονος σημασίας. Σύμφωνα με αυτό το ύψος των ενισχύσεων που μπορεί να λάβει μια επιχείρηση δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 100.000 €, αθροιστικά για μια τριετία) και έχουν λάβει τα τρία τελευταία έτη ή θα λάβουν εντός των τριών προσεχών ετών, συμπεριλαμβανομένου στην τριετία και στις δύο περιπτώσεις του έτους της αίτησης για εγγυοδοσία, συνολική επιχορήγηση μεγαλύτερη ή ίση του ποσού που ορίζει το καθεστώς de minimis .

Ειδικά για το ΤΕΜΠΜΕ 5₀₄ αποκλείονται:

Επιχειρήσεις οι οποίες με βάση την Εθνική Νομοθεσία απαγορεύεται να προβούν σε πράξεις εξαγορών, συγχωνεύσεων και μεταβιβάσεων κατά το χρόνο υποβολής και εξέτασης της αίτησής τους.

Για τις περιπτώσεις 4 έως 7 ο έλεγχος θα γίνεται από την ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ.

2. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Όταν πρόκειται για επενδύσεις, τα προγράμματα του ΤΕΜΠΜΕ 1₀₄ έως 4₀₄ αφορούν σε επενδύσεις:

- Παγίων εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού (οικόπεδα, κτίρια, μηχανολογικές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό, αγορά S/W & H/W, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός, μεταφορικά μέσα κλπ.)
- Αυλών παγίων (έρευνα και ανάπτυξη, εκπαίδευση κλπ.)

Σκοπός των επενδύσεων μέσω των προγραμμάτων ΤΕΜΠΜΕ 1₀₄ έως 4₀₄ είναι:

- Η ίδρυση-εκκίνηση νέων επιχειρήσεων (μόνο μέσω των προγραμμάτων ΤΕΜΠΜΕ 1₀₄ και ΤΕΜΠΜΕ 4₀₄).
- Ο εκσυγχρονισμός, βελτίωση, επέκταση και συμπλήρωση αναγκών και απαιτήσεων υφιστάμενων επιχειρήσεων.
- Η προώθηση του τεχνολογικού και οργανωτικού εκσυγχρονισμού καθώς και η εισαγωγή καινοτομιών στην οργάνωση και λειτουργία των επιχειρήσεων.
- Η δημιουργία και ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών ή/και στη βελτίωση υπαρχόντων προϊόντων.
- Η βελτίωση του μάρκετινγκ και η δημιουργία σύγχρονων δικτύων διακίνησης, εμπορίας, διανομής, διεθνοποίησης
- Η μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων με σκοπό τον εκσυγχρονισμό, τη βελτίωση και την επέκταση αυτών.

Το πρόγραμμα ΤΕΜΠΜΕ 5₀₄ αφορά:

- Στην απόκτηση μετοχών και στοιχείων ενεργητικού και παθητικού αναγκαίων για την ομαλή και απρόσκοπτη εκμετάλλευση και λειτουργία των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων.
- Στην κάλυψη δαπανών των δικαιωμάτων διαδοχής ή άλλων υποχρεώσεων που απορρέουν από την εξαγορά, συγχώνευση ή μεταβίβαση.
- Στις επενδύσεις για πάγιες εγκαταστάσεις ή εξοπλισμό (οικόπεδα, κτίρια, μηχανολογικές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό, αγορά S/W & H/W, τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό, μεταφορικά μέσα κλπ.) ή άυλα πάγια (έρευνα και ανάπτυξη, εκπαίδευση κλπ.) που θα υλοποιηθούν το αργότερο εντός 18 μηνών από την ημερομηνία της εξαγοράς, συγχώνευσης ή μεταβίβασης.

3. ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΕΜΠΜΕ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	Οι εγγυήσεις αφορούν δάνεια	Διάρκεια Δανείου	Παρατηρήσεις	Το ΤΕΜΠΜΕ θα εγγυάται συνολικά δάνεια:	Ποσοστό κάλυψης*	Ετήσια Προμήθεια ΤΕΜΠΜΕ			
						Εμπράγματος Εξασφαλίσεις		Χωρίς Εμπράγματος Εξασφαλίσεις	
						Ύψος δανείου		Ύψος δανείου	
						<=50.000€	>50.000€	<=50.000€	>50.000€
ΤΕΜΠΜΕ 1₀₄	Όλων των μορφών τακτής ημερομηνίας λήξης και ορισμένου ποσού	έως 10 έτη	Τα μ/μ δάνεια δύνανται να καλύπτουν μέχρι το 80% της δαπάνης των επενδύσεων.	Από €25.001 έως €250.000	55% - 60% (70%)	0,83%-1,15%	0,93%-1,25%	1,08%-1,40%	1,18% - 1,50%

ΤΕΜΠΜΕ 2₀₄	Όλων των μορφών τακτής ημερομηνίας λήξης και ορισμένου ποσού	έως 10 έτη	Τα μ/μ δάνεια δύνανται να καλύπτουν μέχρι το 80% της δαπάνης των επενδύσεων.	Από € 25.001 έως €300.000	50% - 55% (70%)	0,75% - 1,15%	0,85% - 1,25%	1%- 1,40%	1,10%- 1,50%
ΤΕΜΠΜΕ 3₀₄	Όλων των μορφών τακτής ημερομηνίας λήξης και ορισμένου ποσού	έως 10 έτη	Τα μ/μ δάνεια δύνανται να καλύπτουν μέχρι το 80% της δαπάνης των επενδύσεων.	Από € 25.001 έως € 400.000	45% - 50% (70%)	0,68% - 1,15%	0,78% - 1,25%	0,93%- 1,40%	1,03% - 1,50%
ΤΕΜΠΜΕ 4₀₄	Βραχυπρόθεσμα δάνεια διάρκειας 180-540 ημέρες Μεσομακροπρόθεσμα (μ/μ) δάνεια διάρκειας 1,5-5 έτη	έως 5 έτη	Τα μ/μ δάνεια δύνανται να καλύπτουν μέχρι το 80% της δαπάνης των επενδύσεων.	Από € 10.000 έως € 25.000	60% - 65% (70%)	0,90% - 1,15%	-	1,15%- 1,40%	-
ΤΕΜΠΜΕ 5₀₄	Όλων των μορφών τακτής ημερομηνίας λήξης και ορισμένου ποσού	έως 10 έτη	Τα μ/μ δάνεια δύνανται να καλύπτουν μέχρι το 80% της δαπάνης των επενδύσεων.	Από €25.001 έως € 400.000	50% - 55%	0,75% - 0,93%	0,85% - 1,03%	1%- 1,18%	1,10% - 1,28%
ΤΕΜΠΜΕ 6₀₆	Όλων των μορφών τακτής ημερομηνίας λήξης και ορισμένου ποσού	έως 10 έτη	-	Από €10.000 έως € 400.000	65% (70%)	Διάρκεια σύμβασης			
						<3	3-5	>5	
						0,5% επί της ΚΑΑ	0,6% επί της ΚΑΑ	>0,7% επί της ΚΑΑ	

*Το ποσοστό κάλυψης είναι ένα και μοναδικό όταν υπάρχει η αντεγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, δηλαδή 70% για όλα τα μεσομακροπρόθεσμα επενδυτικά δάνεια διάρκειας 3 ετών και άνω στα Προγράμματα 1,2,3 και διάρκειας 1,5 έτους και άνω στο Πρόγραμμα 4.

Για όλα τα προγράμματα του ΤΕΜΠΜΕ (1₀₄ έως 6₀₆) ισχύουν τα ακόλουθα:

- Η επιχείρηση δύναται να προσφέρει οιασδήποτε μορφής εξασφάλιση, το τελικό ύψος της οποίας προσδιορίζεται από διάφορους παράγοντες (κίνδυνος επιχείρησης, αγαστή συνεργασία με τράπεζες κ.λ.π.)
- Η μόνιμη και μοναδική κατοικία των αυτοαπασχολούμενων ή των επιχειρηματιών - ιδιοκτητών των μικρών ή πολύ μικρών επιχειρήσεων ή των μέλων του Δ.Σ. των επιχειρήσεων αυτών, δε βαρύνεται κατά τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης με προσημείωση ή υποθήκη, όταν το ΤΕΜΠΜΕ παρέχει εγγυήσεις υπέρ αυτών.
- Η εγγύηση δίδεται υπό την προϋπόθεση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας του αιτούντος (φυσικό ή νομικό πρόσωπο).

Πηγή : www.tempmc.gr

Πρόοδος υλοποίησης του προγράμματος

Στα δύομισι χρόνια πραγματικής λειτουργίας του έχει δεχτεί περισσότερες από 4.000 αιτήσεις και έχει χορηγήσει μέχρι τα μέσα του Δεκεμβρίου 2006 περισσότερες από 2.600 εγγυήσεις, με τα εγγυημένα δάνεια να προσεγγίζουν τα 130.000.000 €.

Από τα στοιχεία των εγκεκριμένων εγγυήσεων αξίζει να επισημανθούν τα εξής:

- Πέντε στις δέκα εγγυήσεις σε αξία και αριθμό αφορούν επιχειρήσεις που βρίσκονται εκτός της περιφέρειας Αττικής, με αποτέλεσμα η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ να αποτελεί πραγματικό περιφερειακό χρηματοδοτικό εργαλείο
- Από το σύνολο των εγγυήσεων το 50% περίπου αφορά νεοσύστατες ή νέες επιχειρήσεις, δηλαδή επιχειρήσεις που λειτουργούν λιγότερο από 3 χρόνια στην ελληνική αγορά. Αυτό σημαίνει ότι η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ δημιουργεί συνθήκες τόσο για τη δημιουργία όσο και για την ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων.

- Εννέα στις δέκα περιπτώσεις το ύψος των εγγυήσεων δεν ξεπερνά το ποσό των 50.000 €, ενώ παράλληλα 9 στις 10 εγγυήσεις έχουν δοθεί σε επιχειρήσεις που απασχολούν έως 9 άτομα.

Επιπροσθέτως από το σύνολο των εγγυήσεων ποσοστό 78% αφορά επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο των 500.000 €.

Από τα παραπάνω καθίσταται σαφές ότι η σύνθεση του χαρτοφυλακίου των κινδύνων είναι αρκετά ορθολογική. Το ένα τρίτο των κινδύνων σε αξία αφορά εγγυήσεις έως 25.000 €.

Το επιχειρησιακό σχέδιο της TEMΠΙΜΕ ΑΕ έχει θέσει ως στόχους την παροχή εγγυήσεων σε περισσότερες από 2000 επιχειρήσεις ετησίως για την περίοδο 2007-2008. Οι εγγυήσεις εκτιμάται ότι θα ξεπεράσουν τα 200 εκατ. ευρώ την ίδια περίοδο και τα εγγυημένα και επιδοτούμενα δάνεια θα προσεγγίσουν τα 300 εκατ. ευρώ. Αναμένεται επομένως έντονη ζήτηση για τα προϊόντα του Ταμείου Εγγυοδοσίας και της δράσης 2.10.2, η οποία σημειωτέον θα παραμείνει ανοικτή έως το Σεπτέμβριο του 2008, δηλαδή μία επιχείρηση μπορεί να στείλει αίτημα για να ενταχθεί στη δράση αυτή έως την παραπάνω ημερομηνία».

Επισημαίνεται, πάντως, ότι, στο πλαίσιο της προσπάθειας που καταβάλλεται για διασφάλιση ευκολότερης προσέγγισης των επιχειρήσεων από το χρηματοπιστωτικό σύστημα, οι τράπεζες στο σύνολο τους, συνεργάζονται με το TEMΠΙΜΕ, συμβάλλοντας έτσι ενεργά και ουσιαστικά στην προσπάθεια αυτή. Επίσης οι τράπεζες, κινούμενες στο πλαίσιο αυτό, συνεργάζονται με το υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, με σκοπό τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων σε ΜΜΕ, στα πλαίσια κοινοτικών προγραμμάτων. Ήδη οι τράπεζες συμμετέχουν ως φορείς υποστήριξης σε 2 κύκλους προκήρυξης ενίσχυσης ΜΜΕ σε θέματα των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) του και συγκεκριμένα στις θεματικές ενότητες «Μεταποίηση» και «Τουρισμός».

Πηγή : www.naftemporiki.gr – Συνέντευξη του κ. Α. Παπαρσένου (Γενικός Διευθυντής Ταμείου Εγγυοδοσίας).

2.2. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 'Ανταγωνιστικότητα'

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» ενισχύει την επιχειρηματικότητα σε τομείς όπως οι νέες τεχνολογίες, η απελευθερωμένη αγορά ενέργειας, το περιβάλλον, ο τουρισμός, σε ειδικές κατηγορίες πληθυσμού όπως οι νέοι, οι γυναίκες και τα άτομα με ειδικές ανάγκες αλλά και η χρηματοδότηση δράσεων εκσυγχρονισμού των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στη μεταποίηση, στον τουρισμό και στις υπηρεσίες. Σε κάθε τομέα δράσης ενισχύονται και διαφορετικοί ωφελούμενοι.

Προϋπολογισμός Ε.Π.

Συνολικό Κόστος :	6.050.518.360 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	3.018.451.757 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	1.977.451.933 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	1.040.999.824 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	3.032.066.603 Ευρώ

Πηγή : www.hellaskps.gr

Στόχος προγράμματος

Στόχος του εν λόγω προγράμματος είναι η σύγκλιση της ανταγωνιστικότητας με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η οποία είναι δυνατόν να επιτευχθεί μέσω των παρακάτω :

- Ενίσχυση των ανταγωνιστικών ικανοτήτων των ήδη υφιστάμενων επιχειρήσεων και δημιουργία νέων που θα αξιοποιούν την καινοτομία και θα κάνουν χρήση νέων τεχνολογιών.
- Ενθάρρυνση της δημιουργίας νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ,στο πλαίσιο της Έρευνας και Τεχνολογίας και η ενίσχυση του σχηματισμού νέων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων με βάση συνεκτικά τεχνικοοικονομικά δίκτυα.
- Ανασυγκρότηση και εμπλουτισμός των τουριστικών πλεονεκτημάτων που διαθέτει η Ελλάδα, οικοδομώντας παράλληλα και νέα πλεονεκτήματα
- Βελτίωση της συνεισφοράς της ενέργειας και των φυσικών πόρων ως εργαλεία αύξησης της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής οικονομίας με σεβασμό των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων της χώρας.

Αναμενόμενα αποτελέσματα προγράμματος

Τα βασικά αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι τα ακόλουθα :

- Ενίσχυση 4.500 τουριστικών επιχειρήσεων.
- Δημιουργία 4.500 νέων επιχειρήσεων από νέους, γυναίκες και ειδικές ομάδες πληθυσμού.
- 1.800 νέες πιστοποιούμενες επιχειρήσεις .
- Εγκατάσταση 150 νέων επιχειρήσεων σε οργανωμένους χώρους.
- Ενισχύσεις 350 επιχειρήσεων από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας και το πρόγραμμα Ανάπτυξης και Τεχνολογίας Νέων Επιχειρήσεων .
- Χρηματοδότηση 110 κοινοπραξιών έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης με συμμετοχή επιχειρήσεων ερευνητικών και φορέων.
- Ίδρυση 35 εταιρειών spin off (επιχειρήσεις εντάσεως γνώσης των οποίων η δραστηριότητα επικεντρώνεται στην εφαρμογή καινοτόμων επιχειρηματικών σχεδίων και στη εμπορική εκμετάλλευση γνώσεων που παράγονται εντός εργαστηρίων).
- Μείωση των εκπομπών του CO2 κατά 3,5 εκατομμύρια τόνους .
- Επεκτάσεις δικτύων χαμηλής πίεσης περιοχών ΕΠΑ σε 2.200 χλμ

Πρόοδος Υλοποίησης του Προγράμματος

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, ο συνολικός προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων αντιστοιχεί στο 110,2% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί αντιστοιχεί στο 85% της συνολικής δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 74,8% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος.

Στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Νόμου και για τον τομέα της μεταποίησης ολοκληρώθηκαν 356 επενδυτικά συνεχιζόμενα σχέδια του Ν2234/94 και Ν2601/98 (πρώην άρθρο 23^α και 23β του Ν1892/90) και βρίσκονται σε εξέλιξη άλλα 348 (ν. 2601/98 και ν.3299/2004).

Επίσης, ενισχύονται 3.017 επιχειρηματικά σχέδια μεταποιητικών μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, καθώς επίσης και 193 επενδύσεις για τεχνολογικό εκσυγχρονισμό. Έχουν εγκριθεί 104 έργα ενίσχυσης περιβαλλοντικών σχεδίων και 29 επενδύσεις για τη δημιουργία /επέκταση μονάδων διαχείρισης και αξιοποίησης αποβλήτων. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Πιστοποιηθείτε» υλοποιούνται 2.851 επενδύσεις για την ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων ποιότητας, στους τομείς διαχείρισης ποιότητας, υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους εργασίας και περιβαλλοντικής διαχείρισης σύμφωνα με τα αντίστοιχα πρότυπα του ΕΛΟΤ.

Για τον ποιοτικό εκσυγχρονισμό της τουριστικής υποδομής χρηματοδοτούνται 157 μεγάλες επενδύσεις εκσυγχρονισμού ξενοδοχείων και camping μέσω του Επενδυτικού Νόμου, 4.106 έργα αναβάθμισης καταλυμάτων μέσω άλλων καθεστώτων ενίσχυσης και 751 επιχειρηματικά σχέδια όλων των κλάδων του τουριστικού τομέα.

Για τη γυναικεία και νεανική επιχειρηματικότητα ενισχύονται 6.490 δικαιούχοι, ενώ στον τομέα της επιχειρηματικότητας ατόμων με αναπηρίες ενισχύονται 284 δικαιούχοι.

Επίσης, ενισχύονται 2.438 επενδύσεις σε εμπορικές επιχειρήσεις και 2.626 επενδύσεις του τομέα παροχής υπηρεσιών.

Σε ό,τι αφορά τις ιδιωτικές ενεργειακές επενδύσεις, υλοποιούνται συνολικά 472 έργα (αιολικά πάρκα, έργα εξοικονόμησης ενέργειας, έργα συμπαραγωγής ηλεκτρισμού – θερμότητας κλπ) ενώ ενισχύονται και 32 έργα προώθησης καινοτόμων λύσεων. Τέλος, στο πλαίσιο της έρευνας και τεχνολογίας ενισχύονται 264 έργα Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας (ΠΑΒΕΤ – ΠΑΒΕΤ-NE) και 14 εταιρίες spin-off, ενώ υλοποιούνται 355 έργα κοινοπραξιών ερευνητικών και παραγωγικών φορέων σε τομείς εθνικής προτεραιότητας. Ακόμη εκτελούνται 52 μεγάλα έργα ανάπτυξης ερευνητικών εργαστηρίων που παρέχουν υπηρεσίες σε επιχειρήσεις (ΑΚΜΩΝ).

Στον τομέα των βιομηχανικών υποδομών, μέσω του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα» υλοποιείται η αναβάθμιση 5 βιομηχανικών περιοχών εθνικής εμβέλειας της Ε.Τ.Β.Α., η επέκταση και αναβάθμιση 2 υφιστάμενων βιομηχανικών περιοχών εθνικής εμβέλειας, καθώς και η κατασκευή, προμήθεια πυροσβεστικού εξοπλισμού και λειτουργία πυροσβεστικών σταθμών σε 6 υφιστάμενες βιομηχανικές περιοχές εθνικής εμβέλειας.

Επίσης, μέσω των ΠΕΠ, ενισχύεται η υλοποίηση 14 νέων ΒΙΟΠΑ/ΒΙΠΑ καθώς και η αναβάθμιση 24 υφιστάμενων ΒΙΠΕ/ΒΙΟΠΑ.

Τέλος, στο πλαίσιο του TEMΠΙΜΕ Α.Ε, έχουν κατατεθεί 5.403 αιτήσεις για χορήγηση εγγυήσεων και έχουν εγκριθεί έως σήμερα οι 2.802 από αυτές συνολικού ύψους 102,1 εκ.ευρώ. Παράλληλα, για το πρόγραμμα της επιδότησης επιτοκίου έχουν κατατεθεί 1.786 αιτήσεις και έχουν εγκριθεί οι 876 από αυτές, συνολικού ύψους 59,5 εκ ευρώ.

Στα πλαίσια του θέματος του συγκεκριμένου πονήματος, παρακάτω θα αναλυθούν διεξοδικότερα, τόσο ο αναπτυξιακός νόμος, όσο και το Ταμείο εγγυοδοσίας Μικρών, Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (TEMΠΙΜΕ), το οποίο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα». Και τα δύο αντλούν πόρους από το Γ' ΚΠΣ.

Πηγή : www.hellaskps.gr

www.antonitikitita.gr

2.2.1. *Επιδότηση κόστους δανεισμού και χρηματοδοτικής μίσθωσης μέσω της δράσης 2.10.2 του Ε.Π. 'Ανταγωνιστικότητα'*

Πέραν των προαναφερθέντων προγραμμάτων παροχής εγγυήσεων στις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, από το 2006 παρέχεται και η δυνατότητα επιδότησης του κόστους του δανεισμού μέσω της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ, η οποία ενεργεί ως τελικός δικαιούχος, για το έργο της εφαρμογής, διοικητικής και οικονομικής διαχείρισης της Δράσης 2.10.2 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» με τίτλο «Επιδότηση Κόστους Δανεισμού και Χρηματοδοτικής Μίσθωσης των Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων».

Επιλέξιμες Επιχειρήσεις

Επιλέξιμες προς χρηματοδότηση θεωρούνται οι επιχειρήσεις που δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο και για τις οποίες συντρέχουν αθροιστικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- Έχουν κέντρο άσκησης της δραστηριότητας τους μέσα στα όρια της ελληνικής επικράτειας
- Απασχολούν κατά τη διάρκεια της τελευταίας χρήσης πριν από τη σύναψη δανειακής σύμβασης (ή σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης) από 0 μέχρι και 20 εργαζόμενους, υπολογιζόμενους σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας- Ε.Μ.Ε. (βλ. σχετική Σημείωση κατωτέρω).
- Ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή ο ετήσιος ισολογισμός δεν υπερβαίνουν τα 10 εκατ. ευρώ
- Συνάπτουν δανειακή σύμβαση (ή σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης), η οποία καλύπτεται εγγυοδοτικά από την ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε., σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό παροχής εγγυήσεων αυτής.
- Δεν τους έχουν υποβληθεί κατά τον χρόνο υποβολής και εξέτασης της αίτησής τους κυρώσεις για παράβαση Κοινοτικών Κανονισμών ή Εθνικής Νομοθεσίας.

Επιλέξιμες μορφές δανείων

Η Πράξη 2.10.2 αφορά την επιδότηση του κόστους δανεισμού τραπεζικών δανείων επενδυτικού χαρακτήρα που είναι εγγυημένα σε κάποιο ποσοστό τους από την ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. Για τον σκοπό αυτό οι επιχειρήσεις μπορούν ταυτόχρονα με την αίτηση επιδότησης, να αιτούνται την εγγυοδοσία της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ.

Συγκεκριμένα, επιδοτείται το κόστος δανειοδότησης όλων των συμβάσεων τραπεζικών δανείων επενδυτικού χαρακτήρα, οι οποίες :

- έχουν διάρκεια πάνω από ένα έτος,
- είναι εγγυημένα από την TEMΠΜΕ Α.Ε.,
- έχουν συγκεκριμένη διάρκεια και λήξη και
- αφορούν συγκεκριμένο, προσδιοριζόμενο στη δανειακή σύμβαση, ύψος δανείου .

Κάθε επιχείρηση μπορεί να επιδοτηθεί για περισσότερα του ενός εγγυημένα δάνεια ή χρηματοδοτικές μισθώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι αφορούν διαφορετικό φυσικό αντικείμενο επένδυσης. Εξαιρούνται, δηλαδή δεν είναι επιλέξιμα:

- δάνεια που συνδέονται με ανάγκες κάλυψης κεφαλαίου κίνησης
- δάνεια που αφορούν στη δημιουργία και λειτουργία εξαγωγικού δικτύου διανομής ή άλλες τρέχουσες δαπάνες που συνδέονται με εξαγωγική δραστηριότητα

Επιπλέον δίνεται η δυνατότητα επιδότησης επιτοκίου δανείων που θα ενταχθούν στην παρούσα δράση 2.10.2 και που συνάπτονται για την κάλυψη αναγκών επενδυτικών σχεδίων που έχουν ενταχθεί σε άλλες δράσεις του ΕΠΑΝ, εφ' όσον τηρούνται οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις που αφορούν στις σχετικές δράσεις.

Το κατώτατο ποσό δανείου που κρίνεται επιλέξιμο είναι 10.000 €, ενώ το ανώτατο επιλέξιμο ποσό δανείου προς επιδότηση είναι 400.000 €. Το ανώτατο όριο δύναται να αυξηθεί κατά τη διάρκεια του Προγράμματος με απόφαση του Δ.Σ. της TEMΠΜΕ Α.Ε.

Μορφή και ύψος της ενίσχυσης

Η επιδότηση θα είναι ίση με το ποσό που αναλογεί στην ονομαστική επιβάρυνση που επιφέρουν, καθ' όλη τη διάρκεια του δανείου, τέσσερις (4) μονάδες επιτοκίου.

Το ποσό της επιδότησης υπολογίζεται, με βάση τους όρους και το χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής της δανειακής σύμβασης, κατά τη στιγμή ενεργοποίησης της δανειακής σύμβασης, (δηλαδή με την πρώτη εκταμίευση δανειακού κεφαλαίου).

Σημειώνεται ότι η επιδότηση δεν επιδέχεται τιμαριθμικής αναπροσαρμογής ή άλλης προσαρμογής λόγω μεταβολών στους όρους δανεισμού. Κάθε αύξηση του κόστους δανεισμού κατά την διάρκεια εξυπηρέτησης του δανείου επιβαρύνει αποκλειστικά τον τελικό αποδέκτη. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η εκχώρηση της επιδότησης στην τράπεζα, αποκλειστικά και μόνον για την εξυπηρέτηση της σχετικής δανειακής σύμβασης.

Επιλέξιμες μορφές χρηματοδοτικής μίσθωσης

Η Δράση 2.10.2 αφορά την επιδότηση χρηματοδοτικών μισθώσεων που είναι εγγυημένες σε κάποιο ποσοστό τους, από το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ). Για τον σκοπό αυτό οι επιχειρήσεις μπορούν ταυτόχρονα με την αίτηση επιδότησης, να αιτούνται την εγγυοδοσία της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ.

Επιλέξιμες προς επιχορήγηση είναι όλες οι χρηματοδοτικές μισθώσεις, ανεξαρτήτως διάρκειας, που προβλέπουν ρήτρα εξαγοράς και αφορούν :

- εξοπλισμό και μηχανήματα
- επαγγελματικά ακίνητα (πλην οικοπέδων)
- επαγγελματικά αυτοκίνητα.

Κάθε επιχείρηση μπορεί να επιδοτηθεί για περισσότερα του ενός εγγυημένα δάνεια ή χρηματοδοτικές μισθώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι αφορούν διαφορετικό φυσικό αντικείμενο επένδυσης.

Επιλέξιμο για επιδότηση είναι το μέρος της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης που αφορά την αξία των παγίων στοιχείων που αυτή περιλαμβάνει.

Δεν είναι επιλέξιμες:

- οι χρηματοδοτικές μισθώσεις πώλησης / επανεκμίσθωσης (Sale and Lease Back).
- χρηματοδοτικές μισθώσεις που αφορούν στη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή άλλες τρέχουσες δαπάνες που συνδέονται με εξαγωγική δραστηριότητα.

Ο ΦΠΑ και οι άλλες δαπάνες που σχετίζονται με τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης (φόροι, περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, κόστος αναχρηματοδότησης, γενικά έξοδα, έξοδα ασφαλίσεων κ.λπ.) δεν είναι επιλέξιμοι.

Επιλέξιμες είναι χρηματοδοτικές μισθώσεις με κατώτατο όριο (αξίας παγίων στοιχείων ως ανωτέρω) 10.000 € και ανώτατο 400.000 €. Το ανώτατο όριο μπορεί να αυξηθεί κατά τη διάρκεια του Προγράμματος με απόφαση του Δ.Σ. της ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε.

3. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 3299/2004

3.1. Γενικά – Επιλέξιμες επιχειρήσεις

Ο νόμος του ελληνικού κράτους 3299/04 (ΦΕΚ 261/Α'/23-12-2004) είναι ο τρέχων νόμος για τις κρατικές ενισχύσεις των επενδυτικών σχεδίων σε ολόκληρη την Ελλάδα, και για τον λόγο αυτό αποκαλείται συχνά ως ο "νέος αναπτυξιακός νόμος". Οι αναπτυξιακοί νόμοι που προηγήθηκαν του 3299/04 (από τον πιο πρόσφατο έως τον παλαιότερο) είναι οι: 2601/98, 1892/90 και 1262/82. Από την ένταξη της χώρας στην (τότε) Ε.Ο.Κ., έχουν εκδοθεί τέσσερις αναπτυξιακοί νόμοι, περίπου ένας ανά οκταετία. Στο μεσοδιάστημα μεταξύ των εκδόσεων νέων αναπτυξιακών νόμων έχουν κατά καιρούς ψηφιστεί τροποποιητικοί νόμοι, όπως για παράδειγμα ο Ν. 3522/06 και ο Ν.3631/2008 τροποποιητικοί του Ν.3299/04.

Με τις ρυθμίσεις του Νόμου 3299/2004 δημιουργήθηκε ένα νέο θεσμικό πλαίσιο παροχής ενισχύσεων προς ιδιωτικές επιχειρήσεις. Υιοθετεί ελκυστικά κίνητρα για επενδύσεις άνω των 100.000 €, σε όλους τους τομείς της οικονομίας, που υλοποιούνται στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας από επιχειρήσεις ανεξάρτητα μεγέθους, δίνοντας έμφαση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και στους ανερχόμενους κλάδους της οικονομίας. Έχει καθαρά επενδυτικό προσανατολισμό.

Επιλέξιμες θεωρούνται οι ελληνικές υφιστάμενες ή νεοιδρυθήσες επιχειρήσεις που πρόκειται να πραγματοποιήσουν ένα από τα επιλέξιμα σχέδια, καθώς και οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό και επιθυμούν να επενδύσουν εντός της ελληνικής επικράτειας, με την προϋπόθεση ότι τηρούν βιβλία αντίστοιχων κατηγοριών με τα αντίστοιχα Β' και Γ' κατηγορίας του ισχύοντος Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων στην Ελλάδα.

Ως στόχοι του Νόμου μπορούν να αναφερθούν επιγραμματικά η ενδυνάμωση της ισόρροπης ανάπτυξης και της περιφερειακής σύγκλισης, η αύξηση της απασχόλησης, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας τη οικονομίας και της επιχειρηματικότητας, η προώθηση της τεχνολογικής αλλαγής, η προστασία του περιβάλλοντος και η εξοικονόμηση ενέργειας.

Σε συνέχεια της τροποποίησής του με τους Νόμους 3522/2006 και πιο πρόσφατα με τον 3631/2008, δημοσιεύτηκαν οι νέες κανονιστικές αποφάσεις για την ενεργοποίηση των διατάξεων του και είναι πλέον δυνατή η υποβολή επενδυτικών αιτημάτων.

Πέραν των προαναφερθέντων ο αναπτυξιακός νόμος συνοδεύεται από ερμηνευτικές εγκυκλίους και υπουργικές αποφάσεις που αφορούν τον καθορισμό δικαιολογητικών ελέγχου, κανονιστικές αποφάσεις ολοκληρωμένων πολυετών επιχειρηματικών σχεδίων, κριτήρια αξιολόγησης επενδύσεων, ερμηνευτικές εγκυκλίους και διάφορες κανονιστικές διατάξεις ανά κλάδο επενδύσεων, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητές αυτού.

Το υπουργείο οικονομίας και οικονομικών έχει επίσης δημοσιεύσει και διαφόρων τύπων υποδείγματα και εργαλεία, όπως υποδείγματα οικονομοτεχνικών μελετών διαφόρων κλάδων, πίνακες υποδείγματος νέων επενδύσεων, αιτήσεις ελέγχου εκτελεσθέντος έργου και υποδείγματα

3.2. Είδη ενισχυόμενων επενδυτικών σχεδίων

Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες που ενισχύονται με τα κίνητρα του Νόμου 3299/2004, περιγράφονται αναλυτικά στο άρθρο 3 παρ. 1 και αφορούν, ως επί το πλείστον τους παρακάτω τομείς :

1. *Επενδυτικά σχέδια στον πρωτογενή τομέα* : Εξόρυξη και θραύση βιομηχανικών ορυκτών και αδρανών υλικών, σχέδια γεωργικών επιχειρήσεων θερμοκηπιακού τύπου και βιολογικής γεωργίας, κτηνοτροφικές επιχειρήσεις εσταυλισμένου ή ημιεσταυλισμένου τύπου, αλλιευτικές επιχειρήσεις σύγχρονης τεχνολογίας (υδατοκαλλιέργειες), κλπ.
2. *Επενδυτικά σχέδια στον δευτερογενή τομέα* : Εξόρυξη, επεξεργασία και εν γένει αξιοποίηση βιομηχανικών ορυκτών και μεταλλευμάτων, παραγωγή ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας (αιολική, ηλιακή, υδροηλεκτρική), παραγωγή ή/και τυποποίηση προϊόντων γεωγραφικής ένδειξης ή/και προϊόντων προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, εφόσον γίνονται από επιχειρήσεις που στεγάζονται σε παραδοσιακά ή διατηρητέα λιθόκτιστα κτίρια ή/και κτιριακά συγκροτήματα βιομηχανικού χαρακτήρα, κλπ.
3. *Επενδυτικά σχέδια στον τριτογενή τομέα* : Παροχή υπηρεσιών εφοδιαστικής αλυσίδας, δημιουργία ευρυζωνικών δικτυακών υποδομών και συναφούς εξοπλισμού, παροχή καινοτόμων ηλεκτρονικών επικοινωνιακών και ευρυζωνικών υπηρεσιών ευρείας κλίμακας που βασίζονται στην ευρυζωνική υποδομή, ανάπτυξη λογισμικού, παροχή υπηρεσιών προηγμένης τεχνολογίας, ίδρυση κλειστών σταθμών δημοσίας χρήσεως, για ιδιωτικής χρήσεως επιβατηγά αυτοκίνητα χωρητικότητας τουλάχιστον σαράντα θέσεων, καθώς και λεωφορείων, φορτηγών και βαρέων οχημάτων χωρητικότητας τουλάχιστον τριάντα θέσεων, κλπ.

4. *Επενδυτικά σχέδια στον τομέα του τουρισμού* : Ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων κατηγορίας τουλάχιστον τριών αστέρων (πρώην κατηγορίας Β), εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων τουλάχιστον δύο αστέρων (πρώην κατηγορίας Γ), μετατροπή παραδοσιακών κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός συνεδριακών κέντρων, αξιοποίηση ιαματικών πηγών, κλπ.
5. *Επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται από τις επιχειρήσεις πρωτογενούς, δευτερογενούς και τομέα τουρισμού* : Σχέδια προστασίας περιβάλλοντος, εξοικονόμησης ενέργειας, αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ίδρυσης εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής, μεταλλευτικής ή ενεργειακής έρευνας, αναβάθμισης ποιότητας παραγομένων προϊόντων, παραγωγής καινοτομικών προϊόντων, εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών και άλλων προϊόντων, κλπ.

3.3. Παρεχόμενες ενισχύσεις

3.3.1. Είδη παρεχόμενων ενισχύσεων

Για τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στις διατάξεις του νέου Αναπτυξιακού Νόμου, παρέχονται εναλλακτικά τα παρακάτω είδη ενισχύσεων :

- **Επιχορήγηση** : Δωρεάν παροχή χρηματικού ποσού από το Δημόσιο, το οποίο καλύπτει μέρος της συνολικής δαπάνης του επενδυτικού σχεδίου.
- **Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης** : Κάλυψη από το Δημόσιο ποσοστού των δόσεων που καταβάλλονται για χρηματοδοτική μίσθωση που αφορά καινούργιο μηχανολογικό ή άλλου είδους εξοπλισμό.
- **Φορολογική απαλλαγή** : Απαλλαγή από τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος των μη διανεμομένων κερδών που προέρχονται από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, ύψους μέχρι ενός ποσοστού ή/και του συνόλου της αξίας της ενισχυόμενης δαπάνης του επενδυτικού σχεδίου.
- **Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης από το επενδυτικό σχέδιο απασχόλησης** : Κάλυψη από το Δημόσιο για διάστημα δύο ετών, μέρους του μισθολογικού κόστους των δημιουργούμενων, εντός της πρώτης τριετίας από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, θέσεων απασχόλησης.

Σε ειδικές περιπτώσεις, μπορεί να γίνει συνδυασμός των ενισχύσεων (πχ. Επιχειρηματικά κέντρα διάσωσης και αναδιάρθρωσης).

Η αίτηση υπαγωγής στο καθεστώς των προαναφερθέντων κεφαλαιακών κινήτρων του Επενδυτικού Νόμου δημιουργείται και υποβάλλεται ηλεκτρονικά με τη χρήση του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

3.3.2. Διάρθρωση της επικράτειας σε ζώνες κινήτρων

Βάσει του άρθρου 2, όπως αυτό τροποποιήθηκε από τον Νόμο 3522/2006 και με σκοπό την καλύτερη κατανομή των παρεχομένων κινήτρων, η Ελληνική επικράτεια χωρίζεται σε τρεις ζώνες (με βάση το Νόμο 3299/2004 οι ζώνες ήταν τέσσερεις), ως εξής :

- ΖΩΝΗ Α΄. Περιλαμβάνει τους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης πλην των Βιομηχανικών Επιχειρηματικών Περιοχών (Β.Ε.ΠΕ.) και των νησιών των Νομών αυτών που εντάσσονται στην Περιοχή Β΄.
- ΖΩΝΗ Β΄. Περιλαμβάνει τους Νομούς της Περιφέρειας Θεσσαλίας (Καρδίτσα, Λάρισα, Μαγνησίας, Τρικάλων), τους Νομούς της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (Κυκλάδων, Δωδεκανήσου), τους Νομούς της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (Κέρκυρας, Λευκάδας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου), τους Νομούς της Περιφέρειας Κρήτης (Ηρακλείου, Λασιθίου, Ρεθύμνου, Χανίων), τους Νομούς της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Χαλκιδικής, Σερρών, Κιλκίς, Πέλλας, Ημαθίας, Πιερίας), τους Νομούς της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (Γρεβενών, Κοζάνης, Φλώρινας, Καστοριάς), καθώς και τους Νομούς της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος (Φθιώτιδας, Φωκίδας, Εύβοιας, Βοιωτίας, Ευρυτανίας).
- ΖΩΝΗ Γ΄. Περιλαμβάνει τους Νομούς της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Καβάλας, Δράμας, Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου), τους Νομούς της Περιφέρειας Ηπείρου (Άρτας, Πρέβεζας, Ιωαννίνων, Θεσπρωτίας), τους Νομούς της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (Λέσβου, Χίου, Σάμου), τους Νομούς της Περιφέρειας Πελοποννήσου (Λακωνίας, Μεσσηνίας, Κορινθίας, Αργολίδας, Αρκαδίας), καθώς και τους Νομούς της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος (Αχαΐας, Αιτωλοακαρνανίας, Ηλείας).» .

Παρακάτω παρατίθεται ο χάρτης της χώρας, με το διαχωρισμό στις επιμέρους ζώνες, με βάση την τροποποίηση του αναπτυξιακού νόμου από τον Ν. 3522/2006

Πηγή : www.elke.gr

3.3.3. Παρεχόμενες ενισχύσεις ανά Ζώνη κινήτρων

Οι παρεχόμενες ενισχύσεις που προβλέπονται από το άρθρο 4 του αναπτυξιακού νόμου, εξαρτώνται από τη γεωγραφική τοποθεσία στην οποία υλοποιείται η επένδυση, καθώς και από το είδος του επενδυτικού σχεδίου (στο άρθρο 3 αναγράφεται σε κάθε επενδυτικό σχέδιο και η κατηγορία επιχειρηματικής δραστηριότητας στην οποία εντάσσεται- βλ. Παράρτημα).

Αναλυτικότερα λοιπόν, το ποσοστό της επιχορήγησης ανά Ζώνη και ανά κατηγορία επενδυτικού σχεδίου έχει ως εξής :

Παρεγόμενες Ενισχύσεις:

Επιχορήγηση ή/και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης ή επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης κατά τα ποσοστά του πίνακα:

Κατηγορία Επένδυσης	Ζώνη Α	Ζώνη Β	Ζώνη Γ
Κατηγορία 1	20%	30%	40%
Κατηγορία 2	15%	25%	35%

ή εναλλακτικά

Φορολογική απαλλαγή κατά τα ποσοστά του πίνακα:

Κατηγορία Επένδυσης	Ζώνη Α	Ζώνη Β	Ζώνη Γ
Κατηγορία 1	60%	100%	100%
Κατηγορία 2	50%	100%	100%

Πηγή : www.elke.gr

Στα παραπάνω ποσοστά παρέχεται για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις επιπλέον ποσοστό ενίσχυσης, που φτάνει έως και 15%, ανάλογα με το Νομό εντός του οποίου υλοποιείται η επένδυση.

3.4. Προϋποθέσεις έγκρισης επενδυτικών σχεδίων

3.4.1. Ποσοστό Ιδιας συμμετοχής

Για την υπαγωγή της επένδυσης στο καθεστώς επιχορήγησης απαιτείται ίδια συμμετοχή που δεν μπορεί να είναι κατώτερη του 25% της συνολικής δαπάνης. Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής που έχει εγκριθεί με την απόφαση της υπαγωγής δεν δύναται να μειωθεί μετά την έκδοση της απόφασης, ενώ στις επενδύσεις που εντάσσονται στο καθεστώς της φορολογικής απαλλαγής ή της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, τουλάχιστον το 25% του κόστους πρέπει να καλύπτεται από χρηματοδοτική συμβολή του φορέα της επένδυσης που συνίσταται σε ίδια κεφάλαια ή δάνειο, εφόσον δεν συνοδεύεται το τμήμα αυτό από κρατική ενίσχυση.

3.4.2. Έναρξη υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων

Η έναρξη υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων γίνεται μετά τη δημοσίευση της απόφασης υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Ως έναρξη νοείται είτε η έναρξη κατασκευαστικών εργασιών είτε η πρώτη βέβαιη ανάληψη δέσμευσης για παραγγελία εξοπλισμού, εκτός των προκαταρκτικών μελετών σκοπιμότητας.

Η αναμόρφωση του κόστους επένδυσης δεν μπορεί να υπερβεί το 5%.

Στην απόφαση υπαγωγής ορίζεται προθεσμία ολοκλήρωσης, η οποία δύναται να παραταθεί κατ' ανώτατο όριο για δύο (2) έτη, υπό προϋποθέσεις.

Κατά την υποβολή του επενδυτικού σχεδίου, αυτό θα πρέπει να συνοδεύεται από τα παρακάτω έγγραφα

- Οικονομοτεχνική μελέτη
- Αποδεικτικό καταβολής χρηματικού ποσού
- Επιπλέον κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά

Η διαδικασία εξέτασης κάθε αίτησης για υπαγωγή επένδυσης ολοκληρώνεται, από την αρμόδια υπηρεσία και την αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή, το αργότερο εντός δύο μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, ενώ η απόφαση υπαγωγής εκδίδεται το αργότερο εντός μηνός από τη γνωμοδότηση της επιτροπής, εντός του οποίου δημοσιεύεται και η περίληψή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3.4.3. Καταβολή των ενισχύσεων

Σχετικά με την καταβολή των ενισχύσεων, σύμφωνα με το άρθρο 8, παρ.1, ανάλογα με τη μορφή της επιχορήγησης ισχύουν τα παρακάτω :

(α) *Καταβολή της επιχορήγησης:*

Η καταβολή του ποσού της επιχορήγησης πραγματοποιείται σε δόσεις ως εξής:

- 50% του ποσού της επιχορήγησης καταβάλλεται μετά την υλοποίηση του 50% της επένδυσης και κατόπιν πιστοποίησης του αρμόδιου οργάνου ελέγχου.
- 50% του ποσού της επιχορήγησης καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης από το αρμόδιο όργανο ελέγχου. Η εκταμίευση λαμβάνει χώρα εντός 5 μηνών.

Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί ότι παρέχεται η δυνατότητα προκαταβολής μέχρι 50% της επιχορήγησης με την προσκόμιση εγγυητικής επιστολής προσαυξημένης κατά 10%, από τράπεζα που είναι εγκατεστημένη και λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα. Σε αυτή την περίπτωση η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας στον επενδυτή ή απευθείας στην δανειοδοτούσα τράπεζα η οποία χορήγησε βραχυπρόθεσμο δανεισμό στην εταιρεία η οποία υλοποιεί το επενδυτικό σχέδιο.

(β) Καταβολή επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης:

Η καταβολή γίνεται μετά την εγκατάσταση των μηχανημάτων και την πιστοποίηση αυτής. Συνίσταται αρχικά στο 50% μέχρι την λήξη του χρόνου ολοκλήρωσης που προβλέπεται στην απόφαση υπαγωγής, ενώ το υπόλοιπο καταβάλλεται μετά την παρέλευση αυτής, εφόσον πιστοποιείται η ολοκλήρωση της επένδυσης και η έναρξη της λειτουργίας.

(γ) Καταβολή επιχορήγησης κόστους απασχόλησης:

Η καταβολή αυτή γίνεται ανά εξάμηνο, μετά από αντίστοιχη αίτηση της επιχείρησης. Η επιχορήγηση καταβάλλεται μόνο για τις συνδεδεμένες με την επένδυση θέσεις εργασίας.

Παρακολούθηση των επενδύσεων που εγκρίνονται γίνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και οι διαφόρων μορφών έλεγχοι γίνονται από όργανα που συγκροτούνται με απόφαση του εκάστοτε αρμόδιου φορέα υπαγωγής.

(δ) Κίνητρο φορολογικής απαλλαγής:

Οι επιχειρήσεις που επιλέγουν να κάνουν χρήση του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής υποβάλλουν μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης αίτηση στη αρμόδια Εφορία, με την οποία ζητούν τον έλεγχο της πραγματοποιηθείσας επένδυσης, συνυποβάλλοντας κατάσταση όπου περιγράφονται αναλυτικά όλες οι δαπάνες, συνοδευόμενες με τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

Μετά την υποβολή αυτών και σε εύλογο χρονικό διάστημα, το αργότερο μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους, η αρμόδια για τον έλεγχο φορολογική υπηρεσία υποχρεούται να προβεί σε έλεγχο της επένδυσης, καθώς και να διαπιστώσει την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων που προβλέπει ο αναπτυξιακός νόμος.

3.5 Ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, καθώς και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών, ορίζονται οι αναγκαίες παρεκκλίσεις από τις ρυθμίσεις του νόμου που αφορούν στην ίδια συμμετοχή, στη διαδικασία παροχής των επιχορηγήσεων, στα ποσοστά και το ύψος της επιχορήγησης, στο ύψος του δανείου, στα ποσοστά επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης και στη φορολογική απαλλαγή, στις προϋποθέσεις μεταβίβασης των μετοχών της επιχείρησης, καθώς και στη δυνατότητα συμμετοχής στην επένδυση δημοσίων επιχειρήσεων για επενδύσεις ύψους 50.000.000 €, με σημαντική επίδραση στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της χώρας και στην απασχόληση (δημιουργία τουλάχιστον εκατό είκοσι πέντε θέσεων μόνιμης απασχόλησης, εκ των οποίων ένας αριθμός δύναται να δημιουργείται σε δορυφορικές επιχειρήσεις σαν άμεσο αποτέλεσμα της προτεινόμενης επένδυσης).

Επίσης με τις ίδιες αποφάσεις μπορεί να καθορίζεται η κατασκευή με δημόσια δαπάνη ειδικών έργων υποδομής προς διευκόλυνση της γενικότερης λειτουργίας της μονάδας.

Πηγές : www.elke.gr

www.mnec.gr

www.acci.gr

«Η Ελλάδα με αριθμούς», ΕΣΥΕ, 2005

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΕΡΕΥΝΑ ΕΠΙ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΚΥΚΛΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΑΠΟ
2,5 ΕΚ. ΕΩΣ 50 ΕΚ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

1.1. Σχετικά με την έρευνα - Παραδοχές

Στο πλαίσιο της εν λόγω πτυχιακής εργασίας διεξήχθη έρευνα σχετικά με τις ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις προκειμένου να εξαχθούν κάποια συμπεράσματα, τα οποία κυρίως αφορούν τη δυνατότητα αυτών να ανταπεξέλθουν στο δύσκολο σημερινό χρηματοοικονομικό περιβάλλον και στις ιδιαίζουσες συνθήκες της ελληνικής κοινωνίας, όπως αυτές αναλύθηκαν παραπάνω.

Σε συνεργασία με την ΕΣΥΕ, αντλήθηκε δείγμα εκατό (100) μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Για λόγους μεγαλύτερης αξιοπιστίας, το δείγμα αφορούσε επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μεταξύ € 2.500.000 και € 50.000.000 (μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις), οι οποίες τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας των οποίων το μέγεθός αλλά και η δομή συντελούν στην αξιοπιστία της πληροφορίας, σχετικά με την χρηματοοικονομική τους κατάσταση. Αποκλείστηκαν από την έρευνα οι πολύ μικρές επιχειρήσεις και οι ελεύθεροι επαγγελματίες.

1.2. Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της έρευνας ήταν η εξαγωγή συμπερασμάτων που αφορούν τα κάτωθι :

- Τη σχέση των «δανειστών» σε μια ελληνική μικρομεσαία επιχείρηση και πιο συγκεκριμένα το κατά πόσο μια επιχείρηση χρησιμοποιεί τραπεζικό δανεισμό ή χρησιμοποιεί την πίστωση που λαμβάνει από τους προμηθευτές της ή τους πιστωτές της, προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες της.
- Τη χρηματοοικονομική μόχλευση (financial leverage) και το βαθμό που αυτή επιτυγχάνεται σε μια σύγχρονη ελληνική μικρομεσαία επιχείρηση, στηριζόμενοι στους δείκτες αποδοτικότητας των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων προ και μετά φόρων.

Ως *χρηματοοικονομική μόχλευση (financial leverage)*, ορίζεται η ικανότητα της επιχείρησης να χρησιμοποιεί τόσο τα Ίδια κεφάλαια (μετοχικό κεφάλαιο, αποθεματικά, κλπ.), όσο και τα ξένα κεφάλαια (προμηθευτές, πιστωτές, τραπεζικός δανεισμός), με τέτοιο τρόπο ώστε η αποδοτικότητα των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων να είναι μεγαλύτερη του κόστους των κεφαλαίων αυτών. Με άλλα λόγια εξετάζεται εάν η προσφυγή μιας μικρομεσαίας επιχείρησης σε δανειακά κεφάλαια είναι επωφελής για αυτή.

1.3. Στοιχεία και Μεθοδολογία

Για το σκοπό της εν λόγω έρευνας, ζητήθηκε από την ΕΣΥΕ (τμήμα μητρώου επιχειρήσεων) η κατανομή των επιχειρήσεων με κύκλο εργασιών μεταξύ € 2.500.000 και € 50.000.000, ανά επιχειρηματική δραστηριότητα όπως αυτή προκύπτει από την διψήφια ανάλυση κατά ΣΤΑΚΟΔ. Με βάση αυτό τον πίνακα, ο οποίος παρατίθεται παρακάτω, επιλέχθηκε δείγμα εκατό (100) επιχειρήσεων με βάση την οικονομική τους δραστηριότητα.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το Τμήμα Μητρώου Επιχειρήσεων της ΕΣΥΕ, οι επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών από € 2.500.000 έως € 50.000.000 κατανέμονται ως κάτωθι :

ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΤΟΥΣ 2004

Αριθμός επιχειρήσεων με κύκλο εργασιών (τζίρο) από 2,5 εκ ευρώ έως 50 εκ ευρώ, σε διψήφια ανάλυση ΣΤΑΚΟΔ03 στο σύνολο της χώρας.

ΣΤΑΚΟΔ03	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΛΑΔΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΡ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
01	Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα και συναφείς βοηθητικές δραστηριότητες	85	0,84%
05	Αλιεία, ιχθυοκαλλιέργεια και συναφείς βοηθητικές δραστηριότητες	35	0,35%
10	Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη· εξόρυξη τύρφης	2	0,02%
11	Άντληση αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου· βοηθητικές δραστηριότητες συναφείς με την άντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου, με εξαίρεση τις μελέτες	3	0,03%
13	Εξόρυξη μεταλλικών μεταλλευμάτων	3	0,03%
14	Άλλες εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες	40	0,40%
15	Βιομηχανία τροφίμων και ποτών	487	4,84%
16	Παραγωγή προϊόντων καπνού	3	0,03%
17	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	127	1,26%
18	Κατασκευή ειδών ένδυσης· κατεργασία και βαφή γουναρικών	237	2,35%

19	Κατεργασία και δέψη δέρματος· κατασκευή ειδών ταξιδιού (αποσκευών), τσαντών, ειδών σελλοποιίας, ειδών σαγματοποιίας και υποδημάτων	27	0,27%
20	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από τα έπιπλα· κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπάρτοπλεκτικής	28	0,28%
21	Παραγωγή χαρτοπολτού, χαρτιού και προϊόντων από χαρτί	71	0,71%
22	Εκδόσεις, εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων εγγραφής ήχου και εικόνας και μέσων πληροφορικής	178	1,77%
23	Παραγωγή οπτάνθρακα (κωκ), προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων	6	0,06%
24	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	169	1,68%
25	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	112	1,11%
26	Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά	217	2,16%
28	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	205	2,04%
29	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού μ.α.κ.	115	1,14%
30	Κατασκευή μηχανών γραφείου και ηλεκτρονικών υπολογιστών	8	0,08%
31	Κατασκευή ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών μ.α.κ.	58	0,58%
32	Κατασκευή εξοπλισμού και συσκευών ραδιοφωνίας, τηλεόρασης και επικοινωνιών	12	0,12%
33	Κατασκευή ιατρικών οργάνων, οργάνων ακριβείας και οπτικών οργάνων, κατασκευή ρολογιών κάθε είδους	19	0,19%
34	Κατασκευή αυτοκινήτων οχημάτων· κατασκευή ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων	21	0,21%
35	Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	30	0,30%
36	Κατασκευή επίπλων· λοιπές βιομηχανίες μ.α.κ.	98	0,97%
27	Παραγωγή βασικών μετάλλων	44	0,44%
37	Ανακύκλωση	7	0,07%

40	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και ζεστού νερού	18	0,18%
41	Συλλογή, καθαρισμός και διανομή νερού	17	0,17%
45	Κατασκευές	776	7,71%
50	Εμπόριο, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών	776	7,71%
51	Χονδρικό εμπόριο και εμπόριο με προμήθεια, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών	3540	35,17%
52	Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών· επισκευή ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	660	6,56%
55	Ξενοδοχεία και εστιατόρια	312	3,10%
60	Χερσαίες μεταφορές. Μεταφορές μέσω αγωγών	146	1,45%
61	Υδάτινες μεταφορές	72	0,72%
62	Εναέρια μεταφορές	30	0,30%
63	Βοηθητικές και συναφείς προς τις μεταφορές δραστηριότητες· δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων	266	2,64%
64	Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες	68	0,68%
65	Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα ταμεία συντάξεων	42	0,42%
66	Ασφαλίσεις και συνταξιοδοτικά ταμεία, εκτός από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	5	0,05%
67	Δραστηριότητες συναφείς με τις δραστηριότητες ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών	24	0,24%
70	Δραστηριότητες σχετικές με ακίνητη περιουσία	32	0,32%
71	Εκμίσθωση μηχανημάτων και εξοπλισμού χωρίς χειριστή· εκμίσθωση ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	34	0,34%
72	Πληροφορική και συναφείς δραστηριότητες	80	0,79%
73	Έρευνα και ανάπτυξη	27	0,27%

74	Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες	432	4,29%
75	Δημόσια διοίκηση και άμυνα· υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	26	0,26%
80	Εκπαίδευση	21	0,21%
85	Υγεία και κοινωνική μέριμνα	21	0,21%
90	Διάθεση λυμάτων και απορριμμάτων· υγιεινή και παρόμοιες δραστηριότητες	15	0,15%
91	Δραστηριότητες οργανώσεων με μέλη μ.α.κ.	45	0,45%
92	Ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες	118	1,17%
93	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	15	0,15%
0	Αγνωστος Κλάδος	1	0,01%
ΣΥΝΟΛΑ :		10.066	100,00%

Πηγή : Τμήμα Μητρώου επιχειρήσεων (ΕΣΥΕ)

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία, οι επιχειρήσεις που επιλέχθηκαν περιλάμβαναν τις παρακάτω είκοσι επτά (27) επιχειρηματικές δραστηριότητες, ως αντιπροσωπευτικές του συνόλου των μικρομεσαίων επιχειρήσεων της χώρας, με κύκλο εργασιών από € 2.500.000 έως € 50.000.000 :

Πίνακας επιλέξιμων δραστηριοτήτων δείγματος και αριθμός επιχειρήσεων ανά
 επιλέξιμη δραστηριότητα

A/A	ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
1	Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα και συναφείς βοηθητικές δραστηριότητες	1
2	Άλλες εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες	1
3	Βιομηχανία τροφίμων και ποτών	5
4	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	1
5	Κατασκευή ειδών ένδυσης· κατεργασία και βαφή γουναρικών	3
6	Εκδόσεις, εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων εγγραφής ήχου και εικόνας και μέσων πληροφορικής	2
7	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	2
8	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	1
9	Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά	2
10	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	2
11	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού μ.α.κ.	1
12	Κατασκευή ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών μ.α.κ.	1
13	Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	1
14	Κατασκευή επίπλων· λοιπές βιομηχανίες μ.α.κ.	2
15	Κατασκευές	8
16	Εμπόριο, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών·	8
17	Χονδρικό εμπόριο και εμπόριο με προμήθεια, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών	35
18	Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών· επισκευή ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	7
19	Ξενοδοχεία και εστιατόρια	4
20	Χερσαίες μεταφορές. Μεταφορές μέσω αγωγών	1
21	Υδάτινες μεταφορές	1
22	Βοηθητικές και συναφείς προς τις μεταφορές δραστηριότητες· δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων	3
23	Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες	1
24	Πληροφορική και συναφείς δραστηριότητες	1
25	Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες	4
26	Ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες	1
27	Παραγωγή χαρτοπολτού, χαρτιού και προϊόντων από χαρτί	1
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ		100

Με την ολοκλήρωση της επιλογής των επιλέξιμων επιχειρήσεων, αυτές μελετήθηκαν διεξοδικά σε σχέση με συγκεκριμένους δείκτες οικονομικής ανάλυσης, προκειμένου να εξαχθούν τα απαραίτητα συμπεράσματα που αφορούν τους σκοπούς της έρευνας.

Πιο συγκεκριμένα, για κάθε μια από τις εκατό (100) επιλεγμένες επιχειρήσεις, υπολογίστηκαν οι παρακάτω αριθμοδείκτες :

- *Πιστωτές / Τράπεζες* : Ο όρος Πιστωτές περιλαμβάνει τόσο τους προμηθευτές της επιχείρησης, όσο και όλους τους φορείς οι οποίοι παρέχουν πίστωση σε μια επιχείρηση. Ως τέτοιοι νοούνται το κράτος, μέσω των ασφαλιστικών φορέων στους οποίους οφείλει εισφορές, αλλά και των οφειλόμενων προς αυτό φόρων, καθώς και οι πελάτες οι οποίοι έχουν ήδη δώσει προκαταβολή έναντι κάποιας μελλοντικής υπηρεσίας που θα τους παράσχει η επιχείρηση. Ο όρος Τράπεζες περιλαμβάνει τόσο το βραχυπρόθεσμο, όσο και το μακροπρόθεσμο τραπεζικό δανεισμό της επιχείρησης. Θα πρέπει εδώ να αναφερθεί πως παρά το γεγονός ότι ο μακροπρόθεσμος δανεισμός αφορά κυρίως επενδυτικά σχέδια των επιχειρήσεων, εν τούτοις στην πράξη μέσω των ομολογιακών δανείων ή των κεφαλαίων κινήσεως μονιμοτέρου χαρακτήρα, χρησιμοποιείται ως ένα μονιμοτέρου είδους κεφάλαιο κίνησης για τις παραγωγικές ανάγκες της επιχείρησης.

Ο συγκεκριμένος δείκτης είναι πολύ σημαντικός όσον αφορά το πρώτο σκέλος της έρευνας, δηλαδή το κατά πόσο η μικρομεσαία ελληνική επιχείρηση στηρίζεται κυρίως στον τραπεζικό δανεισμό ή στις πιστώσεις που λαμβάνει από τους λοιπούς εμπλεκόμενους με αυτή φορείς. Με δεδομένες τις πολλές ιδιαιτερότητες των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων, διαπιστώθηκε ότι τόσο όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις με τις τράπεζες (πολιτική επιτοκίων, κόστη), όσο και στις συμφωνίες με τους προμηθευτές το προσωπικό στοιχείο που έχει να κάνει με τη φερεγγυότητα, την αξιοπιστία και την παράδοση του φορέα σχετικά με το αντικείμενο, είναι βαρύνουσας σημασίας όσον αφορά την διαπραγμάτευση των όρων της πίστωσης.

- *Ξένα / Ίδια* : Δείκτης ιδιαίτερης σημασίας όσον αφορά την απόφαση μιας τράπεζας για το ύψος, όσο και για τους όρους της πιστοδοτήσεως. Χρησιμοποιείται ώστε να διαπιστωθεί αν υπάρχει υπερδανεισμός της επιχείρησης και ουσιαστικά είναι ένα μέτρο της ασφάλειας που παρέχει η επιχείρηση στους δανειστές της, δεδομένου ότι όσο μικρότερος είναι ο συγκεκριμένος δείκτης τόσο περισσότερο συμμετέχουν οι φορείς με δικά τους κεφάλαια σε αυτή.

Οι περισσότερες ελληνικές επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως μεγέθους, διατηρούν δείκτη Ξένα/Ίδια μεγαλύτερο της μονάδας, καθώς οι επιχειρηματίες καταφεύγουν στο δανεισμό κυρίως από τις τράπεζες, καθώς προτιμούν να κρατήσουν «κλειστές», σε οικογενειακή βάση, τις επιχειρήσεις τους παρά να καταφύγουν στη κεφαλαιαγορά προκειμένου να αντλήσουν κεφάλαια. Άλλοι παράγοντες που συντελούν σε αυτό το αποτέλεσμα είναι το μειωμένο κόστος του δανεισμού λόγω του ανταγωνισμού των τραπεζών και ο σχετικά υψηλός ρυθμός του πληθωρισμού.

- *Αποδοτικότητα Συνολικών Απασχολούμενων Κεφαλαίων προ φόρων* : Ο δείκτης αυτός απαντά στο ερώτημα κατά πόσο τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια που χρησιμοποιήθηκαν στη παραγωγική διαδικασία ήταν αποδοτικά. Με άλλα λόγια, δείχνει την απόδοση της επιχείρησης ανεξαρτήτως από τις πηγές αντλήσεως των κεφαλαίων, δείχνοντας τόσο την ικανότητα της επιχείρησης να πραγματοποιεί κέρδη, όσο και το βαθμό επιτυχίας του φορέα της στη χρησιμοποίηση ίδιων αλλά και ξένων κεφαλαίων. Προκύπτει από τον παρακάτω τύπο :

$$\text{Αποδοτικότητα συνολικών Απασχολ. Κεφαλαίων προ φόρων} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη προ φόρων} + \text{Χρηματοοικονομικά έξοδα}}{\text{Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια}}$$

Ο δείκτης αυτός είναι από τους σημαντικότερους δείκτες μετρήσεως της αποδοτικότητας για τους παρακάτω λόγους :

- Ένας χαμηλός δείκτης αποδοτικότητας συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων μπορεί εύκολα να μηδενιστεί σε περιόδους κρίσεως της επιχείρησης ή γενικότερα της οικονομίας.
- Ένας συνεχώς χαμηλός δείκτης αποδοτικότητας συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων τμημάτων μιας επιχείρησης ή/και συνολικά αυτής, είναι μια ένδειξη για ενδεχόμενη διακοπή της δραστηριότητάς τους, ή/και της ίδιας της επιχείρησης.
- Αποτελεί οδηγό όσον αφορά σε περιπτώσεις εξαγοράς μιας επιχείρησης ή σε περιπτώσεις ανάληψης νέων δραστηριοτήτων.
- Εάν αυτός ο δείκτης είναι χαμηλότερος από το κόστος των δανειακών κεφαλαίων η επιχείρηση δεν πραγματοποιεί σωστή χρήση αυτών, καθώς δεν επιτυγχάνεται η χρηματοοικονομική μόχλευση ,η οποία συνίσταται στην αποδοτική χρήση των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων και στην αποκομιδή μεγαλύτερης ποσοστιαίας απόδοσης αυτών από το κόστος τους (επιτόκιο δανεισμού).

- *Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων* : Ο δείκτης αυτός απεικονίζει την δυναμική των επενδυμένων κεφαλαίων των φορέων μιας επιχείρησης και παρέχει ένδειξη του κατά πόσο επιτεύχθηκε ο στόχος της πραγματοποίησης ενός ικανοποιητικού αποτελέσματος για την επιχείρηση. Προκύπτει δε από τον παρακάτω τύπο :

$$\text{Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων (προ ή μετά φόρων)} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη προ ή μετά φόρων}}{\text{Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων}}$$

- *Αποδοτικότητα Συνολικών Απασχολούμενων Κεφαλαίων μετά φόρων* : Για το συγκεκριμένο δείκτη ισχύει ακριβώς ότι αναφέρθηκε παραπάνω, με τη μόνη διαφορά ότι η αποδοτικότητα των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων εξετάζεται σε σχέση με τα κέρδη μετά από τους φόρους. Ο δείκτης αυτός προκύπτει από τον τύπο :

$$\text{Αποδοτικότητα συνολικών Απασχολ. Κεφαλαίων μετά φόρων} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη μετά φόρων} + \text{Χρηματοοικονομικά έξοδα}}{\text{Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια}}$$

Ο λόγος που χρησιμοποιείται αυτός ο δείκτης είναι η εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικών με τη φορολόγηση των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

1.4. Αποτελέσματα

Από τη διεξαγωγή της έρευνας στο επιλεγμένο δείγμα ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων με κύκλο εργασιών από € 2.500.000 έως € 50.000.000 προέκυψαν κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, τα παρακάτω αποτελέσματα:

ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ποσά σε χιλ. ευρώ

ΓΕΩΡΓΙΑ

1			
Σύνολο Ενεργητικού	192	Πιστωτές/Τράπεζες	18,00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	97	Ξένα/Ιδια	0,98
Τραπεζικός δανεισμός	5	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	90		-28,65%
Σύνολο υποχρεώσεων	95	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	0		-56,70%
Κέρδη προ φόρων	-55	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	-55		-28,65%

ΆΛΛΕΣ ΕΞΟΥΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1			
Σύνολο Ενεργητικού	46.185	Πιστωτές/Τράπεζες	0,34
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	22.698	Ξένα/Ιδια	1,00
Τραπεζικός δανεισμός	16.916	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	5.676		2,49%
Σύνολο υποχρεώσεων	22.592	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	1.005		0,63%
Κέρδη προ φόρων	146	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	142		2,48%

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ-ΠΟΤΩΝ

1			
Σύνολο Ενεργητικού	3.397	Πιστωτές/Τράπεζες	0,11
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	816	Ξένα/Ιδια	3,16
Τραπεζικός δανεισμός	2.330	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	250		11,54%
Σύνολο υποχρεώσεων	2.580	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	188		18,50%
Κέρδη προ φόρων	204	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	151		9,98%

2			
Σύνολο Ενεργητικού	10.769	Πιστωτές/Τράπεζες	0,45
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.789	Ξένα/Ιδια	5,02
Τραπεζικός δανεισμός	6.194	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.786	10,71%	
Σύνολο υποχρεώσεων	8.980	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	422	38,85%	
Κέρδη προ φόρων	731	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	695	10,37%	
3			
Σύνολο Ενεργητικού	3.890	Πιστωτές/Τράπεζες	0,77
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	164	Ξένα/Ιδια	22,72
Τραπεζικός δανεισμός	2.104	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.622	8,28%	
Σύνολο υποχρεώσεων	3.726	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	251	31,10%	
Κέρδη προ φόρων	71	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	51	7,76%	
4			
Σύνολο Ενεργητικού	7.830	Πιστωτές/Τράπεζες	0,39
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.298	Ξένα/Ιδια	5,03
Τραπεζικός δανεισμός	4.709	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.824	7,73%	
Σύνολο υποχρεώσεων	6.533	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	483	6,86%	
Κέρδη προ φόρων	122	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	89	7,31%	
5			
Σύνολο Ενεργητικού	4.376	Πιστωτές/Τράπεζες	0,55
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	972	Ξένα/Ιδια	3,50
Τραπεζικός δανεισμός	2.202	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.202	19,47%	
Σύνολο υποχρεώσεων	3.404	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	147	54,22%	
Κέρδη προ φόρων	705	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	527	15,40%	

		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	
		Πιστωτές/Τράπεζες	0,45
		Ξένα/Ιδια	7,89
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	11,54%
		Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	29,91%
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	10,16%

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΥΛΩΝ

		1	
Σύνολο Ενεργητικού	5.812	Πιστωτές/Τράπεζες	0,17
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	3.008	Ξένα/Ιδια	0,92
Τραπεζικός δανεισμός	2.372	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	3,39%
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	406	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	0,86%
Σύνολο υποχρεώσεων	2.778	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	3,10%
Χρηματοοικονομικά έξοδα	154		
Κέρδη προ φόρων	43		
Κέρδη μετά φόρων	26		

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΙΔΩΝ ΕΝΔΥΣΗΣ

		1	
Σύνολο Ενεργητικού	3.291	Πιστωτές/Τράπεζες	523,00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.731	Ξένα/Ιδια	0,19
Τραπεζικός δανεισμός	1	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	3,68%
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	523	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	2,78%
Σύνολο υποχρεώσεων	524	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	2,80%
Χρηματοοικονομικά έξοδα	16		
Κέρδη προ φόρων	105		
Κέρδη μετά φόρων	76		

		2	
Σύνολο Ενεργητικού	3.474	Πιστωτές/Τράπεζες	2.558,00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	916	Ξένα/Ιδια	2,79
Τραπεζικός δανεισμός	1	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	11,00%
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.558	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	27,95%
Σύνολο υποχρεώσεων	2.559	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	9,27%
Χρηματοοικονομικά έξοδα	66		
Κέρδη προ φόρων	316		
Κέρδη μετά φόρων	256		

3			
Σύνολο Ενεργητικού	8.775	Πιστωτές/Τράπεζες	0,43
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.975	Ξένα/Ιδια	3,44
Τραπεζικός δανεισμός	4.763	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.037	4,98%	
Σύνολο υποχρεώσεων	6.800	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	405	-0,25%	
Κέρδη προ φόρων	32	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	-5	4,56%	
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ			
		Πιστωτές/Τράπεζες	1.027,14
		Ξένα/Ιδια	2,14
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
		6,55%	
		Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
		10,16%	
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
		5,54%	

ΕΚΔΟΣΕΙΣ, ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ, ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΕΣΩΝ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

1			
Σύνολο Ενεργητικού	42.011	Πιστωτές/Τράπεζες	6,10
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	7.692	Ξένα/Ιδια	4,46
Τραπεζικός δανεισμός	4.834	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	29.464	5,02%	
Σύνολο υποχρεώσεων	34.298	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	1.457	5,88%	
Κέρδη προ φόρων	650	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	452	4,54%	
2			
Σύνολο Ενεργητικού	15.587	Πιστωτές/Τράπεζες	0,88
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.141	Ξένα/Ιδια	6,28
Τραπεζικός δανεισμός	7.140	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	6.306	4,90%	
Σύνολο υποχρεώσεων	13.446	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	697	2,15%	
Κέρδη προ φόρων	66	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	46	4,77%	

		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	
		Πιστωτές/Τράπεζες	3,49
		Ξένα/Ιδια	5,37
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	4,96%
		Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	4,01%
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	4,66%
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΧΗΜΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ			
		1	
Σύνολο Ενεργητικού	2.701	Πιστωτές/Τράπεζες	0,17
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	486	Ξένα/Ιδια	4,56
Τραπεζικός δανεισμός	1.894	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	7,18%
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	321	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	4,73%
Σύνολο υποχρεώσεων	2.215	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	6,92%
Χρηματοοικονομικά έξοδα	164		
Κέρδη προ φόρων	30		
Κέρδη μετά φόρων	23		
		2	
Σύνολο Ενεργητικού	2.367	Πιστωτές/Τράπεζες	3,19
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.164	Ξένα/Ιδια	1,03
Τραπεζικός δανεισμός	285	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	8,66%
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	909	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	10,40%
Σύνολο υποχρεώσεων	1.194	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	6,76%
Χρηματοοικονομικά έξοδα	39		
Κέρδη προ φόρων	166		
Κέρδη μετά φόρων	121		
		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	
		Πιστωτές/Τράπεζες	1,68
		Ξένα/Ιδια	2,79
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	7,92%
		Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	7,56%
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	6,84%

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΕΛΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ

1			
Σύνολο Ενεργητικού	15.026	Πιστωτές/Τράπεζες	0,37
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.998	Ξένα/Ιδια	3,98
Τραπεζικός δανεισμός	8.721	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	3.217		5,34%
Σύνολο υποχρεώσεων	11.938	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	744		1,97%
Κέρδη προ φόρων	59	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	59		5,34%

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΛΛΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΜΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ

1			
Σύνολο Ενεργητικού	7.916	Πιστωτές/Τράπεζες	0,42
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.305	Ξένα/Ιδια	5,03
Τραπεζικός δανεισμός	4.640	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.930		4,14%
Σύνολο υποχρεώσεων	6.570	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	359		-2,38%
Κέρδη προ φόρων	-31	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	-31		4,14%

2			
Σύνολο Ενεργητικού	5.739	Πιστωτές/Τράπεζες	5.182,00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	246	Ξένα/Ιδια	21,07
Τραπεζικός δανεισμός	1	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	5.182		-6,22%
Σύνολο υποχρεώσεων	5.183	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	0		-145,12%
Κέρδη προ φόρων	-357	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	-357		-6,22%

ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ			
		Πιστωτές/Τράπεζες	2.591,21
		Ξένα/Ιδια	13,05
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
			-1,04%
		Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
			-73,75%
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
			-1,04%

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΜΕ ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

1			
Σύνολο Ενεργητικού	3.292	Πιστωτές/Τράπεζες	1.229,00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.058	Ξένα/Ιδια	0,60
Τραπεζικός δανεισμός	1	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.229		29,28%
Σύνολο υποχρεώσεων	1.230	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	23		34,26%
Κέρδη προ φόρων	941	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	705		22,11%
2			
Σύνολο Ενεργητικού	2.478	Πιστωτές/Τράπεζες	8,38
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	302	Ξένα/Ιδια	7,21
Τραπεζικός δανεισμός	232	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.944		4,36%
Σύνολο υποχρεώσεων	2.176	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	19		22,19%
Κέρδη προ φόρων	89	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	67		3,47%
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ			
		Πιστωτές/Τράπεζες	618,69
		Ξένα/Ιδια	3,90
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
			16,82%
		Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
			28,22%
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
			12,79%

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

1			
Σύνολο Ενεργητικού	6.429	Πιστωτές/Τράπεζες	27,78
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.768	Ξένα/Ιδια	2,60
Τραπεζικός δανεισμός	160	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	4.445		4,04%
Σύνολο υποχρεώσεων	4.605	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	85		7,64%
Κέρδη προ φόρων	175	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	135		3,42%

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

1			
Σύνολο Ενεργητικού	2.730	Πιστωτές/Τράπεζες	0,83
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	582	Ξένα/Ιδια	3,78
Τραπεζικός δανεισμός	1.199	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	999		3,44%
Σύνολο υποχρεώσεων	2.198	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	74		2,58%
Κέρδη προ φόρων	20	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	15		3,26%

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

1			
Σύνολο Ενεργητικού	12.390	Πιστωτές/Τράπεζες	0,19
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	5.355	Ξένα/Ιδια	1,31
Τραπεζικός δανεισμός	5.915	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.113		0,53%
Σύνολο υποχρεώσεων	7.028	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	345		-5,21%
Κέρδη προ φόρων	-279	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	-279		0,53%

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΠΛΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ

1			
Σύνολο Ενεργητικού	1.336	Πιστωτές/Τράπεζες	0,22
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	147	Ξένα/Ιδια	8,09
Τραπεζικός δανεισμός	977	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	212		7,11%
Σύνολο υποχρεώσεων	1.189	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	76		9,52%
Κέρδη προ φόρων	19	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	14		6,74%

2			
Σύνολο Ενεργητικού	9.351	Πιστωτές/Τράπεζες	0,49
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.584	Ξένα/Ιδια	2,55
Τραπεζικός δανεισμός	4.431	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.152		-1,17%
Σύνολο υποχρεώσεων	6.583	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	284		-15,79%
Κέρδη προ φόρων	-393	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	-408		-1,33%

		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	
		Πιστωτές/Τράπεζες	0,35
		Ξένα/Ιδια	5,32
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
			2,97%
		Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
			-3,13%
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
			2,71%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ			
		1	
Σύνολο Ενεργητικού	2.248	Πιστωτές/Τράπεζες	0,65
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	425	Ξένα/Ιδια	4,29
Τραπεζικός δανεισμός	1.102	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	721		2,76%
Σύνολο υποχρεώσεων	1.823	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	15		8,24%
Κέρδη προ φόρων	47	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	35		2,22%
		2	
Σύνολο Ενεργητικού	3.621	Πιστωτές/Τράπεζες	4,52
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	505	Ξένα/Ιδια	6,17
Τραπεζικός δανεισμός	564	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.552		20,88%
Σύνολο υποχρεώσεων	3.116	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	19		112,87%
Κέρδη προ φόρων	737	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	570		16,27%
		3	
Σύνολο Ενεργητικού	4.177	Πιστωτές/Τράπεζες	449,00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	3.727	Ξένα/Ιδια	0,12
Τραπεζικός δανεισμός	1	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	449		-1,20%
Σύνολο υποχρεώσεων	450	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	0		-1,34%
Κέρδη προ φόρων	-50	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	-50		-1,20%

4			
Σύνολο Ενεργητικού	1.448	Πιστωτές/Τράπεζες	0,96
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	456	Ξένα/Ιδια	2,17
Τραπεζικός δανεισμός	506	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	485	6,22%	
Σύνολο υποχρεώσεων	991	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	58	5,26%	
Κέρδη προ φόρων	32	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	24	5,66%	
5			
Σύνολο Ενεργητικού	11.140	Πιστωτές/Τράπεζες	0,39
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	5.180	Ξένα/Ιδια	1,15
Τραπεζικός δανεισμός	4.287	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.673	3,24%	
Σύνολο υποχρεώσεων	5.960	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	278	1,00%	
Κέρδη προ φόρων	83	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	52	2,96%	
6			
Σύνολο Ενεργητικού	3.657	Πιστωτές/Τράπεζες	1.064,00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.577	Ξένα/Ιδια	0,41
Τραπεζικός δανεισμός	1	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.064	12,74%	
Σύνολο υποχρεώσεων	1.065	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	39	12,92%	
Κέρδη προ φόρων	427	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	333	10,17%	
7			
Σύνολο Ενεργητικού	27.388	Πιστωτές/Τράπεζες	8,07
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	21.075	Ξένα/Ιδια	0,30
Τραπεζικός δανεισμός	696	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	5.617	19,95%	
Σύνολο υποχρεώσεων	6.313	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	106	20,56%	
Κέρδη προ φόρων	5.357	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	4.334	16,21%	

8			
Σύνολο Ενεργητικού	26.769	Πιστωτές/Τράπεζες	0,49
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	5.745	Ξένα/Ιδια	3,66
Τραπεζικός δανεισμός	14.090	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	6.911	9,87%	
Σύνολο υποχρεώσεων	21.001	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	1.582	13,86%	
Κέρδη προ φόρων	1.061	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	796	8,88%	
		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	
		Πιστωτές/Τράπεζες	191,01
		Ξένα/Ιδια	2,28
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
		9,31%	
		Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
		21,67%	
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
		7,65%	

ΕΜΠΟΡΙΟ-ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ-ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

1			
Σύνολο Ενεργητικού	13.993	Πιστωτές/Τράπεζες	0,76
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.634	Ξένα/Ιδια	4,31
Τραπεζικός δανεισμός	6.463	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	4.896	9,55%	
Σύνολο υποχρεώσεων	11.359	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	399	26,84%	
Κέρδη προ φόρων	938	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	707	7,90%	
2			
Σύνολο Ενεργητικού	6.970	Πιστωτές/Τράπεζες	0,62
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	446	Ξένα/Ιδια	14,63
Τραπεζικός δανεισμός	4.039	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.485	9,33%	
Σύνολο υποχρεώσεων	6.524	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	365	48,43%	
Κέρδη προ φόρων	285	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	216	8,34%	

3			
Σύνολο Ενεργητικού	57.228	Πιστωτές/Τράπεζες	0,50
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	7.744	Ξένα/Ιδια	6,35
Τραπεζικός δανεισμός	32.683	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	16.458		5,36%
Σύνολο υποχρεώσεων	49.141	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	2.046		9,79%
Κέρδη προ φόρων	1.023	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	758		4,90%
4			
Σύνολο Ενεργητικού	4.819	Πιστωτές/Τράπεζες	0,92
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.302	Ξένα/Ιδια	1,07
Τραπεζικός δανεισμός	1.275	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.178		14,86%
Σύνολο υποχρεώσεων	2.453	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	98		22,55%
Κέρδη προ φόρων	618	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	519		12,80%
5			
Σύνολο Ενεργητικού	822	Πιστωτές/Τράπεζες	420,00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	392	Ξένα/Ιδια	1,07
Τραπεζικός δανεισμός	1	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	420		4,87%
Σύνολο υποχρεώσεων	421	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	1		7,40%
Κέρδη προ φόρων	39	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	29		3,65%
6			
Σύνολο Ενεργητικού	9.213	Πιστωτές/Τράπεζες	0,57
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.937	Ξένα/Ιδια	2,14
Τραπεζικός δανεισμός	3.996	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.276		-7,87%
Σύνολο υποχρεώσεων	6.272	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	397		-38,20%
Κέρδη προ φόρων	-1.122	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	-1.122		-7,87%

7			
Σύνολο Ενεργητικού	6.181	Πιστωτές/Τράπεζες	1,03
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	344	Ξένα/Ιδια	16,96
Τραπεζικός δανεισμός	2.871	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.963	-0,53%	
Σύνολο υποχρεώσεων	5.834	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	144	-51,45%	
Κέρδη προ φόρων	-177	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	-177	-0,53%	
8			
Σύνολο Ενεργητικού	6.420	Πιστωτές/Τράπεζες	0,32
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	743	Ξένα/Ιδια	7,64
Τραπεζικός δανεισμός	4.314	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.363	6,32%	
Σύνολο υποχρεώσεων	5.677	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	303	10,36%	
Κέρδη προ φόρων	103	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	77	5,92%	
		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	
		Πιστωτές/Τράπεζες	53,09
		Ξένα/Ιδια	6,77
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
		5,24%	
		Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
		4,46%	
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
		4,39%	
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΟΧΗΜΑΤΩΝ			
1			
Σύνολο Ενεργητικού	4.158	Πιστωτές/Τράπεζες	1,17
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	922	Ξένα/Ιδια	3,50
Τραπεζικός δανεισμός	1.483	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.740	7,17%	
Σύνολο υποχρεώσεων	3.223	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	17	19,96%	
Κέρδη προ φόρων	281	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	184	4,83%	

2			
Σύνολο Ενεργητικού	4.728	Πιστωτές/Τράπεζες	0,42
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.002	Ξένα/Ιδια	1,36
Τραπεζικός δανεισμός	1.920	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	806		3,09%
Σύνολο υποχρεώσεων	2.726	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	145		-0,10%
Κέρδη προ φόρων	1	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	-2		3,02%
3			
Σύνολο Ενεργητικού	13.418	Πιστωτές/Τράπεζες	4,29
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	997	Ξένα/Ιδια	12,32
Τραπεζικός δανεισμός	2.321	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	9.958		7,39%
Σύνολο υποχρεώσεων	12.279	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	820		12,84%
Κέρδη προ φόρων	171	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	128		7,07%
4			
Σύνολο Ενεργητικού	6.266	Πιστωτές/Τράπεζες	1,78
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	23	Ξένα/Ιδια	270,57
Τραπεζικός δανεισμός	2.241	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	3.982		3,62%
Σύνολο υποχρεώσεων	6.223	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	223		4,35%
Κέρδη προ φόρων	4	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	1		3,57%
5			
Σύνολο Ενεργητικού	9.402	Πιστωτές/Τράπεζες	0,25
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.025	Ξένα/Ιδια	3,64
Τραπεζικός δανεισμός	5.900	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.465		8,93%
Σύνολο υποχρεώσεων	7.365	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	272		20,84%
Κέρδη προ φόρων	568	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	422		7,38%

6			
Σύνολο Ενεργητικού	2.527	Πιστωτές/Τράπεζες	3,27
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	401	Ξένα/Ιδια	5,29
Τραπεζικός δανεισμός	497	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.626	7,16%	
Σύνολο υποχρεώσεων	2.123	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	52	22,94%	
Κέρδη προ φόρων	129	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	92	5,70%	
7			
Σύνολο Ενεργητικού	21.958	Πιστωτές/Τράπεζες	1,03
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	4.052	Ξένα/Ιδια	4,37
Τραπεζικός δανεισμός	8.709	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	9.003	17,04%	
Σύνολο υποχρεώσεων	17.712	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	513	59,75%	
Κέρδη προ φόρων	3.228	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	2.421	13,36%	
8			
Σύνολο Ενεργητικού	3.934	Πιστωτές/Τράπεζες	0,50
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	489	Ξένα/Ιδια	7,04
Τραπεζικός δανεισμός	2.303	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.142	12,35%	
Σύνολο υποχρεώσεων	3.445	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	285	30,27%	
Κέρδη προ φόρων	201	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	148	11,01%	
9			
Σύνολο Ενεργητικού	2.495	Πιστωτές/Τράπεζες	1.262,00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.048	Ξένα/Ιδια	1,21
Τραπεζικός δανεισμός	1	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.262	9,50%	
Σύνολο υποχρεώσεων	1.263	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	39	14,12%	
Κέρδη προ φόρων	198	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	148	7,49%	

10			
Σύνολο Ενεργητικού	5.545	Πιστωτές/Τράπεζες	2.085,00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	3.456	Ξένα/Ιδια	0,60
Τραπεζικός δανεισμός	1	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.085		8,28%
Σύνολο υποχρεώσεων	2.086	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	3		5,53%
Κέρδη προ φόρων	456	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	191		3,50%
11			
Σύνολο Ενεργητικού	3.749	Πιστωτές/Τράπεζες	2,84
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	813	Ξένα/Ιδια	3,61
Τραπεζικός δανεισμός	765	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.171		6,70%
Σύνολο υποχρεώσεων	2.936	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	37		19,80%
Κέρδη προ φόρων	214	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	161		5,28%
12			
Σύνολο Ενεργητικού	828	Πιστωτές/Τράπεζες	0,37
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	133	Ξένα/Ιδια	5,23
Τραπεζικός δανεισμός	508	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	187		6,28%
Σύνολο υποχρεώσεων	695	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	37		8,27%
Κέρδη προ φόρων	15	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	11		5,80%
13			
Σύνολο Ενεργητικού	33.251	Πιστωτές/Τράπεζες	0,46
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	4.764	Ξένα/Ιδια	5,92
Τραπεζικός δανεισμός	19.271	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	8.939		6,87%
Σύνολο υποχρεώσεων	28.210	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	1.413		10,62%
Κέρδη προ φόρων	870	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	506		5,77%

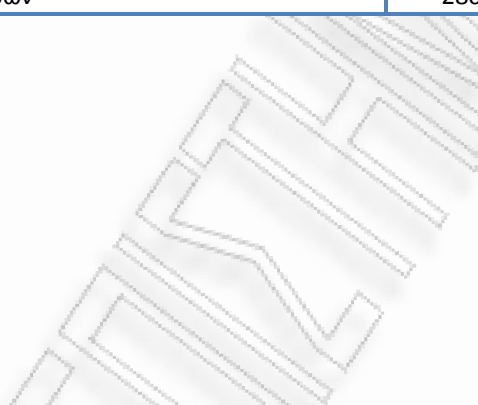
14			
Σύνολο Ενεργητικού	8.656	Πιστωτές/Τράπεζες	0,13
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	931	Ξένα/Ιδια	8,30
Τραπεζικός δανεισμός	6.809	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	915		3,97%
Σύνολο υποχρεώσεων	7.724	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	325		-1,93%
Κέρδη προ φόρων	19	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	-18		3,55%
15			
Σύνολο Ενεργητικού	6.641	Πιστωτές/Τράπεζες	1,50
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	576	Ξένα/Ιδια	9,78
Τραπεζικός δανεισμός	2.256	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	3.377		10,37%
Σύνολο υποχρεώσεων	5.633	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	293		46,35%
Κέρδη προ φόρων	396	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	267		8,43%
16			
Σύνολο Ενεργητικού	4.470	Πιστωτές/Τράπεζες	0,39
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.819	Ξένα/Ιδια	1,46
Τραπεζικός δανεισμός	1.910	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	741		5,73%
Σύνολο υποχρεώσεων	2.651	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	154		3,79%
Κέρδη προ φόρων	102	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	69		4,99%
17			
Σύνολο Ενεργητικού	12.976	Πιστωτές/Τράπεζες	0,50
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.746	Ξένα/Ιδια	6,43
Τραπεζικός δανεισμός	7.467	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	3.760		1,92%
Σύνολο υποχρεώσεων	11.227	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	167		3,21%
Κέρδη προ φόρων	82	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	56		1,72%

18			
Σύνολο Ενεργητικού	5.575	Πιστωτές/Τράπεζες	0,47
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.518	Ξένα/Ιδια	2,67
Τραπεζικός δανεισμός	2.761	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.296	6,58%	
Σύνολο υποχρεώσεων	4.057	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	222	7,18%	
Κέρδη προ φόρων	145	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	109	5,94%	
19			
Σύνολο Ενεργητικού	20.171	Πιστωτές/Τράπεζες	1,02
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	6.913	Ξένα/Ιδια	1,92
Τραπεζικός δανεισμός	6.551	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	6.707	13,17%	
Σύνολο υποχρεώσεων	13.258	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	593	27,79%	
Κέρδη προ φόρων	2.063	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	1.921	12,46%	
20			
Σύνολο Ενεργητικού	7.931	Πιστωτές/Τράπεζες	2,42
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.683	Ξένα/Ιδια	1,91
Τραπεζικός δανεισμός	1.494	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	3.619	21,50%	
Σύνολο υποχρεώσεων	5.113	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	90	44,99%	
Κέρδη προ φόρων	1.615	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	1.207	16,35%	
21			
Σύνολο Ενεργητικού	4.544	Πιστωτές/Τράπεζες	0,70
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.675	Ξένα/Ιδια	1,67
Τραπεζικός δανεισμός	1.649	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.147	11,27%	
Σύνολο υποχρεώσεων	2.796	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	104	18,27%	
Κέρδη προ φόρων	408	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	306	9,02%	

22			
Σύνολο Ενεργητικού	3.920	Πιστωτές/Τράπεζες	2,39
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.624	Ξένα/Ιδια	1,40
Τραπεζικός δανεισμός	673	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.606	11,28%	
Σύνολο υποχρεώσεων	2.279	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	62	17,49%	
Κέρδη προ φόρων	380	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	284	8,83%	
23			
Σύνολο Ενεργητικού	7.480	Πιστωτές/Τράπεζες	0,05
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	3.148	Ξένα/Ιδια	1,50
Τραπεζικός δανεισμός	4.492	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	244	10,03%	
Σύνολο υποχρεώσεων	4.736	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	430	6,64%	
Κέρδη προ φόρων	320	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	209	8,54%	
24			
Σύνολο Ενεργητικού	3.872	Πιστωτές/Τράπεζες	1,01
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	520	Ξένα/Ιδια	6,43
Τραπεζικός δανεισμός	1.659	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.682	8,26%	
Σύνολο υποχρεώσεων	3.341	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	156	19,23%	
Κέρδη προ φόρων	164	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	100	6,61%	
25			
Σύνολο Ενεργητικού	12.424	Πιστωτές/Τράπεζες	0,49
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.548	Ξένα/Ιδια	3,52
Τραπεζικός δανεισμός	6.014	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.958	8,28%	
Σύνολο υποχρεώσεων	8.972	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	529	11,11%	
Κέρδη προ φόρων	500	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	283	6,54%	

26			
Σύνολο Ενεργητικού	6.227	Πιστωτές/Τράπεζες	1,28
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	220	Ξένα/Ιδια	27,30
Τραπεζικός δανεισμός	2.632	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	3.375		5,44%
Σύνολο υποχρεώσεων	6.007	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	311		8,64%
Κέρδη προ φόρων	28	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	19		5,30%
27			
Σύνολο Ενεργητικού	1.635	Πιστωτές/Τράπεζες	14,74
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	351	Ξένα/Ιδια	3,63
Τραπεζικός δανεισμός	81	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.194		7,03%
Σύνολο υποχρεώσεων	1.275	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	17		20,51%
Κέρδη προ φόρων	98	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	72		5,44%
28			
Σύνολο Ενεργητικού	17.127	Πιστωτές/Τράπεζες	3.981,00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	13.074	Ξένα/Ιδια	0,30
Τραπεζικός δανεισμός	1	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	3.981		2,20%
Σύνολο υποχρεώσεων	3.982	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	9		2,11%
Κέρδη προ φόρων	368	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	276		1,66%
29			
Σύνολο Ενεργητικού	18.452	Πιστωτές/Τράπεζες	9,09
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.677	Ξένα/Ιδια	9,09
Τραπεζικός δανεισμός	1.511	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	13.738		3,36%
Σύνολο υποχρεώσεων	15.249	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	439		0,66%
Κέρδη προ φόρων	181	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	11		2,44%

30			
Σύνολο Ενεργητικού	12.906	Πιστωτές/Τράπεζες	0,44
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	274	Ξένα/Ιδια	45,36
Τραπεζικός δανεισμός	8.614	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	3.815	-1,91%	
Σύνολο υποχρεώσεων	12.429	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	724	-354,01%	
Κέρδη προ φόρων	-970	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	-970	-1,91%	
31			
Σύνολο Ενεργητικού	32.708	Πιστωτές/Τράπεζες	0,31
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	6.677	Ξένα/Ιδια	3,88
Τραπεζικός δανεισμός	19.833	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	6.051	6,54%	
Σύνολο υποχρεώσεων	25.884	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	1.625	3,55%	
Κέρδη προ φόρων	513	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	237	5,69%	
32			
Σύνολο Ενεργητικού	7.656	Πιστωτές/Τράπεζες	0,51
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.318	Ξένα/Ιδια	4,79
Τραπεζικός δανεισμός	4.174	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.140	6,20%	
Σύνολο υποχρεώσεων	6.314	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	438	2,05%	
Κέρδη προ φόρων	37	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	27	6,07%	
33			
Σύνολο Ενεργητικού	19.990	Πιστωτές/Τράπεζες	29,33
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	6.835	Ξένα/Ιδια	1,26
Τραπεζικός δανεισμός	284	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	8.331	20,64%	
Σύνολο υποχρεώσεων	8.615	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	116	17,91%	
Κέρδη προ φόρων	4.009	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	1.224	6,70%	

34			
Σύνολο Ενεργητικού	24.686	Πιστωτές/Τράπεζες	0,22
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	11.494	Ξένα/Ιδια	1,14
Τραπεζικός δανεισμός	10.742	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.347	7,27%	
Σύνολο υποχρεώσεων	13.089	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	693	4,98%	
Κέρδη προ φόρων	1.102	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	572	5,12%	
35			
Σύνολο Ενεργητικού	6.404	Πιστωτές/Τράπεζες	0,55
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.726	Ξένα/Ιδια	1,35
Τραπεζικός δανεισμός	2.379	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.299	9,56%	
Σύνολο υποχρεώσεων	3.678	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	262	10,27%	
Κέρδη προ φόρων	350	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	280	8,46%	
		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	
		Πιστωτές/Τράπεζες	211,77
		Ξένα/Ιδια	13,42
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
		8,09%	
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.			
4,28%			
Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων			
6,34%			
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΟΧΗΜΑΤΩΝ			
1			
Σύνολο Ενεργητικού	5.649	Πιστωτές/Τράπεζες	0,50
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	876	Ξένα/Ιδια	5,41
Τραπεζικός δανεισμός	3.153	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.585	7,67%	
Σύνολο υποχρεώσεων	4.738	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	77	30,59%	
Κέρδη προ φόρων	356	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	268	6,11%	

2			
Σύνολο Ενεργητικού	10.003	Πιστωτές/Τράπεζες	1,45
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	595	Ξένα/Ιδια	15,56
Τραπεζικός δανεισμός	3.772	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	5.486	23,51%	
Σύνολο υποχρεώσεων	9.258	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	326	255,29%	
Κέρδη προ φόρων	2.026	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	1.519	18,44%	
3			
Σύνολο Ενεργητικού	1.898	Πιστωτές/Τράπεζες	0,94
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	302	Ξένα/Ιδια	4,53
Τραπεζικός δανεισμός	706	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	662	8,85%	
Σύνολο υποχρεώσεων	1.368	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	48	29,80%	
Κέρδη προ φόρων	120	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	90	7,27%	
4			
Σύνολο Ενεργητικού	10.728	Πιστωτές/Τράπεζες	0,65
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	299	Ξένα/Ιδια	34,69
Τραπεζικός δανεισμός	6.298	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	4.074	5,10%	
Σύνολο υποχρεώσεων	10.372	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	310	59,53%	
Κέρδη προ φόρων	237	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	178	4,55%	
5			
Σύνολο Ενεργητικού	10.269	Πιστωτές/Τράπεζες	0,59
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.338	Ξένα/Ιδια	3,39
Τραπεζικός δανεισμός	4.997	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.934	10,34%	
Σύνολο υποχρεώσεων	7.931	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	449	19,55%	
Κέρδη προ φόρων	613	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	457	8,82%	

6			
Σύνολο Ενεργητικού	3.408	Πιστωτές/Τράπεζες	0,32
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.047	Ξένα/Ιδια	2,26
Τραπεζικός δανεισμός	1.782	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	579		3,37%
Σύνολο υποχρεώσεων	2.361	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	102		0,38%
Κέρδη προ φόρων	13	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	4		3,11%
7			
Σύνολο Ενεργητικού	56.682	Πιστωτές/Τράπεζες	0,66
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	25.705	Ξένα/Ιδια	1,20
Τραπεζικός δανεισμός	18.612	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	12.270		15,98%
Σύνολο υποχρεώσεων	30.882	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	1.933		23,03%
Κέρδη προ φόρων	7.123	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	5.920		13,85%
		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	
		Πιστωτές/Τράπεζες	0,73
		Ξένα/Ιδια	9,58
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
			10,69%
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.			
	59,74%		
Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων			
	8,88%		
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ			
1			
Σύνολο Ενεργητικού	87.441	Πιστωτές/Τράπεζες	0,17
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	32.153	Ξένα/Ιδια	1,70
Τραπεζικός δανεισμός	46.877	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	7.793		0,75%
Σύνολο υποχρεώσεων	54.670	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	453		0,30%
Κέρδη προ φόρων	202	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	97		0,63%

2			
Σύνολο Ενεργητικού	9.980	Πιστωτές/Τράπεζες	0,59
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.593	Ξένα/Ιδια	2,85
Τραπεζικός δανεισμός	4.653	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.734	4,13%	
Σύνολο υποχρεώσεων	7.387	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	376	0,50%	
Κέρδη προ φόρων	36	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	13	3,90%	
3			
Σύνολο Ενεργητικού	53.255	Πιστωτές/Τράπεζες	0,17
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	13.350	Ξένα/Ιδια	2,95
Τραπεζικός δανεισμός	33.792	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	5.644	3,92%	
Σύνολο υποχρεώσεων	39.436	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	1.515	3,16%	
Κέρδη προ φόρων	570	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	422	3,64%	
4			
Σύνολο Ενεργητικού	21.734	Πιστωτές/Τράπεζες	2,38
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	15.620	Ξένα/Ιδια	0,36
Τραπεζικός δανεισμός	1.669	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	3.971	11,38%	
Σύνολο υποχρεώσεων	5.640	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	137	10,55%	
Κέρδη προ φόρων	2.336	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	1.648	8,21%	
		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	
		Πιστωτές/Τράπεζες	0,83
		Ξένα/Ιδια	1,97
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
		5,04%	
		Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
		3,63%	
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
		4,09%	

ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

1			
Σύνολο Ενεργητικού	3.195	Πιστωτές/Τράπεζες	0,22
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	225	Ξένα/Ιδια	13,20
Τραπεζικός δανεισμός	2.436	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	534		-2,03%
Σύνολο υποχρεώσεων	2.970	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	148		-94,67%
Κέρδη προ φόρων	-213	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	-213		-2,03%

ΥΔΑΤΙΝΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

1			
Σύνολο Ενεργητικού	3.725	Πιστωτές/Τράπεζες	5,55
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.078	Ξένα/Ιδια	0,78
Τραπεζικός δανεισμός	247	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.372		6,17%
Σύνολο υποχρεώσεων	1.619	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	19		7,56%
Κέρδη προ φόρων	211	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	157		4,72%

ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΣΤΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡ.-ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

1			
Σύνολο Ενεργητικού	6.651	Πιστωτές/Τράπεζες	6.583,00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	24	Ξένα/Ιδια	274,33
Τραπεζικός δανεισμός	1	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	6.583		21,11%
Σύνολο υποχρεώσεων	6.584	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	65		3758,33%
Κέρδη προ φόρων	1.339	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	902		14,54%

2			
Σύνολο Ενεργητικού	2.169	Πιστωτές/Τράπεζες	228,86
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	421	Ξένα/Ιδια	3,82
Τραπεζικός δανεισμός	7	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.602		5,16%
Σύνολο υποχρεώσεων	1.609	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	66		-11.16%
Κέρδη προ φόρων	46	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	-47		0,88%

3			
Σύνολο Ενεργητικού	6.840	Πιστωτές/Τράπεζες	2,47
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.176	Ξένα/Ιδια	4,67
Τραπεζικός δανεισμός	1.581	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	3.912	8,98%	
Σύνολο υποχρεώσεων	5.493	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	249	22,96%	
Κέρδη προ φόρων	365	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	270	7,59%	
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων επί συνόλου <u>δύο</u> επιχειρήσεων του κλάδου : 5,90%		Πιστωτές/Τράπεζες	2.271,44
		Ξένα/Ιδια	94,28
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
		11,75%	
		Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
		1256,71%	
		Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
		7,67%	
ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ			
1			
Σύνολο Ενεργητικού	2.446	Πιστωτές/Τράπεζες	0,44
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	119	Ξένα/Ιδια	19,55
Τραπεζικός δανεισμός	1.612	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	715	7,85%	
Σύνολο υποχρεώσεων	2.327	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	135	36,13%	
Κέρδη προ φόρων	57	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	43	7,28%	
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
1			
Σύνολο Ενεργητικού	3.419	Πιστωτές/Τράπεζες	0,78
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	977	Ξένα/Ιδια	2,46
Τραπεζικός δανεισμός	1.352	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.055	-6,00%	
Σύνολο υποχρεώσεων	2.407	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	99	-31,12%	
Κέρδη προ φόρων	-304	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	-304	-6,00%	

ΆΛΛΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1			
Σύνολο Ενεργητικού	8.039	Πιστωτές/Τράπεζες	1,00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	3.418	Ξένα/Ιδια	1,35
Τραπεζικός δανεισμός	2.312	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.309		3,57%
Σύνολο υποχρεώσεων	4.621	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	210		1,52%
Κέρδη προ φόρων	77	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	52		3,26%
2			
Σύνολο Ενεργητικού	3.296	Πιστωτές/Τράπεζες	3.078,00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	215	Ξένα/Ιδια	14,32
Τραπεζικός δανεισμός	1	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	3.078		24,42%
Σύνολο υποχρεώσεων	3.079	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	24		260,47%
Κέρδη προ φόρων	781	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	560		17,72%
3			
Σύνολο Ενεργητικού	2.930	Πιστωτές/Τράπεζες	1,57
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	561	Ξένα/Ιδια	4,21
Τραπεζικός δανεισμός	918	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.443		4,88%
Σύνολο υποχρεώσεων	2.361	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	102		2,14%
Κέρδη προ φόρων	41	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	12		3,89%
4			
Σύνολο Ενεργητικού	2.889	Πιστωτές/Τράπεζες	1,26
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	171	Ξένα/Ιδια	15,01
Τραπεζικός δανεισμός	1.135	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.432		15,37%
Σύνολο υποχρεώσεων	2.567	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	107		138,60%
Κέρδη προ φόρων	337	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	237		11,91%

ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	
Πιστωτές/Τράπεζες	770,46
Ξένα/Ιδια	8,72
Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
	12,06%
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
	100,68%
Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
	0,09

ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΕΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ-ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

		1	
Σύνολο Ενεργητικού	3.294	Πιστωτές/Τράπεζες	1,41
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	544	Ξένα/Ιδια	5,05
Τραπεζικός δανεισμός	1.140	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	1.609		4,22%
Σύνολο υποχρεώσεων	2.749	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	116		-6,43%
Κέρδη προ φόρων	23	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	-35		2,46%

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΧΑΡΤΟΠΟΛΤΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ

		1	
Σύνολο Ενεργητικού	7.436	Πιστωτές/Τράπεζες	0,87
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.657	Ξένα/Ιδια	3,47
Τραπεζικός δανεισμός	3.075	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ προ φόρων	
Σύνολο υποχρεώσεων εκτός τραπεζών	2.675		9,66%
Σύνολο υποχρεώσεων	5.750	Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	236		21,85%
Κέρδη προ φόρων	482	Αποδοτικότητα συν απ Κεφ μετά φόρων	
Κέρδη μετά φόρων	362		8,04%

Από τα παραπάνω, υπολογίζοντας το μέσο αριθμητικό των υπό εξέταση αριθμοδεικτών, για το συνολικό δείγμα, προέκυψαν τα παρακάτω αποτελέσματα :

ΜΕΣΟΣ ΔΕΙΚΤΩΝ	
Πιστωτές/Τράπεζες	2,29
Ξένα/Ιδια	11,01
Αποδοτικότητα συνολ. απασχ. Κεφ. πρό φόρων	7,29%
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ.	49,55%
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφ. (επί συνόλου 99 επιχ)	11,97%
Αποδοτικότητα συνολ. απασχ. Κεφ. μετά φόρων	5,80%

1.5. Επισημάνσεις

Προ της αναλύσεως και της συμπερασματολογίας επί των ανωτέρω, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κάποιες επιπλέον επισημάνσεις σχετικά με τα επεξεργαζόμενα στοιχεία. Οι κυριότερες εξ' αυτών είναι :

- Η επιλογή του δείγματος των εκατό (100) επιχειρήσεων, έγινε με βάση τον πίνακα της ΕΣΥΕ (τμήμα Μητρώου Επιχειρήσεων), με βάση στοιχεία του έτους 2004. Τα στοιχεία των επιλεγμένων επιχειρήσεων αντλήθηκαν από τους οικονομικούς οδηγούς της ICAP Α.Ε., τη βάση δεδομένων του Επιχειρηματικού Κέντρου Αττικής Ι της Alpha Bank, καθώς και από τις ιστοσελίδες της Hellastat και της ICAP Α.Ε. Η δειγματοληψία έγινε με βάση τα ποσοστά του πίνακα και ήταν ακριβής ως προς αυτά τα ποσοστά, με τις ελάχιστες, στο μέτρο του δυνατού, αποκλίσεις.

- Το σύνολο των επιχειρήσεων που επιλέχθηκαν δραστηριοποιούνται στην Αθήνα.
- Η ένταξη μιας επιχείρησης σε ένα συγκεκριμένο κλάδο δραστηριότητας, δεν είναι πάντοτε αντικειμενικά δυνατή. Ως εκ τούτου ο διαχωρισμός των επιχειρήσεων και η ένταξή τους σε συγκεκριμένους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, σε κάποιες περιπτώσεις, έγινε με βάση υποκειμενικά κριτήρια.
- Η οικονομική ανάλυση επί των παραπάνω στοιχείων είναι στατική. Τα στοιχεία απεικονίζουν τη οικονομική κατάσταση κάθε επιχείρησης σε μια δεδομένη χρονική στιγμή, αυτή του τέλους της χρήσεως του 2007 και όχι σε βάθος χρόνου.
- Για την πληρέστερη εξαγωγή συμπερασμάτων επί του δείγματος, αναμορφώθηκαν κάποια από τα οικονομικά στοιχεία, προκειμένου να απεικονίζουν ευκρινέστερα την πορεία της επιχείρησης κατά την εξεταζόμενη χρήση. Έτσι όπου κρίθηκε απαραίτητο, σε επιχειρήσεις των οποίων η χρήση ήταν κερδοφόρα, υπολογίστηκε φόρος εισοδήματος 25%, ασχέτως αν η επιχείρηση δεν φορολογήθηκε εξαιτίας άλλων λόγων (π.χ. ζημιωγόνες προηγούμενες χρήσεις που συμψηφίστηκαν με την τρέχουσα, με αρνητικό τελικό αποτέλεσμα).
- Σε επιχειρήσεις που δεν έκαναν χρήση τραπεζικού δανεισμού στο αντίστοιχο πεδίο του πίνακα έχει αναγραφεί ως ποσό το 1 (€ 1.000), για καθαρά τεχνικούς λόγους.
- Όσον αφορά τους δείκτες αποδοτικότητας, θεωρήθηκε πως τα ίδια κεφάλαια των εξεταζόμενων επιχειρήσεων δεν αυξήθηκαν ή μειώθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης, αλλά έμειναν αμετάβλητα καθ' όλη τη χρονιά.
- Τέλος, ως μέτρο σύγκρισης της αποδοτικότητας των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων, σε σχέση με το κόστος δανεισμού σε ό,τι αφορά την επίτευξη της χρηματοοικονομικής μόχλευσης, χρησιμοποιήθηκε το Ελάχιστο Δανειστικό Επιτόκιο της Alpha Bank, το οποίο λόγω των συνεχών αυξήσεων των επιτοκίων κατά το 2007, σταθμίστηκε με βάση τα διαστήματα ισχύος των διαφορετικών τιμών που έλαβε μέσα στο έτος, λαμβάνοντας έτσι τη μέση σταθμική τιμή **7,58%**. Στη συνέχεια το εν λόγω προσαυξήθηκε κατά ποσοστό 0,6% που αντιστοιχεί στην εισφορά του Ν.128/75 που εισπράττεται για κάθε επιχειρηματικό δάνειο από το κράτος και το οποίο μετακυλιέται στην επιχείρηση αυξάνοντας έτσι το κόστος του δανεισμού και διαμορφώθηκε σε **8,18%** τελικό επιτόκιο ανατοκισμού. Εδώ θα πρέπει να τονιστεί πως η προαναφερθείσα εισφορά δεν ισχύει για τα ομολογιακά δάνεια. Επίσης δεν ισχύει για τις χρηματοδοτήσεις που δεν προέρχονται από τραπεζικά ιδρύματα (leasing, factoring), οι οποίες όμως ούτως ή άλλως δεν αναφέρονται ως δανεισμός στους ισολογισμούς που καταρτίζονται με βάση το Ε.Γ.Λ.Σ.

Το συγκεκριμένο επιτόκιο που επιλέχθηκε (8,18% τελικό) θεωρείται ότι εκφράζει, σε γενικές γραμμές, το μέσο κόστος δανεισμού των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων, παρά το γεγονός ότι λόγω του έντονου ανταγωνισμού μεταξύ των τραπεζών, σημαντικό μέρος των επιχειρήσεων αυτών δανείζεται πλέον με χαμηλότερα κόστη και με βάση δανεισμού απ'ευθείας το επιτόκιο euribor της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξημένο κατά το περιθώριο (spread) που ορίζει κατά περίπτωση η εκάστοτε τράπεζα.

Οι τιμές που έλαβε το Ελάχιστο Δανειστικό Επιτόκιο της Alpha Bank και ο υπολογισμός του μέσου σταθμικού επιτοκίου δανεισμού, διαμορφώθηκε ως κάτωθι :

Πίνακας υπολογισμού του μέσου σταθμικού επιτοκίου δανεισμού, με βάση το Ελάχιστο Δανειστικό Επιτόκιο της Alpha Bank (δεν υπολογίζεται εισφορά Ν.128/75, 0,6%)

Χρονικό διάστημα ισχύος επιτοκίου	Χρονικό διάστημα (σε ημέρες)	Τιμή επιτοκίου
1/1/07 – 18/3/07	77	7,25%
19/3/07 – 17/6/07	91	7,50%
18/6/07 – 31/12/07	197	7,75%
	Ημέρες : 365	Μέσο επιτόκιο δανεισμού 7,58%

2. ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

2.1. Γενικές παρατηρήσεις

Όπως ήδη έχει αναφερθεί παραπάνω, στα πλαίσια της εν λόγω έρευνας από τα στοιχεία της ΕΣΥΕ που αφορούσαν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών από € 2.500.000 μέχρι € 50.000.000 και με κριτήριο τα ποσοστά ανά κατηγορία οικονομικής δραστηριότητας, επιλέχθηκε δείγμα εκατό επιχειρήσεων. Οι επιχειρήσεις αυτές αναλύθηκαν ως προς τους πέντε επιλεγμένους αριθμοδείκτες κεφαλαιακής διάρθρωσης και αποδοτικότητας, ήτοι *Πιστωτές / Τράπεζες*, *Ξένα / Ιδία* (δείκτες κεφαλαιακής διάρθρωσης), *Αποδοτικότητα συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων προ και μετά φόρων* και *Αποδοτικότητα Ιδίων κεφαλαίων* (δείκτες αποδοτικότητας). Οι δείκτες αυτοί μελετήθηκαν ανά επιχείρηση ξεχωριστά, αλλά και για το σύνολο του δείγματος.

Ο σκοπός της έρευνας ήταν α) να διαπιστωθεί, στο μέτρο που αυτό είναι δυνατό, η διάρθρωση των Ξένων Κεφαλαίων μιας μικρομεσαίας επιχείρησης ή αλλιώς η αναλογία μεταξύ των κεφαλαίων προερχομένων από τους πιστωτές (προμηθευτές, προκαταβολές πελατών, πιστωτές διάφοροι, ασφαλιστικές εισφορές, οφειλόμενοι φόροι) και των κεφαλαίων προερχομένων από το τραπεζικό σύστημα (μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος δανεισμός) και β) να διαπιστωθεί το κατά πόσο οι ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών από € 2.500.000 μέχρι € 50.000.000, επιτυγχάνουν την οικονομική μόχλευση (financial leverage), ως προς τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια, δηλαδή το κατά πόσο η αποδοτικότητα των συνολικά απασχολούμενων κεφαλαίων, προ και μετά φόρων, υπερβαίνει το κόστος δανεισμού, του οποίου το τελικό ύψος ανέρχεται σε ποσοστό 8,18% (7,58% πλέον εισφοράς Ν. 128/75 ποσοστού 0,6%) και το οποίο επιλέχθηκε ως αντιπροσωπευτικό μέσο δανειστικό τραπεζικό επιτόκιο.

Από την μελέτη προέκυψαν κάποια συμπεράσματα που αναλύονται διεξοδικότερα στις επόμενες σελίδες του παρόντος. Εν συνεχεία, μέσω στατιστικής παλινδρομώσεως, εξάγονται συμπεράσματα σχετικά με τη στατιστική σημαντικότητα των υπό εξέταση δεικτών, καθώς και για τη μεταξύ τους σχέση.

2.2. Ανάλυση και σχολιασμός των αποτελεσμάτων

2.2.1. Περί κλάδων δραστηριότητας

Σχετικά με τον κλάδο δραστηριότητας των επιχειρήσεων, παρατηρούνται τα κάτωθι :

- Το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών (περίπου 35%) δραστηριοποιείται στο χονδρικό εμπόριο αγαθών. Εξ αυτών το μεγαλύτερο μέρος εισάγει από οίκους του εξωτερικού και εν συνεχεία μεταπωλεί αγαθά στη λιανική. Το γεγονός αυτό μπορεί να αποδοθεί στην έλλειψη αντίστοιχων εγχώριων προϊόντων βιομηχανικής ή βιοτεχνικής παραγωγής, καθώς και στη αύξηση της εγχώριας ζήτησης αγαθών, ιδιαίτερα κατά τα τελευταία έτη.
- Σε αντιστοιχία με το παραπάνω, σημαντικό είναι και το ποσοστό δραστηριοποίησης στον τομέα της εμπορίας, συντήρησης και επισκευής οχημάτων (ποσοστό 7,71%), καθώς η εγχώρια ζήτηση για οχήματα και μοτοσυκλέτες κινείται ανοδικά τα τελευταία χρόνια.
- Σημαντικό είναι και το ποσοστό των επιχειρήσεων που δραστηριοποιείται στο λιανικό εμπόριο αγαθών, πλην οχημάτων, το οποίο κυμαίνεται σε ποσοστό 6,56%.
- Στον τομέα της κατασκευαστικής δραστηριότητας δραστηριοποιείται ποσοστό 7,71% επί του συνόλου των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ακολουθώντας την τάση των τελευταίων χρόνων παγκοσμίως. Η αύξηση της κατασκευαστικής δραστηριότητας που προήλθε από τον έντονο ανταγωνισμό των τραπεζών, οδήγησε αφενός στην πτώση των επιτοκίων και αφετέρου στην ευκολότερη πρόσβαση στο δανεισμό λόγω απλοποίησης των διαδικασιών, με συνέπεια την αύξηση της ζήτησης για κατοικίες και την εντονότερη δραστηριοποίηση των σχετικών με τις κατασκευές εταιριών. Μετά το ξέσπασμα της πρόσφατης οικονομικής κρίσης από τον Αύγουστο του 2007, της οποίας τα αίτια οφείλονται στο συγκεκριμένο κλάδο, αναμένεται πτώση της ζήτησης κατοικιών, καθώς και πτώση της κατασκευαστικής δραστηριότητας και των συναφών εργασιών, τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο, όσο και στη χώρα μας.
- Σχετικά μεγάλο είναι και το ποσοστό των επιχειρήσεων με αντικείμενο την κατασκευή τροφίμων και ποτών (4,84%). Το γεγονός αυτό αποδίδεται στην ιδιαιτερότητα πολλών περιοχών της χώρας οι οποίες παράγουν τοπικά προϊόντα και στην προσπάθεια που γίνεται μέσω των κρατικών επιδοτήσεων και της παροχής κινήτρων, ώστε να ενισχυθεί η παραγωγική δραστηριότητα στο συγκεκριμένο τομέα.
- Ο πρωτογενής τομέας (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία) εμφανίζεται σημαντικά περιορισμένος και συνολικά ανέρχεται σε ποσοστό 1,19% επί του συνόλου, λόγω της έντονης αστυφιλίας του πληθυσμού και της εισαγωγής ομοειδών προϊόντων από χώρες του εξωτερικού.

- Η βιοτεχνική εγχώρια παραγωγή ειδών ένδυσης ανέρχεται σε ποσοστό 2,35%, παρουσιάζοντας κάμψη, η οποία οφείλεται στον έντονο ανταγωνισμό από αντίστοιχα προϊόντα υψηλής ποιότητας που προέρχονται από το εξωτερικό και ιδιαίτερα από γειτονικές χώρες (Ιταλία), ή από προϊόντα που προέρχονται από χώρες με χαμηλότερα παραγωγικά κόστη (Κίνα, Βουλγαρία, Σκόπια, κλπ.).
- Πολύ μικρό (0,27%) είναι το ποσοστό που ασχολείται με την έρευνα και την ανάπτυξη διαφόρων δραστηριοτήτων, παρά το χαμηλό ύψος του κεφαλαίου που απαιτείται για την εκκίνηση μιάς τέτοιου είδους δραστηριότητας.
- Τέλος, όσον αφορά τον πολύ σημαντικό για τη χώρα τομέα του τουρισμού και των συναφών με αυτόν επαγγελμάτων, παρατηρείται όχι και τόσο έντονη δραστηριότητα. Πιο συγκεκριμένα το ποσοστό που δραστηριοποιείται σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και υπηρεσίες χώρων μαζικής εστίασης ανέρχεται σε ποσοστό 3,10%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των επιχειρήσεων που απασχολούνται με βοηθητικές προς τις μεταφορές δραστηριότητες και ταξιδιωτικά γραφεία ανέρχεται σε ποσοστό 2,64%. Τα ποσοστά αυτά κρίνονται μάλλον χαμηλά, δεδομένης και της κρατικής ενίσχυσης των συναφών με τον τουρισμό δραστηριοτήτων, κυρίως μέσω του Γ' ΚΠΣ. Εν τούτοις, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη πως μεγάλο μέρος του τζίρου που προέρχεται από τέτοιου είδους δραστηριότητες, στις οποίες ανθίζει και η παραοικονομία, κατανέμεται σε πολύ μικρές επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών κάτω των € 2.500.000.

Συμπερασματικά, διαπιστώνεται πως σε σχέση με την κατανομή του συνόλου των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας με στοιχεία του έτους 2003 (βλ. πίνακα σελ. 18), σε αρκετούς κλάδους δεν υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις όσον αφορά τα ποσοστά ανά μονάδα οικονομικής δραστηριότητας, στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών από € 2.500.000 έως € 50.000.000. Έτσι για παράδειγμα όσον αφορά τις κατασκευές το ποσοστό επί του συνόλου των επιχειρήσεων ανέρχεται σε 6%, έναντι 7% στις μικρομεσαίες, με κύκλο εργασιών από € 2.500.000 έως € 50.000.000. Ωστόσο, παρατηρούνται και σημαντικές αποκλίσεις ιδιαίτερα στον κλάδο του χονδρικού και λιανικού εμπορίου και εμπορίας οχημάτων, όπου το συνολικό ποσοστό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ανέρχεται σε 35%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό του υποσυνόλου των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με κύκλο εργασιών από € 2.500.000 έως € 50.000.000, κυμαίνεται στο 56% περίπου. Ομοίως στον τομέα των ξενοδοχείων τα ποσοστά κυμαίνονται σε 12% και 3% αντίστοιχα. Σημαντικά είναι και το ποσοστό στον τομέα της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας (13%), δραστηριότητα η οποία δε συναντάται σε μεγάλο ποσοστό στις επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών από € 2.500.000 έως € 50.000.000.

2.2.2. Δείκτες κεφαλαιακής διάρθρωσης

2.2.2.1 Δείκτης Πιστωτές / Τράπεζες

Η μελέτη του δείκτη Πιστωτές / Τράπεζες δίνει τη δυνατότητα να διαπιστωθεί η πηγή των κεφαλαίων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Μια επιχείρηση πέραν των ιδίων κεφαλαίων, μπορεί να αντλήσει κεφάλαια είτε μέσω των πιστώσεων που της παρέχουν οι λοιποί εμπλεκόμενοι στη δραστηριότητά της φορείς, όπως οι προμηθευτές της ή οι πελάτες της (προκαταβολές πελατών), το κράτος και οι ασφαλιστικοί οργανισμοί, είτε μέσω των τραπεζών με την προσφυγή της σε δανεισμό. Δεδομένου ότι η δεύτερη εμπεριέχει μεγαλύτερο κόστος για την επιχείρηση, καθώς εκτός του κόστους ευκαιρίας συμπεριλαμβάνει και το κόστος δανεισμού των απαραίτητων κεφαλαίων, είναι απαραίτητο να αναλυθεί περαιτέρω η αναλογία μεταξύ των δύο αυτών πηγών άντλησης κεφαλαίων.

Από τη μελέτη των στοιχείων του δείγματος διαπιστώθηκαν τα κάτωθι :

- Μόνο ένα μικρό μέρος των επιχειρήσεων, το οποίο ανέρχεται σε ποσοστό 13% δεν χρησιμοποιεί τραπεζικό δανεισμό για την κάλυψη των αναγκών του. Για τις υπόλοιπες, τα τραπεζικά δανειακά κεφάλαια αποτελούν μια σημαντική πηγή άντλησης κεφαλαίων παρά το υψηλότερο τους κόστος (σε σχέση με τους προμηθευτές και πιστωτές διάφορους), το οποίο μάλιστα έγινε μεγαλύτερο κατά το 2007, ως συνέπεια της αύξησης των επιτοκίων των τραπεζών εξ' αιτίας της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, αλλά και της θέσπισης νέων αυστηρότερων κανόνων για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (Βασιλεία II). Μάλιστα, από το σύνολο των επιλεγμένων επιχειρήσεων το 55% χρησιμοποιεί ως κύριο μέσο άντλησης κεφαλαίων τις τράπεζες.
- Παρά το μεγάλο ποσοστό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που χρησιμοποιεί τις τράπεζες, σε γενικές γραμμές, αυτό γίνεται με σύνεση. Η συνολική εικόνα των επιλεγμένων επιχειρήσεων, σε σχέση με τον συγκεκριμένο δείκτη, φανερώνει την αμεσότερη εξάρτηση αυτών από τα κεφάλαια των πιστωτών-προμηθευτών, εν συγκρίσει με αυτά που προέρχονται από τις τράπεζες (μέση αναλογία 2,29: 1).

Από τη μελέτη του αριθμοδείκτη Πιστωτές / Τράπεζες, ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, παρατηρούνται τα παρακάτω :

- Στον κλάδο «Βιομηχανία τροφίμων-ποτών» ο εν λόγω δείκτης κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα (0,45), γεγονός που καταδεικνύει τη μεγάλη εξάρτηση από τα τραπεζικά δανειακά κεφάλαια, ως αποτέλεσμα της χαμηλής ταχύτητας είσπραξης των απαιτήσεων και κατά συνέπεια της μεγαλύτερης ανάγκης κεφαλαίων για την ομαλοποίηση του συναλλακτικού κυκλώματος. Η ανάγκη για άντληση κεφαλαίων αιτιολογεί και τον επιβαρυνόμενο δείκτη Ξένα / Ιδια που παρατηρείται στο συγκεκριμένο κλάδο.

- Στον κλάδο «Κατασκευή ειδών ένδυσης» παρουσιάζεται μικρή ανάγκη χρήσης τραπεζικού δανεισμού, παρά τις έντονες δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο κλάδος, κυρίως από τα εισαγόμενα προϊόντα χαμηλού κόστους. Την ανάγκη για κεφάλαια δείχνουν να καλύπτουν επαρκώς οι προμηθευτές. Παρόμοια συμπεριφορά συναντάται και στον κλάδο της «Κατασκευής μεταλλικών προϊόντων».
- Στους κλάδους «Εκδόσεις, εκτυπώσεις και αναπαραγωγή μέσων εγγραφής» και «Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων» η τιμή του δείκτη κυμαίνεται σε 3,49 και 1,68 αντίστοιχα, φανερώνοντας την αμεσότερη εξάρτηση των κλάδων από τις πιστώσεις των προμηθευτών και των πελατών τους.
- Αντίθετα, ο τραπεζικός δανεισμός αποτελεί τον κύριο τρόπο άντλησης κεφαλαίων για εταιρίες με αντικείμενο την κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (τιμή δείκτη 0,37), την κατασκευή ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών (0,83), την κατασκευή εξοπλισμού μεταφορών (0,19) και την κατασκευή επίπλων (0,35). Με δεδομένη την έλλειψη ρευστότητας στην αγορά, το προαναφερθέν πιθανότατα οφείλεται στην επιμήκυνση του συναλλακτικού κυκλώματος (μείωση ταχύτητας είσπραξης των απαιτήσεων, χωρίς αυτή να ακολουθείται από αντίστοιχη μείωση της ταχύτητας πληρωμής των υποχρεώσεων).
- Στον κατασκευαστικό κλάδο ο δείκτης διαμορφώνεται σε εξαιρετικά υψηλά επίπεδα λόγω της ιδιαιτερότητας του κλάδου. Οι μικρομεσαίες εταιρίες που δραστηριοποιούνται στο συγκεκριμένο κλάδο, λόγω του ότι ως επί το πλείστον απευθύνονται σε ιδιώτες (οι οποίοι με τη σειρά τους προσφεύγουν στις τράπεζες για την αγορά κατοικίας, ειδικά τα τελευταία χρόνια), εισπράττουν τις απαιτήσεις τους σε σύντομο χρονικό διάστημα, με αποτέλεσμα να αποκτούν σημαντική ρευστότητα και άρα ικανή δυνατότητα αυτοχρηματοδότησης, λαμβάνοντας υπόψιν και τις αυξημένες τιμές πώλησης των ακινήτων ως απόρροια της αυξημένης ζήτησης κατοικίας. Ως εκ τούτου, ο υψηλός δείκτης Πιστωτές / Τράπεζες θα πρέπει να αποδοθεί στη χαμηλή ζήτηση τραπεζικών δανειακών κεφαλαίων, παρά στην κάλυψη των κεφαλαιακών αναγκών από τους πιστωτές.

Το προαναφερθέν επιχείρημα επιβεβαιώνει και ο σχετικά χαμηλός δείκτης Ξένα / Ίδια του κλάδου, ο οποίος ανέρχεται σε 2,28:1.

- Στον κλάδο «Εμπόριο-συντήρηση-επισκευή οχημάτων» ο εν λόγω δείκτης δείχνει να κυμαίνεται επίσης σε υψηλά επίπεδα (53,09), λόγω του ότι μια από τις επιχειρήσεις του δείγματος παρουσιάζει πολύ υψηλό το συγκεκριμένο δείκτη. Αναμορφώνοντας το δείγμα και εξαιρώντας την συγκεκριμένη επιχείρηση, ο δείκτης διαμορφώνεται σε 0,68, αριθμός ο οποίος καταδεικνύει την εξάρτηση του συγκεκριμένου κλάδου από τα κεφάλαια που προέρχονται από τις τράπεζες. Ο κύριος λόγος αποδίδεται στη μικρή σχετικά πίστωση που παρέχουν οι εταιρίες κατασκευής οχημάτων του εξωτερικού, καθώς και στις παροχές διευκολύνσεων πληρωμών που δίνουν στους πελάτες τους οι επιχειρήσεις εμπορίας οχημάτων, με αποτέλεσμα την επιμήκυνση του χρόνου είσπραξης των απαιτήσεων τους.

- Όσον αφορά το χονδρικό και το λιανικό εμπόριο (πλην της εμπορίας οχημάτων), τομείς που δραστηριοποιείται η πλειονότητα των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ο δείκτης παρουσιάζει αντίθετη συμπεριφορά. Έτσι, ενώ στο χονδρικό εμπόριο κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα (211,77), στις επιχειρήσεις του λιανικού εμπορίου διαμορφώνεται σε 0,73 καταδεικνύοντας την εξάρτησή τους από τον τραπεζικό δανεισμό. Η διαφορετική αυτή εικόνα μπορεί να αποδοθεί αφενός στην αύξηση της κατανάλωσης, η οποία οδήγησε στην αύξηση της ζήτησης και κατά συνέπεια στην παροχή μεγαλύτερων πιστώσεων από τους προμηθευτές, όσον αφορά το χονδρικό εμπόριο αγαθών, αφετέρου, όσον αφορά το λιανικό εμπόριο, στη παροχή διευκολύνσεων πληρωμών από πλευράς των εμπόρων λιανικής, προκειμένου να καλύψουν την αυξημένη ζήτηση και παράλληλα να αντιμετωπίσουν προβλήματα που ανακύπτουν λόγω του υψηλού πληθωρισμού και της έλλειψης ρευστότητας που παρατηρείται στην αγορά, δημιουργώντας έτσι αυξημένη ανάγκη για κεφάλαια, η οποία καλύπτεται από τις τράπεζες.
- Στο κλάδο του τουρισμού και των συναφών με αυτόν δραστηριοτήτων, όπως οι κλάδοι «Ξενοδοχεία και εστιατόρια», «Χερσαίες μεταφορές» και «Βοηθητικές στις μεταφορές δραστηριότητες-ταξιδιωτικά γραφεία», ο δείκτης Πιστωτές / Τράπεζες εμφανίζεται χαμηλός όσον αφορά τους δύο πρώτους κλάδους (0,83 και 0,22 αντίστοιχα), γεγονός που οφείλεται στην προσφυγή στις τράπεζες για χρηματοδότηση, λόγω της διαρκούς ανάγκης τους για ανανέωση του εξοπλισμού τους (θα πρέπει εδώ να αναφερθεί πως οι εναλλακτικές μορφές χρηματοδότησης όπως εν προκειμένω η χρηματοδοτική μίσθωση δεν είναι ακόμη ευρέως διαδεδομένες, αλλά επίσης δεν αναφέρονται στους εταιρικούς ισολογισμούς που καταρτίζονται με βάση το Ε.Γ.Λ.Σ). Αντίθετα τα ταξιδιωτικά γραφεία εμφανίζουν πολύ υψηλό δείκτη, κυρίως λόγω της υψής της δραστηριότητάς τους, η οποία δεν απαιτεί ιδιαίτερα υψηλά κεφάλαια λειτουργίας. Παράλληλα η χρήση νέων τεχνολογιών έχει συντελέσει σημαντικά στη μείωση του χρόνου είσπραξης των απαιτήσεών τους.

Συμπερασματικά, στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών από € 2.500.000 έως € 50.000.000, τον κύριο λόγο, όσον αφορά την άντληση κεφαλαίων που αφορούν την παραγωγική διαδικασία, έχουν οι λοιποί συνεργάτες της επιχείρησης (προμηθευτές, πιστωτές διάφοροι, Δημόσιο), με τους προμηθευτές να έχουν τον πρώτο λόγο εξ αυτών.

2.2.2.2. Δείκτης Ξένα / Ίδια

Αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους δείκτες, καθώς εξετάζει τη διάρθρωση των συνολικών κεφαλαίων που χρησιμοποιεί μια επιχείρηση προκειμένου να επιτύχει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Είναι ένας από τους πλέον σημαντικούς δείκτες που μια τράπεζα εξετάζει προκειμένου να αποφασίσει για το αν θα χρηματοδοτήσει μια επιχείρηση, καθώς ο δείκτης αυτός σχετίζεται άμεσα με την ασφάλεια αποπληρωμής των δανειζομένων κεφαλαίων και λαμβάνεται σοβαρά υπόψη, όσον αφορά την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου μιάς επιχείρησης.

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, στις περισσότερες ελληνικές επιχειρήσεις ο δείκτης αυτός υπερβαίνει τη μονάδα, λόγω της προτίμησης των φορέων να διατηρήσουν τις επιχειρήσεις τους σε οικογενειακή μορφή, προσφεύγοντας έτσι σε άλλες πηγές αντλήσεως κεφαλαίων (τράπεζες). Εύκολα μπορεί να γίνει αντιληπτό ότι η παραπάνω διαπίστωση ενισχύεται περαιτέρω όσον αφορά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Στο υπό εξέταση δείγμα, ο συγκεκριμένος δείκτης έλαβε τη τιμή 11:1 (μέση τιμή δείκτη), δηλαδή σε κάθε μονάδα ιδίων κεφαλαίων αντιστοιχούν έντεκα μονάδες ξένων κεφαλαίων, οι οποίες προέρχονται είτε από τις πιστώσεις των προμηθευτών, του δημοσίου, ή τις προκαταβολές των πελατών της επιχείρησης, είτε από κεφάλαια που προήλθαν από τραπεζικό δανεισμό. Η τιμή του δείκτη χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα υψηλή, τονίζοντας με τον πλέον εμφατικό τρόπο την εξάρτηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων από τα ξένα κεφάλαια και την απουσία των κεφαλαίων προερχόμενων από τους φορείς.

Οι αιτίες για το παραπάνω αποτέλεσμα θα πρέπει να αναζητηθούν κατά κύριο λόγο :

- Στον οικογενειακού τύπου χαρακτήρα της ελληνικής μικρομεσαίας επιχείρησης, που έχει ως αποτέλεσμα την αναζήτηση των απαιτούμενων κεφαλαίων μέσω του τραπεζικού συστήματος και όχι μέσω διαφορετικών καναλιών χρηματοδότησης, όπως η κεφαλαιαγορά, οι συνεργασίες-συγχωνεύσεις μεταξύ επιχειρήσεων ομοειδούς αντικειμένου ή οι εταιρίες venture capital για νεοσύστατες επιχειρήσεις.
- Στην κακή διοικητική οργάνωση των περισσότερων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, που έχει ως συνέπεια την αναποτελεσματική διοίκηση τους και την απουσία σχεδιασμού. Ως εκ τούτου σπανίως επιτυγχάνονται οικονομίες κλίμακος ή φάσματος, με αποτέλεσμα τα κόστη να είναι ιδιαίτερα υψηλά και να καλύπτονται με πρόχειρες λύσεις. Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί πως τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί βελτίωση στο συγκεκριμένο τομέα, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας των επιχειρήσεων.

- Στην ευκολότερη πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στον τραπεζικό δανεισμό, που οφείλεται αφενός στον έντονο ανταγωνισμό μεταξύ των τραπεζικών ιδρυμάτων, που είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους δανεισμού, αφετέρου στο γεγονός ότι οι τράπεζες διαχειρίζονται πλέον τα κοινοτικά προγράμματα που προορίζονται για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, πολλά εκ των οποίων εμπεριέχουν την παροχή της κρατικής εγγυήσεως ως εξασφάλιση της τραπεζικής χρηματοδότησης της μικρομεσαίας επιχείρησης (χρηματοδοτικά προγράμματα και δράσεις με παροχή εγγυήσεως από την ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε.).

Ειδικότερα, με βάση το επιλεγθέν δείγμα, όσον αφορά κάποιους από τους κλάδους επιχειρηματικής δραστηριότητας παρατηρούνται τα εξής :

- Στον κλάδο «Κατασκευή ειδών ένδυσης», ο υπό εξέταση δείκτης κυμαίνεται σχετικά χαμηλά στο 2,14. Τόσο στο συγκεκριμένο κλάδο, όσο και στους κλάδους της παραγωγής χημικών ουσιών και προϊόντων, όπου ο αντίστοιχος δείκτης βρίσκεται στο 2,79, της κατασκευής προϊόντων από ελαστικό (τιμή δείκτη 3,98), της κατασκευής μεταλλικών προϊόντων (τιμή δείκτη 3,90 με χαμηλή χρήση τραπεζικού δανεισμού), κατασκευής μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (δείκτης 2,60), κατασκευής ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών (δείκτης 3,78) και της κατασκευής εξοπλισμού μεταφορών (δείκτης 1,31) παρατηρείται σχετικά υψηλή συγκέντρωση ιδίων κεφαλαίων που οφείλεται στο γεγονός ότι οι φορείς έχουν χρηματοδοτήσει σημαντικό μέρος των σημαντικού ύψους παγίων στοιχείων που απαιτούνται, λόγω και του είδους των αντικειμένων, με ίδια κεφάλαια.
- Στις κατασκευές ο δείκτης είναι σχετικά χαμηλός, λόγω της προαναφερθείσας στην προηγούμενη παράγραφο χαμηλής ζήτησης σε τραπεζικό δανεισμό, και κυμαίνεται στο 2,28.
- Σε υψηλά επίπεδα κυμαίνεται ο δείκτης Ξένα / Ίδια στον κλάδο «Εμπόριο-συντήρηση-επισκευή οχημάτων» (τιμή δείκτη 6,77), λόγω της εξάρτησης του συγκεκριμένου κλάδου από δανειακά κεφάλαια, λόγω του ελλείμματος του συναλλακτικού κυκλώματος, όπως αναφέρθηκε πριν.
- Στον κλάδο του χονδρικού αλλά και του λιανικού εμπορίου (πλην της εμπορίας οχημάτων), παρατηρείται πολύ μεγάλη εξάρτηση από τα ξένα κεφάλαια. Χαρακτηριστικά αναφέρεται πως η τιμή του δείκτη για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο χονδρικό εμπόριο ανέρχεται σε 13,42, ενώ η αντίστοιχη τιμή του δείκτη για τις επιχειρήσεις του λιανικού εμπορίου διαμορφώνεται σε 9,58. Τα συγκεκριμένα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν ευκρινώς την έλλειψη ρευστότητας στην αγορά αγαθών, παρά την αύξηση της εγχώριας ζήτησης καταναλωτικών προϊόντων, η οποία οδηγεί τις συγκεκριμένες επιχειρήσεις σε αναζήτηση πηγών χρηματοδότησης, αυξάνοντας τα εισρέοντα ξένα κεφάλαια στην επιχείρηση.

- Στο κλάδο «Χερσαίες μεταφορές» ο δείκτης Ξένα / Ιδια κυμαίνεται σε πολύ μεγάλο ύψος, ήτοι 13,20.
- Στο κλάδο «Ξενοδοχεία και εστιατόρια», παρατηρείται χαμηλός δείκτης, η τιμή του οποίου κυμαίνεται 1,97, ο οποίος οφείλεται στα υψηλά ίδια κεφάλαια των επιλεγμένων επιχειρήσεων.
- Όσον αφορά τον κλάδο «Βοηθητικές στις μεταφορές δραστηριότητες-ταξιδιωτικά γραφεία», κατόπιν αναμορφώσεως και εξαίρεσης της μίας εκ των επιχειρήσεων λόγω υψηλού δείκτη Ξένα / Ιδια που οφείλεται σε υπερβολικά χαμηλά ίδια κεφάλαια, η τιμή του δείκτη διαμορφώνεται σε 4,25 λόγω των χαμηλών ιδίων κεφαλαίων που απαιτούνται για τη δραστηριοποίηση μιας επιχειρήσεως στο συγκεκριμένο αντικείμενο.
- Τέλος, στο κλάδο «Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες» παρατηρείται πολύ υψηλή τιμή στο συγκεκριμένο δείκτη (19,55). Η επιλεγθείσα εταιρεία δραστηριοποιείται στο τομέα των τηλεπικοινωνιών και η υψηλή τιμή του δείκτη αποδίδεται στα χαμηλού ύψους ίδια κεφάλαια της, σε συνδυασμό με τις ανάγκες της για συνεχή αναβάθμιση και ανανέωση του εξοπλισμού της, ο οποίος απαξιώνεται γρήγορα, σε ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Εν κατακλείδι, στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών από € 2.500.000 έως € 50.000.000, ο δείκτης Ξένα / Ιδια εμφανίζεται ιδιαίτερα επιβαρυνμένος, γεγονός που οφείλεται στην εύκολη πρόσβαση των επιχειρήσεων στον τραπεζικό δανεισμό, ειδικότερα κατά τα τελευταία έτη, το οποίο σε συνδυασμό με την κακή διοικητική οργάνωση των επιχειρήσεων αυτών, τον έντονο ανταγωνισμό, αλλά και την έλλειψη ρευστότητας που επικρατεί, οδηγεί στην αύξηση των απαιτούμενων κεφαλαίων, τα οποία αντλούνται από πηγές εκτός της επιχείρησης.

2.2.3. Δείκτες αποδοτικότητας

2.2.3.1 Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων κεφαλαίων

Δείκτης που απεικονίζει την κερδοφόρα δυναμικότητα μιας επιχείρησης, παρέχοντας ένδειξη κατά πόσο επετεύχθη ένα ικανοποιητικό αποτέλεσμα για την επιχείρηση. Ουσιαστικά μετρά την αποτελεσματικότητα με την οποία τα κεφάλαια των φορέων της επιχείρησης χρησιμοποιούνται σε αυτή.

Χαμηλός δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων αποτελεί ένδειξη ότι η επιχείρηση πάσχει σε κάποιο τομέα. Πιθανές αιτίες που μπορούν να οδηγήσουν σε τέτοιο αποτέλεσμα είναι η χαμηλή παραγωγικότητα της επιχείρησης, η υπερεπένδυση κεφαλαίων με αποτέλεσμα την υποαπασχόληση αυτών, η ανεπαρκής διοίκηση, κλπ. Αντίθετα υψηλός δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων, αποτελεί ένδειξη ευημερίας της επιχείρησης πιθανόν λόγω καλής χρησιμοποίησης των ιδίων κεφαλαίων, της ικανής διοίκησης της εταιρίας.

Σχετικά με το επιλεγθέν δείγμα, παρατηρήθηκε ότι η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων, με βάση τα αποτελέσματα μετά από φόρους κυμαίνεται σε ικανοποιητικά επίπεδα, υψηλότερα από τις αντίστοιχες αποδόσεις των καταθέσεων ταμειυτηρίου ή των προθεσμιακών καταθέσεων. Πιο συγκεκριμένα παρατηρήθηκαν τα παρακάτω :

- Το υπό εξέταση δείγμα αναμορφώθηκε με την αφαίρεση της υπερβολικά υψηλής τιμής της αποδοτικότητας μίας επιχειρήσεως. Επομένως για τον υπολογισμό του συγκεκριμένου δείκτη και μόνο, το δείγμα των επιχειρήσεων ανήλθε στις 99.
- Η μέση αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων του αναμορφωμένου για την περίπτωση δείγματος, υπολογίστηκε σε 11,97%. Το ποσοστό αυτό κρίνεται αρκετά υψηλό, αν αναλογιστεί κανείς τις εν γένει αδυναμίες των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων, όσον αφορά την «κλειστού τύπου» δομή τους, τη μέτρια οικονομική διαχείριση που οδηγεί πολλές φορές στον υπερδανεισμό τους και κατά συνέπεια στην υποαπασχόληση των συνολικών κεφαλαίων.

Κατά κύριο λόγο η υπολογισθείσα τιμή της αποδοτικότητας θα πρέπει να αποδοθεί στα χαμηλού ύψους ίδια κεφάλαια των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

- Η συνολική απόδοση των ιδίων κεφαλαίων μετά φόρων, υπερβαίνει τις αντίστοιχες αποδόσεις των καταθέσεων ταμειυτηρίου και προθεσμίας, όπως τονίστηκε παραπάνω. Κατά το 2007 η απόδοση προθεσμιακής καταθέσεως τριμήνου-εξαμήνου ανήρχετο σε 4,5% περίπου, κατά μέσο όρο, αναλόγως και των χαρακτηριστικών της (ποσό επένδυσης, χρονικό διάστημα, είδος προθεσμίας). Εάν δε από την προαναφερθείσα τιμή, αφαιρεθεί και ο φόρος στον οποίο υπόκεινται, και ο οποίος ανέρχεται σε ποσοστό 15%, η καθαρή απόδοση τους μειώνεται ακόμα περισσότερο και ανέρχεται σε 3,83%.

- Κρίνοντας με βάση την οικονομική κατάσταση που επικρατεί σήμερα (οικονομική κρίση, συνεχείς αυξήσεις επιτοκίων που αυξάνουν τα χρηματοοικονομικά έξοδα της επιχείρησης), το ποσοστό της απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων αναμένεται να μειωθεί, ενώ αντίθετα όσον αφορά τις τράπεζες και τα επιτόκια καταθέσεων που προσφέρουν, αυτά αναμένεται να αυξηθούν, καθώς με βάση το νέο κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας των τραπεζών (Βασιλεία II), κρίνεται απαραίτητη η παρακολούθηση της αναλογίας μεταξύ χορηγήσεων και καταθέσεων. Επιπλέον με την αύξηση του κόστους δανεισμού των τραπεζών, μέσω της διατραπεζικής αγοράς, τα κεφάλαια που προέρχονται από καταθέσεις πελατών τους, αποτελούν μια σαφώς φθηνότερη λύση εξεύρεσης χρήματος.

Από την ανάλυση του δείγματος ανά κλάδο, σε σχέση με την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων κατόπιν των καταλογισθέντων φόρων, παρατηρήθηκαν τα εξής :

- Στον κλάδο «Βιομηχανία τροφίμων-ποτών» η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων μετά φόρων κυμάνθηκε σε ποσοστό ιδιαίτερα υψηλό (29,91%), ενδεικτικό της υψηλής κερδοφορίας που εμφάνισαν κάποιες από τις επιχειρήσεις του κλάδου.
- Στον κλάδο «Κατασκευή ειδών ένδυσης» η αποδοτικότητα κυμάνθηκε λίγο χαμηλότερα από το συνολικό μέσο (10,16%). Ομοίως και στους κλάδους της παραγωγής χημικών ουσιών και προϊόντων, (7,56%), της κατασκευής προϊόντων από ελαστικό (1,97%) , της κατασκευής μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (7,64%) και της κατασκευής ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών (2,58%) , η απόδοση κυμάνθηκε σε χαμηλότερα από το μέσο σταθμικό μέσο του δείγματος επίπεδα, λόγω των υψηλών ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων αυτών των κλάδων που διακρίνονται από υψηλή παγιοποίηση στοιχείων. Μάλιστα σε άλλους συναφείς κλάδους, όπως για παράδειγμα αυτούς της κατασκευής εξοπλισμού μεταφορών, καθώς και της κατασκευής επίπλων παρατηρείται για τους ίδιους λόγους, αρνητική απόδοση των ιδίων κεφαλαίων για το 2007, με τις αποδόσεις τους να κυμαίνονται σε -5,21% και -3,13% αντίστοιχα.
- Στις κατασκευές η απόδοση των ιδίων κεφαλαίων διαμορφώνεται σε ποσοστό 21,67%, ποσοστό σχετικά υψηλό. Λαμβάνοντας δε υπόψιν το γεγονός ότι στο συγκεκριμένο κλάδο ανθούν φαινόμενα παραοικονομίας, πιθανότατα η εμφανισθείσα κερδοφορία εμφανίζεται μειωμένη, σε σχέση με την πραγματική. Ως εκ τούτου, η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων στον κατασκευαστικό κλάδο είναι κατά πάσα πιθανότητα σαφώς μεγαλύτερη από την εμφανιζόμενη.
- Αντίθετα, χαμηλή εμφανίζεται η απόδοση των ιδίων κεφαλαίων στον κλάδο «Εμπόριο-συντήρηση-επισκευή οχημάτων», η οποία διαμορφώνεται μόλις στο 4,46%. Ο κύριος λόγος αποδίδεται στο ότι το μεγαλύτερο μέρος από τις επιλεχθείσες επιχειρήσεις διακρίνονται από υψηλά ίδια κεφάλαια, ενώ παράλληλα το μεγαλύτερο μέρος αυτών δεν εμφάνισε υψηλή κερδοφορία κατά την εξεταζόμενη χρήση.

- Οσον αφορά το χονδρικό εμπόριο (πλην της εμπορίας οχημάτων), ο δείκτης εμφανίζεται ιδιαίτερα χαμηλός και κυμαίνεται σε 4,28%. Η διακύμανση του δείγματος των επιχειρήσεων είναι αρκετά μεγάλη, γεγονός το οποίο ερμηνεύει απόλυτα την εικόνα της σύγχρονης ελληνικής πραγματικότητας, όπου οι αποκλίσεις ανά κλάδο είναι μεγάλες. Κατά συνέπεια οποιαδήποτε συμπερασματολογία σχετικά με τον συγκεκριμένο κλάδο δεν ευσταθεί.
- Στον κλάδο του λιανικού εμπορίου (πλην της εμπορίας οχημάτων), οι υψηλές κερδοφορίες των επιχειρήσεων σε συνδυασμό με τα χαμηλού ύψους ίδια κεφάλαια εκτινάσσουν το δείκτη αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων σε ποσοστό 59,74%, ποσοστό υψηλότερο από οποιοδήποτε άλλο κλάδο επιχειρηματικής δραστηριότητας που μελετάται στη παρούσα έρευνα. Αν μάλιστα, από το επιλεγμένο δείγμα αφαιρεθεί η επιχείρηση της οποίας ο δείκτης αποκλίνει κατά πολύ από τις λοιπές και υπολογισθεί εκ νέου ο μέσος της αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων, αυτός διαμορφώνεται σε ποσοστό 27,15%, το οποίο και πάλι υπερβαίνει κατά πολύ το μέσο σταθμικό όρο του δείγματος, που κυμαίνεται στο 11,97%.
- Τα χαμηλού ύψους ίδια κεφάλαια συντελούν στη διαμόρφωση του δείκτη σε ποσοστό 36,13% στον κλάδο «Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες».
- Υψηλό είναι και το ποσοστό του δείκτη αποδοτικότητας στον κλάδο της παραγωγής χαρτοπολυτού και προϊόντων από χαρτί (21,85%).
- Στο κλάδο «Ξενοδοχεία και εστιατόρια», παρατηρείται ιδιαίτερα χαμηλή αποδοτικότητα, η οποία διαμορφώνεται μόλις σε 3,63% λόγω πολύ υψηλών ιδίων κεφαλαίων και της χαμηλής, συγκριτικά με το ύψος των ιδίων κεφαλαίων, κερδοφορίας.
- Τέλος, στον κλάδο «Βοηθητικές στις μεταφορές δραστηριότητες-ταξιδιωτικά γραφεία», εξαιρώντας την επιχείρηση της οποίας ο συγκεκριμένος δείκτης κυμάνθηκε υπερβολικά υψηλά, ο δείκτης αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων διαμορφώθηκε σε ποσοστό 5,90%, ποσοστό που κρίνεται μάλλον χαμηλό για τον κλάδο, με βάση τα χαρακτηριστικά του (μικρά κόστη, χαμηλά ίδια κεφάλαια).

Το συμπέρασμα που προκύπτει από τη μελέτη του δείκτη αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών από € 2.500.000 έως € 50.000.000, είναι ότι ο εν λόγω δείκτης κυμαίνεται σε σχετικά υψηλό επίπεδο (11,97%) αν μάλιστα λάβει κανείς υπόψιν του πως στην πλειονότητά τους οι ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις χαρακτηρίζονται από συγκέντρωση κεφαλαίων (είναι κυρίως επιχειρήσεις οικογενειακού χαρακτήρα) και μέτρια διοικητική οργάνωσή και προγραμματισμό που μπορεί να οδηγήσει στην υποαπασχόληση των ιδίων κεφαλαίων ή στην κακή τοποθέτησή τους. Παρ'όλα αυτά η απόδοση των ιδίων κεφαλαίων για το 2007, κυμάνθηκε αρκετά υψηλότερα από τις αντίστοιχες αποδόσεις των καταθέσεων ταμειευτηρίου ή των προθεσμιακών καταθέσεων. Λόγω της υπάρχουσας οικονομικής κρίσης, που έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των επιτοκίων, η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων αναμένεται να παρουσιάσει κάμψη στο άμεσο μέλλον.

2.2.3.2 Δείκτες Αποδοτικότητας συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων

Ο δείκτης αυτός δείχνει την αποδοτικότητα μιας επιχείρησης, ανεξαρτήτως των πηγών προέλευσης των κεφαλαίων της. Αντικατοπτρίζει την ικανότητα της να παράγει κέρδη και είναι από τους δείκτες που λαμβάνονται υπόψιν προκειμένου να κριθεί το έργο της διοικήσεως της, κατά πόσο επετεύχθη ένα ικανοποιητικό αποτέλεσμα για την επιχείρηση. Ουσιαστικά μετρά την αποτελεσματικότητα με την οποία τα κεφάλαια των φορέων της επιχείρησης χρησιμοποιούνται σε αυτή.

Στα πλαίσια της παρούσης υπολογίστηκαν συνολικά, ανά κλάδο και ανά επιχείρηση ξεχωριστά οι δείκτες αποδοτικότητας συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων, τόσο σε σχέση με τα προ φόρων αποτελέσματα, όσο και σε σχέση με τα αποτελέσματα κατόπιν της φορολογήσεως της επιχείρησης, προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με τη φορολόγηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Σχετικά με το επιλεγθέν δείγμα, ανά δείκτη, και λαμβάνοντας υπόψιν πως το μέσο κόστος των δανειζομένων κεφαλαίων ανέρχεται σε 8,18% τελικό, διαπιστώθηκαν τα παρακάτω :

Δείκτης αποδοτικότητας συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων προ φόρων

Ο συγκεκριμένος δείκτης για το σύνολο των επιχειρήσεων του δείγματος ανήλθε σε 7,29%, ποσοστό χαμηλότερο από το κόστος του τραπεζικού δανεισμού το οποίο, κατά το 2007, κυμάνθηκε κατά μέσο όρο στο 8,18%.

Αναλυτικότερα, ανά κλάδο δραστηριότητας, παρατηρήθηκαν τα κάτωθι :

- Στον κλάδο «Βιομηχανία τροφίμων-ποτών» η αποδοτικότητα των συνολικών κεφαλαίων προ φόρων κυμάνθηκε σε ποσοστό 11,54%, λόγω της υψηλής κερδοφορίας που εμφάνισαν κάποιες από τις επιχειρήσεις του κλάδου, αλλά και των αρκετά υψηλών χρηματοοικονομικών εξόδων (τα χρηματοοικονομικά έξοδα επιδρούν θετικά στο συγκεκριμένο δείκτη, καθώς εκλαμβάνονται ως η «αμοιβή» των τραπεζών για τα χορηγηθέντα προς τις επιχειρήσεις κεφάλαια).
- Στον κλάδο «Κατασκευή ειδών ένδυσης» αντίθετα η αποδοτικότητα κυμάνθηκε σε ποσοστό 6,55%, μικρότερο του κόστους χρηματοδότησης κυρίως λόγω του χαμηλού τραπεζικού δανεισμού που παρατηρήθηκε σε αυτού του είδους τις επιχειρήσεις, αλλά και της χαμηλής προ φόρων κερδοφορίας.
- Ομοίως και στο κλάδο των εκδόσεων, ο προ φόρων δείκτης υπολείπεται του κόστους δανεισμού, εξαιτίας των υψηλών απασχολούμενων κεφαλαίων .
- Στον κλάδο «Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων» η αποδοτικότητα των απασχολούμενων κεφαλαίων υπολείπεται οριακά του κόστους των δανειακών κεφαλαίων (7,92% έναντι 8,18% του κόστους δανεισμού).

- Στους κλάδους της κατασκευής προϊόντων από ελαστικό και πλαστικό (τιμή δείκτη 5,34%) ,της κατασκευής προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά (τιμή δείκτη 4,14%), της κατασκευής μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (δείκτης 4,04%), κατασκευής ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών (δείκτης 3,44%), της κατασκευής λοιπού εξοπλισμού μεταφορών (δείκτης μόλις 0,53%) και της κατασκευής επίπλων (δείκτης 2,97%) , παρατηρείται πως παρά το μεγάλο ύψος των απασχολούμενων κεφαλαίων, η μικρή προ φόρων κερδοφορία, σε συνδυασμό με τα σχετικά χαμηλού ύψους χρηματοοικονομικά έξοδα, λόγω χρήσης των πιστώσεων από τους προμηθευτές-πιστωτές, αντί του τραπεζικού δανεισμού, διαμόρφωσαν τον προ φόρων δείκτη αποδοτικότητας συνολικών κεφαλαίων, σε ιδιαίτερος χαμηλά επίπεδα.
- Στις κατασκευές η απόδοση του εξεταζόμενου δείκτη διαμορφώθηκε σε ποσοστό 9,31%, ποσοστό υψηλότερο από το κόστος κεφαλαίου. Λαμβάνοντας δε υπόψιν ,όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ότι η εμφανισθείσα κερδοφορία εμφανίζεται μειωμένη, σε σχέση με την πραγματική, οι κατασκευαστικές εταιρίες επιτυγχάνουν τη χρηματοοικονομική μόχλευση, καθώς η απόδοση των απασχολούμενων κεφαλαίων, με βάση τα προ φόρων αποτελέσματα, υπερβαίνει το κόστος των δανειακών τους κεφαλαίων.
- Αντίθετα, χαμηλή εμφανίζεται η αποδοτικότητα των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων προ φόρων, στον κλάδο «Εμπόριο-συντήρηση-επισκευή οχημάτων», η οποία διαμορφώνεται μόλις στο 5,24%,κυρίως λόγω της χαμηλής κερδοφορίας κατά την εξεταζόμενη χρήση.
- Για τον κλάδο του χονδρικού εμπορίου (πλην της εμπορίας οχημάτων), ο δείκτης κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα με το κόστος των δανειακών κεφαλαίων και ανέρχεται σε ποσοστό 8,09%.
- Στον κλάδο του λιανικού εμπορίου (πλην της εμπορίας οχημάτων), οι υψηλές κερδοφορίες των επιχειρήσεων διαμόρφωσαν το δείκτη σε ποσοστό 10,69%, επιτυγχάνοντας τη χρηματοοικονομική μόχλευση.
- Στο κλάδο «Ξενοδοχεία και εστιατόρια», η αποδοτικότητα, διαμορφώνεται μόλις σε 5,04% λόγω της χαμηλής, συγκριτικά με το ύψος των ιδίων κεφαλαίων, κερδοφορίας και παρά τα σχετικά υψηλά χρηματοοικονομικά έξοδα.
- Τέλος, στον κλάδο «Βοηθητικές στις μεταφορές δραστηριότητες-ταξιδιωτικά γραφεία», ο δείκτης αποδοτικότητας των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων προ φόρων διαμορφώθηκε σε αρκετά υψηλά επίπεδα και πιο συγκεκριμένα σε 11,75%, κυρίως λόγω της υψηλής κερδοφορίας του μεγαλύτερου μέρους των επιλεγμένων επιχειρήσεων.

Δείκτης αποδοτικότητας συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων μετά φόρων

Ο δείκτης αποδοτικότητας συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων μετά φόρων για το σύνολο των επιχειρήσεων του δείγματος ανήλθε σε ποσοστό 5,80%, ποσοστό αρκετά χαμηλότερο από το κόστος του τραπεζικού δανεισμού. Κατά συνέπεια, με βάση το επιλεγθέν δείγμα στο σύνολό του, διαπιστώθηκε ότι οι ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δεν επιτυγχάνουν τη χρηματοοικονομική μόχλευση, καθώς η αποδοτικότητα των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων μετά τη φορολόγησή τους, υπολείπεται του κόστους των δανειακών κεφαλαίων.

Παρατηρώντας το δείγμα ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, διαπιστώνεται ότι οι κλάδοι των οποίων η αποδοτικότητα υπερσχύει του κόστους δανεισμού, ανέρχονται συνολικά σε τρεις (3), στο σύνολο είκοσι επτά (27) που απαρτίζουν το δείγμα. Ειδικότερα, οι τρεις αυτοί κλάδοι είναι ο κλάδος τροφίμων και ποτών, ο οποίος χαρακτηρίζεται και από την υψηλή απόδοση των ιδίων κεφαλαίων, ο κλάδος της κατασκευής μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και οριακά ο κλάδος του λιανικού εμπορίου, εκτός του εμπορίου οχημάτων (και οι δύο κλάδοι επίσης χαρακτηρίζονται από υψηλή αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων).

Η παραπάνω διαπίστωση χρήζει ιδιαίτερης προσοχής, δεδομένης της σπουδαιότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την Ελληνική οικονομία, αλλά και των δύσκολων συνθηκών επιβίωσης τους στο σύγχρονο χρηματοοικονομικό περιβάλλον, το οποίο χαρακτηρίζεται από έντονο ανταγωνισμό, τόσο εντός, όσο και εκτός των συνόρων της ελληνικής επικράτειας, της σημαντικής έλλειψης ρευστότητας στην αγορά, αλλά και του σχετικά υψηλού, κατά τα τελευταία χρόνια, πληθωρισμού.

Ενδεχομένως, η υπάρχουσα κατάσταση που επικρατεί στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις μπορεί να βελτιωθεί με την παροχή κινήτρων, ένα εκ των οποίων θα μπορούσε να είναι η μείωση του συντελεστή φορολόγησης των επιχειρήσεων που πληρούν τα κριτήρια χαρακτηρισμού τους σε μικρομεσαίες, συντελώντας έτσι στην αύξηση της αποδοτικότητας τους.

Το συμπέρασμα που προκύπτει από τη μελέτη της αποδοτικότητας των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων τόσο πριν τη φορολόγηση των κερδών τους, όσο και μετά, είναι ότι η αποδοτικότητα των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων, στην πλειονότητά τους, κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα, τις περισσότερες δε φορές χαμηλότερα από το κόστος το οποίο επιβαρύνονται, όταν προσφεύγουν στο δανεισμό μέσω των τραπεζών.

Η σύγκριση των αποτελεσμάτων της αποδοτικότητας των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων σε σχέση με την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων, φανερώνει και το λόγο για τον οποίο, παρά το ακριβό κόστος του χρήματος, οι Έλληνες επιχειρηματίες εξακολουθούν να «επιχειρούν». Η απόδοση των κεφαλαίων τους, είναι αρκετά υψηλότερη από την απόδοση της πλειονότητας των λοιπών επενδύσεων, ακόμα και των επενδύσεων σε μετοχές, παρά το σχετικά υψηλό της ρίσκο. Αλλωστε δε θα πρέπει να λησμονείται, ότι το μεγαλύτερο μέρος των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων, έχει οικογενειακό χαρακτήρα και η νοοτροπία των επιχειρηματιών αποκλίνει του κλασσικού «επιχειρείν».

2.3. Φορολόγηση και αποδοτικότητα μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Από το παραπάνω συνάγεται ότι η φορολόγηση των επιχειρήσεων, η οποία σήμερα ανέρχεται σε ποσοστό 25% επί των κερδών για τις Ανώνυμες εταιρίες, οι οποίες αποτελούν και την πλειονότητα του δείγματος, συντελεί περαιτέρω στην ούτως ή άλλως χαμηλή αποδοτικότητα των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων.

Εύκολα μπορεί να γίνει αντιληπτό πως η φορολογική επιβάρυνση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων αποτελεί τροχοπέδη στην πορεία τους μέσα σε ένα ούτως ή άλλως δύσκολο και αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον.

Με βάση τα συμπεράσματα, όπως αυτά αναλύθηκαν στις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος, η μελέτη τρόπων φορολογικής ελάφρυνσης των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων, από τους αρμόδιους κυβερνητικούς φορείς, ένας εκ των οποίων θα μπορούσε να περιλαμβάνει και τη μείωση του φορολογικού συντελεστή για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, σαφώς θα συντελούσε προς τη σωστή κατεύθυνση, προκειμένου δωθεί ένα σημαντικό κίνητρο όσον αφορά το «επιχειρείν», αλλά πολύ περισσότερο να βοηθήσει τις ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις να ανταπεξέλθουν στο σύγχρονο ανταγωνιστικό περιβάλλον.

3. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

3.1. Γενικά

Στα πλαίσια της ανάλυσης και μελέτης των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων και προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα για τις σχέσεις που διέπουν τους αριθμοδείκτες που υπολογίστηκαν παραπάνω, διενεργήθηκε, με τη χρήση του στατιστικού προγράμματος e-views, στατιστική ανάλυση και εν συνεχεία αξιολόγηση κάποιων στατιστικών μεγεθών.

Αρχικά, και για τους πέντε αριθμοδείκτες, παρατηρούνται τα εξής :

Μεγέθη περιγραφικής στατιστικής με βάση το συνολικό μέγεθος

	ΠΙΣΤΩΤΕΣ/ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦ.	ΞΕΝΑ/ΙΔΙΑ	ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΠ ΚΕΦ ΜΕΤΑ ΦΟΡΩΝ	ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΠ ΚΕΦ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ
Mean	2.286200	0.495555	11.00610	0.057963	0.072901
Median	0.805000	0.090800	3.635000	0.056950	0.067850
Maximum	29.33000	37.58330	274.3300	0.221100	0.292800
Minimum	0.050000	-3.540100	0.120000	-0.286500	-0.286500
Std. Dev.	4.646419	3.793216	38.21473	0.061198	0.073578
Skewness	4.315500	9.476549	6.505178	-1.508404	-0.566309
Kurtosis	22.94175	93.26024	44.72907	12.24790	8.462362
Jarque-Bera Probability	1967.365 0.000000	35442.21 0.000000	7960.768 0.000000	394.2699 0.000000	129.6676 0.000000
Sum	228.6200	49.55550	1100.610	5.796300	7.290100
Sum Sq. Dev.	2137.332	1424.460	144576.2	0.370772	0.535956
Observations	100	100	100	100	100

Από τον παραπάνω πίνακα, λαμβάνοντας ως δείγμα το σύνολο των 100 παρατηρήσεων, σχολιάζονται τα εξής :

- Οι υπό εξέταση μεταβλητές δε χαρακτηρίζονται από μεγάλη απόκλιση από το μέσο, παρά τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας από τους οποίους προέρχονται, ειδικά οι δείκτες αποδοτικότητας των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων προ και μετά φόρων. Εξαιρέση αποτελούν οι δείκτες Ξένα / Ιδια και Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων, των οποίων η απόκλιση χαρακτηρίζεται ευρεία.

- Οσον αφορά τη συμμετρία, παρατηρείται ότι οι τρεις από τις εξεταζόμενες μεταβλητές (οι δείκτες Πιστωτές / Τράπεζες, Ξένα / Ιδια, Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων) παρουσιάζουν θετική ασυμμετρία. Αντίθετα οι μεταβλητές της αποδοτικότητας των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων προ και μετά φόρων παρουσιάζουν αρνητική ασυμμετρία.
- Η κύρτωση μιας κατανομής μετρά το βαθμό συγκέντρωσης των τιμών της μεταβλητής στη περιοχή του μέσου αριθμητικού, επομένως μας δείχνει πόσο «λεπτή» ή «πλατιά» είναι η κατανομή. Εν προκειμένω, παρατηρούμε πως οι εξεταζόμενες μεταβλητές είναι πλατύκυρτες, δηλαδή οι τιμές τους διασπείρονται σε μεγάλο πλάτος δεξιά και αριστερά του μέσου αριθμητικού, γεγονός μάλλον φυσιολογικό κρίνοντας από τους διαφορετικούς κλάδους δραστηριότητας των επιχειρήσεων.

3.2. Ανάλυση παλινδρόμησης

Εν συνεχεία, μελετήθηκε μέσω διενέργειας παλινδρόμησης, με τη μέθοδο ελαχίστων τετραγώνων, κάθε δείκτης που υπολογίστηκε παραπάνω, ξεχωριστά ως εξαρτημένη μεταβλητή, ως προς το σύνολο του δείγματος των 100 εταιριών, προκειμένου να εξαχθούν τα απαραίτητα συμπεράσματα, ως προς τη συμπεριφορά της κάθε μεταβλητής. Από τη μελέτη εξαιρέθηκε ο δείκτης της αποδοτικότητας συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων προ φόρων, δεδομένου ότι σχετίζεται έντονα με το δείκτη της αποδοτικότητας συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων μετά φόρων (ουσιαστικά μετρούν το ίδιο πράγμα, πριν και μετά τη φορολόγηση των κερδών).

3.2.1. Δείκτες κεφαλαιακής διάρθρωσης

3.2.1.1. Δείκτης Πιστωτές / Τράπεζες

Στο υπό εξέταση δείγμα 100 παρατηρήσεων, που αφορούν ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με κύκλο εργασιών από € 2.500.000 έως € 50.000.000, ελήφθη ως εξαρτημένη μεταβλητή ο δείκτης Πιστωτές / Τράπεζες και ως ανεξάρτητες μεταβλητές οι υπόλοιποι τρεις αριθμοδείκτες (Ξένα / Ιδια, Αποδοτικότητα Ιδίων κεφαλαίων και Αποδοτικότητα συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων μετά από φόρους).

Από τη διενεργηθείσα παλινδρόμηση παρατηρήθηκαν τα παρακάτω :

Παλινδρόμηση

Dependent Variable: ΠΙΣΤΩΤΕΣ/ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Method: Least Squares

Date: 09/01/08 Time: 23:17

Sample: 1 100

Included observations: 100

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦ	0.131431	0.172947	0.759948	0.4491
ΞΕΝΑ/ΙΔΙΑ	-0.010586	0.016728	-0.632857	0.5283
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΥΝ. ΑΠ. ΚΕΦ ΜΕΤΑ ΦΟΡΩΝ	-15.02651	7.883505	-1.906070	0.0596
C	3.208563	0.666450	4.814407	0.0000
R-squared	0.037941	Mean dependent var		2.286200
Adjusted R-squared	0.007877	S.D. dependent var		4.646419
S.E. of regression	4.628084	Akaike info criterion		5.941341
Sum squared resid	2056.240	Schwarz criterion		6.045548
Log likelihood	-293.0671	F-statistic		1.261991
Durbin-Watson stat	1.929733	Prob(F-statistic)		0.291846

Από τον παραπάνω πίνακα, παρατηρείται πως, με βάση το t-statistic, ουδεμία εκ των ανεξαρτητών μεταβλητών δεν είναι στατιστικά σημαντικές (για να συμβαίνει αυτό θα πρέπει t-statistic >2 κατ' απόλυτη τιμή).

Παρατηρείται επίσης πως ο συντελεστής προσδιορισμού είναι πολύ χαμηλός (R-squared 3,79%), πράγμα το οποίο σημαίνει ότι η εξαρτημένη μεταβλητή Πιστωτές / Τράπεζες, δεν ερμηνεύεται επαρκώς από τις ανεξάρτητες γραμμικά.

3.2.1.2. Δείκτης Ξένα / Ιδια

Στο υπό εξέταση δείγμα 100 παρατηρήσεων, λαμβάνοντας ως εξαρτημένη μεταβλητή το δείκτη Ξένα / Ιδια και ως ανεξάρτητες μεταβλητές τους λοιπούς δείκτες παρατηρήθηκαν τα παρακάτω :

Παλινδρόμηση

Dependent Variable: ΞΕΝΑ/ΙΔΙΑ

Method: Least Squares

Date: 09/01/08 Time: 23:23

Sample: 1 100

Included observations: 100

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦ	7.096187	0.768764	9.230644	0.0000
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΥΝ. ΑΠ. ΚΕΦ ΜΕΤΑ ΦΟΡΩΝ	-66.35783	48.42918	-1.370204	0.1738
ΠΙΣΤΩΤΕΣ/ΤΡΑΠΕΖΕΣ	-0.392458	0.620137	-0.632857	0.5283
C	12.23309	4.345440	2.815154	0.0059
R-squared	0.472732	Mean dependent var		11.00610
Adjusted R-squared	0.456255	S.D. dependent var		38.21473
S.E. of regression	28.17919	Akaike info criterion		9.554223
Sum squared resid	76230.41	Schwarz criterion		9.658429
Log likelihood	-473.7111	F-statistic		28.69018
Durbin-Watson stat	1.970829	Prob(F-statistic)		0.000000

Στον παραπάνω πίνακα παρατηρείται πως μόνο ο δείκτης της Αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων είναι στατιστικά σημαντικός, εν αντιθέσει με τους υπόλοιπους των οποίων το t-statistic είναι κατά πολύ μικρότερο του 2. Με άλλα λόγια η ανεξάρτητη μεταβλητή Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων σχετίζεται θετικά με την εξαρτημένη Ξένα / Ιδια. Το συμπέρασμα αυτό είναι λογικό, αφού μια αύξηση των ξένων κεφαλαίων σε μια επιχείρηση, *ceteris paribus*, αυξάνει τον δείκτη Ξένα / Ιδια (αύξηση αριθμητή), όμως ταυτόχρονα αυξάνει και την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων, αφού αυτά αποτελούν μικρότερο κομμάτι της πίτας των συνολικών κεφαλαίων. Ομοίως μια μείωση των ιδίων κεφαλαίων έχει το ίδιο αποτέλεσμα.

Όσον αφορά το συντελεστή προσδιορισμού, αυτός κυμαίνεται σε ικανοποιητικό επίπεδο (R-squared 47,27%), πράγμα το οποίο συνεπάγεται ότι η εξαρτημένη μεταβλητή ερμηνεύεται μερικώς από την προκύπτουσα εξίσωση παλινδρόμησης.

3.2.2. Δείκτες αποδοτικότητας

3.2.2.1. Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων κεφαλαίων

Για τη μελέτη, όσον αφορά τους δείκτες αποδοτικότητας, λαμβάνοντας ως ανεξάρτητη μεταβλητή το δείκτη αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων παρατηρούνται τα κάτωθι :

Παλινδρόμηση

Dependent Variable: ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦ.

Method: Least Squares

Date: 09/01/08 Time: 23:23

Sample: 1 100

Included observations: 100

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
ΞΕΝΑ/ΙΔΙΑ	0.066263	0.007179	9.230644	0.0000
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΥΝ. ΑΠ. ΚΕΦ, ΜΕΤΑ ΦΟΡΩΝ	12.34835	4.554194	2.711423	0.0079
ΠΙΣΤΩΤΕΣ/ΤΡΑΠΕΖΕΣ	0.045498	0.059870	0.759948	0.4491
C	-1.053505	0.423461	-2.487844	0.0146
R-squared	0.500285	Mean dependent var		0.495555
Adjusted R-squared	0.484669	S.D. dependent var		3.793216
S.E. of regression	2.723019	Akaike info criterion		4.880537
Sum squared resid	711.8239	Schwarz criterion		4.984744
Log likelihood	-240.0269	F-statistic		32.03652
Durbin-Watson stat	1.908438	Prob(F-statistic)		0.000000

Εδώ, η εξαρτημένη μεταβλητή είναι αυτή της Αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων. Με βάση το t-statistic, οι ανεξάρτητες μεταβλητές Ξένα / Ιδια και Αποδοτικότητα συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων μετά φόρων (η οποία όμως χαρακτηρίζεται και από μεγάλο τυπικό σφάλμα) είναι στατιστικά σημαντικές.

Ο συντελεστής προσδιορισμού (R-squared) ανέρχεται σε 50,02%, άρα η εξαρτημένη μεταβλητή ερμηνεύεται επαρκώς από το υπόδειγμα της παλινδρόμησης.

Παρατηρείται λοιπόν, πως οι μεταβλητές Ξένα / Ιδια και Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων, συσχετίζονται μεταξύ τους σε μεγάλο βαθμό, όπως αναλύθηκε και προηγουμένως και η μια βοηθάει στο να κατανοηθεί η συμπεριφορά της άλλης, ασχέτως ποια από τις δύο λαμβάνεται ως εξαρτημένη μεταβλητή και ποια ως ανεξάρτητη.

Η θετική σχέση της Αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων και Αποδοτικότητας συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων μετά φόρων έχει να κάνει με τη κοινή συμπεριφορά αυτών των δεικτών όσον αφορά τη μεταβολή των κερδών, όπως αναλύεται παρακάτω.

3.2.2.2. Δείκτης Αποδοτικότητας συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων μετά φόρων

Τέλος, στο υπό εξέταση δείγμα των 100 επιχειρήσεων, με κύκλο εργασιών από € 2.500.000 έως € 50.000.000, λαμβάνοντας ως εξαρτημένη μεταβλητή το δείκτη της αποδοτικότητας των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων μετά φόρων και ως ανεξάρτητες μεταβλητές τους λοιπούς αριθμοδείκτες παρατηρήθηκαν τα παρακάτω :

Παλινδρόμηση

Dependent Variable: ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΥΝ. ΑΠ. ΚΕΦ, ΜΕΤΑ ΦΟΡΩΝ

Method: Least Squares

Date: 09/01/08 Time: 23:27

Sample: 1 100

Included observations: 100

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦ	0.005761	0.002125	2.711423	0.0079
ΞΕΝΑ/ΙΔΙΑ	-0.000289	0.000211	-1.370204	0.1738
ΠΙΣΤΩΤΕΣ/ΤΡΑΠΕΖΕΣ	-0.002427	0.001273	-1.906070	0.0596
C	0.063838	0.006826	9.351907	0.0000
R-squared	0.104378	Mean dependent var		0.057963
Adjusted R-squared	0.076389	S.D. dependent var		0.061198
S.E. of regression	0.058814	Akaike info criterion		-2.789698
Sum squared resid	0.332071	Schwarz criterion		-2.685492
Log likelihood	143.4849	F-statistic		3.729343
Durbin-Watson stat	1.693470	Prob(F-statistic)		0.013859

Εδώ, η εξαρτημένη μεταβλητή της Αποδοτικότητας των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων μετά φόρων, ερμηνεύεται μόνο από το δείκτη Αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων. Οι λοιπές μεταβλητές δε θεωρούνται στατιστικά σημαντικές. Η θετική σχέση των παραπάνω δεικτών μπορεί να αποδοθεί στο γεγονός τα κέρδη μιας επιχείρησης επηρεάζουν θετικά ή αρνητικά τόσο την αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων (αύξηση κερδών συνεπάγεται αύξηση της αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων, ενώ μείωση κερδών το αντίθετο), όσο και την αποδοτικότητα συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων (ομοίως αύξηση κερδών συνεπάγεται αύξηση της αποδοτικότητας απασχολούμενων κεφαλαίων).

Ο συντελεστής προσδιορισμού (R-squared) , δεν είναι υψηλός (10,43%), ως εκ τούτου και εδώ δε μπορούν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα, όσον αφορά τη συμπεριφορά της εξαρτημένης μεταβλητής, καθώς αυτή δεν ερμηνεύεται σε μεγάλο βαθμό από τη συγκεκριμένη εξίσωση παλινδρόμησης.

3.2.3. Πίνακας συντελεστών συσχέτισης

Correlation matrix

	ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦ.	ΞΕΝΑ/ΙΔΙΑ	ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΥΝ. ΑΠ. ΚΕΦ. ΜΕΤΑ ΦΟΡΩΝ	ΠΙΣΤΩΤΕΣ/ΤΡΑΠΕΖΕΣ
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦ.	1.000000	0.679409	0.234087	0.001814
ΞΕΝΑ/ΙΔΙΑ	0.679409	1.000000	0.067142	-0.027457
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΥΝ. ΑΠ. ΚΕΦ. ΜΕΤΑ ΦΟΡΩΝ	0.234087	0.067142	1.000000	-0.178643
ΠΙΣΤΩΤΕΣ/ΤΡΑΠΕΖΕΣ	0.001814	-0.027457	-0.178643	1.000000

Ο παραπάνω πίνακας δείχνει τη συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών του υποδείγματος. Παρατηρώντας προσεκτικά, μπορεί να διαπιστώσει κανείς πως σε γενικές γραμμές οι μεταβλητές είναι στο μεγαλύτερο μέρος τους θετικά συσχετισμένες. Ειδικότερα για το ζευγάρι των μεταβλητών Ξένα / Ιδια, Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων, ο συντελεστής συσχέτισης λαμβάνει υψηλή τιμή.

Εξετάζοντας, ανά ζευγάρι μεταβλητών, το συντελεστή συσχέτισης παρατηρούνται τα κάτωθι :

- Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων-Ξένα /Ιδια : η τιμή εδώ είναι 0.679409, δηλαδή υπάρχει θετική συσχέτιση των δύο αυτών μεταβλητών και μάλιστα αρκετά ισχυρή. Το αποτέλεσμα αυτό ερμηνεύεται από το γεγονός πως μια μεταβολή, για παράδειγμα μια αύξηση, των ξένων κεφαλαίων σε μια επιχείρηση, θα οδηγήσει σε αύξηση της τιμής του δείκτη Ξένα / Ιδια, αλλά παράλληλα θα αυξήσει και την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων, καθώς τα αναλογικά μικρότερα ίδια κεφάλαια, θα καταστούν πιο αποδοτικά.
- Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων-Αποδοτικότητα συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων μετά από φόρους: η τιμή του συντελεστή συσχέτισης είναι 0.234087. Παρουσιάζεται και εδώ λοιπόν θετική συσχέτιση των δεικτών, των οποίων οι τιμές επηρεάζονται από τα κέρδη της επιχείρησης, όπως αναφέρθηκε παραπάνω.
- Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων- Πιστωτές / Τράπεζες : η τιμή του συντελεστή συσχέτισης ανέρχεται σε 0,001814, ουσιαστικά δηλαδή οι εν λόγω μεταβλητές είναι ασυσχέτιστες μεταξύ τους, επομένως δεν υφίσταται η δυνατότητα πρόβλεψης της τιμής της μιας εκ των δύο, όταν μεταβάλλεται η άλλη, γεγονός αναμενόμενο, καθώς η μεν πρώτη αφορά την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων σε μια επιχείρηση , η δε δεύτερη μετράει την σύνθεση των ξένων κεφαλαίων σε μια εταιρία.
- Ξένα / Ιδια- Αποδοτικότητα συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων μετά από φόρους: η τιμή ανέρχεται σε 0.067142, καθιστώντας ουσιαστικά τις δύο υπό εξέταση μεταβλητές ασυσχέτιστες μεταξύ τους, πράγμα μάλλον φυσιολογικό, καθώς οποιαδήποτε μεταβολή της σύνθεσης των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων, που περιγράφεται από το δείκτη Ξένα /Ιδια, δεν επηρεάζει το δείκτη της αποδοτικότητας αυτών, ο οποίος τα μελετά σαν ολόκληρα.
- Ξένα /Ιδια - Πιστωτές / Τράπεζες: η τιμή του συντελεστή συσχέτισης εδώ, ανέρχεται σε -0,027457. Οι εξεταζόμενες μεταβλητές είναι αρνητικά συσχετισμένες, αν και σχετίζονται σε πολύ μικρό βαθμό, δηλαδή η θετική μεταβολή της μίας, συνεπάγεται την αρνητική μεταβολή της δεύτερης. Θα πρέπει όμως και εδώ να τονιστεί πως, δεδομένου ότι η τιμή του συντελεστή τείνει στο 0, ουσιαστικά οι δύο αυτές μεταβλητές θα πρέπει να θεωρηθούν ασυσχέτιστες μεταξύ τους.
- Αποδοτικότητα συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων μετά από φόρους - Πιστωτές / Τράπεζες: η τιμή του συντελεστή διαμορφώνεται σε -0.178643. Και σε αυτή τη περίπτωση ισχύει ότι αναφέρθηκε ακριβώς παραπάνω, δηλαδή χαρακτηρίζονται από αντίθετες μεταβολές, με βάση το συγκεκριμένο δείγμα.

Από τη μελέτη των παραπάνω και με βάση τις τιμές του πίνακα συσχέτισης, παρατηρείται πως οι εξεταζόμενες μεταβλητές, πέραν αυτών της αποδοτικότητας των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων προ φόρων και της αποδοτικότητας των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων μετά φόρων, καθώς και των Ξένα / Ιδια και Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων, δεν συσχετίζονται ισχυρά μεταξύ τους.

3.3. Σχόλια και συμπεράσματα

Από τις διενεργηθείσες παλινδρομήσεις, τα εξαχθέντα συμπεράσματα, όσον αφορά τη σχέση των δεικτών Ξένα / Ιδια και Αποδοτικότητα Ιδίων κεφαλαίων, μπορούν να χαρακτηριστούν ως απολύτως φυσιολογικά, καθώς όπως έχει ήδη αναφερθεί αύξηση (ή μείωση) των ξένων κεφαλαίων σε μια επιχείρηση, έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση (μείωση) της αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων. Όπως γίνεται εύκολα κατανοητό, αυτό αποτελεί γενικό κανόνα της χρηματοοικονομικής και όχι κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Επίσης, για τις μεταβλητές της Αποδοτικότητας των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων μετά φόρων και Αποτελέσματα Ιδίων κεφαλαίων, τα αποτελέσματα ήταν στατιστικά σημαντικά, ερμηνεύοντας τη συμπεριφορά των προαναφερθέντων μεταβλητών. Χαρακτηρίζονται από θετική συσχέτιση (τιμή συντελεστή 0.234087), η οποία μπορεί να αποδοθεί στη θετική σχέση και των δύο με τα κέρδη της επιχείρησης. Έτσι, αύξηση των κερδών συνεπάγεται την αύξηση και των δύο δεικτών, των οποίων οι μαθηματικοί τύποι περιλαμβάνουν τα κέρδη στον αριθμητή του κλάσματος από το οποίο προκύπτουν.

Σχετικά με τις επιμέρους τιμές που έλαβε ο συντελεστής συσχέτισης, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η σημαντικού ύψους συσχέτιση του δείκτη της απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων και του δείκτη Ξένα / Ιδια. Στο δείγμα των 100 παρατηρήσεων η τιμή του ανήλθε σε ποσοστό 67,94%, γεγονός το οποίο ερμηνεύεται ως ισχυρή θετική σχέση των προαναφερθέντων δεικτών, όσον αφορά τις ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μεταξύ € 2.500.000 και € 50.000.000 και θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψιν από τους αναλυτές.

Σε γενικές γραμμές, από τις διενεργηθείσες παλινδρομήσεις, διαπιστώθηκε η ισχυρή συσχέτιση μεταξύ των δεικτών Ξένα / Ιδια και Αποδοτικότητα Ιδίων κεφαλαίων. Πέραν τούτου όμως και για το συγκεκριμένο δείγμα, διαπιστώνεται ότι η σχέση, δεν είναι γραμμική, αλλά πιθανόν ακολουθεί άλλη κίνηση (μη γραμμική ή τυχαία κίνηση). Ως εκ τούτου τα συμπεράσματα για τη σχέση που διέπει τη συμπεριφορά αυτών και τη μεταξύ τους αλληλεπίδραση δεν είναι ασφαλή, μέσω του γραμμικού υποδείγματος παλινδρόμησης και υπάρχει μικρή πιθανότητα γραμμικής σχέσης αυτού του τύπου (πρώτου βαθμού). Ο ερευνητής-μελετητής οφείλει να προβεί σε διεξοδικότερους ελέγχους .

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Το ειδικό βάρος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την ελληνική οικονομία είναι ιδιαίτερα υψηλό και στην επιτυχή τους συμπεριφορά στηρίζεται η ανάπτυξη της οικονομίας γενικότερα. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα, παρουσιάζουν προβλήματα αλλά και προοπτικές.

Προκειμένου να γίνουν ανταγωνιστικές θα πρέπει να ακολουθήσουν κάποιες στρατηγικές επιλογές με ή χωρίς τη βοήθεια του ελληνικού δημοσίου. Από την πλευρά του κράτους, θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο ανάπτυξης, όπως υφίσταται σε πολλές χώρες της Ε.Ε. εδώ και δεκαετίες. Στο ειδικό αυτό πλαίσιο θα πρέπει να συγκεντρωθούν και να κωδικοποιηθούν όλα τα υφιστάμενα μέτρα υπέρ των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, να εντοπισθούν οι ελλείψεις και να αναληφθούν νέες πρωτοβουλίες, όπως η δημιουργία νέου χρηματοδοτικού πλαισίου στήριξης, δημιουργία απαιτούμενων υποδομών, όπως στήριξη των παραγομένων προϊόντων με κατοχύρωση των προδιαγραφών ποιότητας και αποκλεισμού των προϊόντων που δεν πληρούν προϋποθέσεις υγιούς ανταγωνισμού, ενθάρρυνση δημιουργίας συνεργασιών των επιχειρήσεων, συνεργασίες με πανεπιστημιακά ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα για προώθηση της έρευνας, τεχνογνωσίας και καινοτομίας, προώθηση της δικτύωσης τους, κλπ. Η εμπειρία και τα αποτελέσματα από την ένταξη της χώρας στην τότε ΕΟΚ, το 1980 έδειξαν ότι οι ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις διαθέτουν υψηλό βαθμό προσαρμοστικότητας, δυναμισμού και ευελιξίας, στοιχεία που δικαιολογούν αισιόδοξες προβλέψεις για την αντιμετώπιση δυσχερειών και την εκμετάλλευση των ευκαιριών που προσφέρει η ενιαία ευρωπαϊκή και διεθνής αγορά, ωστόσο η συμπεριφορά τους δεν μπορεί να προβλεφθεί εύκολα.

Στην Ελλάδα, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις καλούνται να δώσουν καθημερινά το σκληρό αγώνα για την επιβίωση σε ένα ολοένα πιο πολύπλοκο και ανταγωνιστικό εγχώριο και διεθνές οικονομικό περιβάλλον. Από την επιβίωση αυτών των εκατοντάδων χιλιάδων ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων εξαρτάται η εξέλιξη των βασικότερων οικονομικών δεικτών της εθνικής οικονομίας, όπως αυτών της ανάπτυξης, της παραγωγής, της απασχόλησης, της αποκέντρωσης της κοινωνικής συνοχής, της ανταγωνιστικότητας κ.ά.

Δεν θα συνιστούσε υπερβολή το να υποστηρίξει κανείς ότι οι προοπτικές του συνόλου σχεδόν της οικονομίας και κατ' επέκταση η συνολική ανάπτυξη της χώρας, εξαρτώνται από το κατά πόσο θα αντεπεξέλθουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στις πολλαπλές απαιτήσεις του σύγχρονου πολυσύνθετου επιχειρηματικού τοπίου.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ ΣΤΑΘΜΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΛΥΜΜΑΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ (ΒΑΣΙΛΕΙΑ Ι)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΛΥΜΜΑΤΩΝ		ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΤΑΘΜΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ
A. ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ ΠΡΩΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ		
1.1	Εγγύηση ελληνικού δημοσίου	0%
2.1	Ενεχυριασμένες καταθέσεις μετρητών σε ευρώ ή άλλο νόμισμα*	0%
2.2	Ενεχυριασμένα πιστοποιητικά καταθέσεων σε ευρώ ή άλλο νόμισμα*	0%
2.3	Ενεχυριασμένα αξιόγραφα που εκδίδει η Τράπεζα σε ευρώ ή άλλο νόμισμα*	0%
3.1	Τίτλοι ελληνικού δημοσίου σε οποιοδήποτε νόμισμα*	0%
3.2	Τίτλοι Τραπέζης Ελλάδος σε οποιοδήποτε νόμισμα*	0%
4.1	Τίτλοι δημοσίου χωρών της Ε.Ε. μετά από έγκριση της Δ/νσεως Σχέσεων Τραπεζών	0%
4.2	Τίτλοι κεντρικών τραπεζών χωρών Ε.Ε. μετά από έγκριση της Δ/νσεως Σχέσεων Τραπεζών	0%
5.1	Ομόλογα ελληνικών τραπεζικών ή πιστωτικών ιδρυμάτων	20%
5.2	Άλλα αξιόγραφα ελληνικών τραπεζικών ή πιστωτικών ιδρυμάτων	20%
5.3	Ομόλογα τραπεζικών ή πιστωτικών ιδρυμάτων χωρών Ε.Ε.	20%
5.4	Άλλα αξιόγραφα τραπεζικών ή πιστωτικών ιδρυμάτων χωρών Ε.Ε.	20%
6.1	Ε/Ε σε ευρώ ή συνάλλαγμα ελληνικών τραπεζών	20%
6.2	Ε/Ε τραπεζών χωρών Ε.Ε.	20%
7.1	Προσημειώσεις υποθηκών ή υποθήκες, Α σειράς (ή Β ή Γ κ.λπ. σειράς υπό την προϋπόθεση ότι αυτή έχει πλήρως καλυφθεί με την υπολοιπόμενη αξία του ακινήτου) πλέον περιθωρίου 30% επί κατοικιών στις οποίες κατοικεί ή πρόκειται να κατοικήσει ή τις οποίες εκμισθώνει	50%
7.2	Υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης επί κατοικίας εγγυητού	100%
B. ΛΟΙΠΑ ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ		
8	Επιδοτήσεις δημοσίου ή FEOGA	100%
9	Άλλες βέβαιες εξασφαλίσεις (εκχωρήσεις απαιτήσεων κ.λπ.)	100%
10	Εμπορεύματα ή πρώτες ύλες ή έτοιμα προϊόντα (μέχρι 80% της αξίας τους)	100%
11	Μετοχές εισηγμένες στο ΧΑΑ (με περιθώριο 100%)	100%
12	Μετοχές μη εισηγμένες στο ΧΑΑ (με περιθώριο 100%)	100%
13	Προσημείωση υποθηκών ή υποθήκες επί ακινήτων, (εκτός κατοικιών της παρ. 7.1.) πλέον περιθωρίου 30% αξίας όχι κατώτερη των € 15.000	100%
14	Γραμμάτια ή συναλλαγματικές πελατείας φερέγγυων και διαφόρων αποδεκτών και όχι συγγενών επιχειρήσεων ή συγγενικών προσώπων.	100%
15	Μεταχρονολογημένες επιταγές πελατείας	100%
16	Φορτωτικές θαλάσσιες, σιδηροδρομικής ή αεροπορικής μεταφοράς σε διαταγή-παραλαβή της Τραπέζης ή της ανταποκρίτριας με περιθώριο 10-20%.	100%

17	Πιστοποιήσεις έργων ιδιωτών, δημοσίου, δημοσίων οργανισμών και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ενεχυριάσεις συμβάσεων έργων και ενέχυρο επί της ΠΑΕΓΑΕ (αυστηρός έλεγχος προσκομιζόμενων εγγράφων).	100%
18	Πάσης φύσεως απαιτήσεις που είναι εκχωρημένες σε εταιρία factoring, δηλαδή γραμμάτια ή συναλλαγματικές πελατείας μεταχρονολογημένες επιταγές πελατείας, φορτωτικές θαλάσσιας, σιδηροδρομικής ή αεροπορικής μεταφοράς, πιστοποιήσεις έργων ιδιωτών, του δημοσίου	100%
19	Ε/Ε τραπεζών εξωτερικού πλην των χωρών της Ε.Ε.	100%
20	Λήψη εγγυητού φυσικού ή νομικού προσώπου (εφόσων ή οικονομική επιφάνεια και η φερεγγυότητα του προσώπου καλύπτει την ελλείπουσα του πρωτοφειλέτη).	100%

***Παρατήρηση:** Καλύμματα που εκφράζονται σε νόμισμα άλλο από εκείνο της χρηματοδότησης, λαμβάνονται με περιθώριο 20% για τη διασφάλιση από συναλλαγματικούς κινδύνους

Λοιπά είδη χρηματοδότησης	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΤΑΘΜΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ
Ε/Ε και Ε/Π πάσης φύσεως πλην Ε/Ε πληρωμής δανείου	50%
Ε/Ε πληρωμής δανείου	100%
Είδη Δανείου	
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΑ (Κ/Κ)	
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΑ ΜΟΝΙΜΟΤΕΡΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ (Κ/Κ άνω του έτους)	
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΔΑΝΕΙΑ, ΠΑΓΙΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΟΙΝΟΠΡΑΚΤΙΚΑ, ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ, ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ	

Πηγή: Εγκύκλιος αριθ. 48/21.02.2001 - Alpha Bank Δ/ση Corporate Banking

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 - ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2007 ΤΗΣ TEMPME Α.Ε. (Πηγή : www.tempme.gr)

		ΤΑΜΕΙΟ ΕΓΓΥΔΟΣΙΑΣ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε. (Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε. Α.Ε.)	
Αναμορφωμένα Συνοπτικά Οικονομικά Στοιχεία και Πληροφορίες της χρήσης από 01 Ιανουαρίου 2007 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2007 (δημοσιευόμενα βάσει του Ν.2190, άρθρο 135 για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ενοποιημένες και μη, κατά τα ΔΛΠ)			
Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες στοχεύουν σε μια γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του ΤΑΜΕΙΟΥ ΕΓΓΥΔΟΣΙΑΣ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε. Ο αναγνώστης που επιζητά να αντιληφθεί ολοκληρωμένη εικόνα της οικονομικής θέσης και των αποτελεσμάτων της, πρέπει να εξασφαλίσει πρόσβαση στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που προβλέπονται να Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα καθώς και στην έκθεση ελέγχου της Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή. Ενδεικτικά μπορεί να ανατρέξει στην διευθύνση διαδικτύου της, όπου αναρτώνται τα εν λόγω στοιχεία.			
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ		2.2. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ ΧΡΗΣΗΣ (ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ)	
Διεύθυνση έδρας Εταιρίας:	Λ. Αμαλίας 26 - 10557 Αθήνα	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006
Αριθμός μητρώου Ανωμόνων Εταιριών:	54264/01/Β/03/228		
Αρμόδια εποπτική αρχή:	Τράπεζα της Ελλάδος, Υπουργείο Ανάπτυξης, Ευρωπαϊκή Ένωση/ΕΤΠΑ		
Ημερομηνία έγκρισης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων από την Γ.Σ.:	08 Μαΐου 2008		
Ορκωτός ελεγκτής λογιστής:	ΕΛΥΘΕΡΙΑ ΠΑΝΝΑΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΔΑΡΑ		
Ελεγκτική εταιρία:	ΒΔΟ ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΑΕ		
Τύπος έκθεσης ελέγχου ελεγκτών:	Με σύμφωνη γνώμη - θέματα έμφασης ως σημείωση 2 & 4		
Διεύθυνση διαδικτύου Εταιρίας:	www.tempme.gr		
ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ		2.3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ (ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ)	
ΠΡΟΕΔΡΟΣ:	ΑΛΕΠΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	01 Ιανουαρίου 2007	01 Ιανουαρίου 2006
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:	ΧΑΛΑΚΑΤΕΒΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	-31 Δεκεμβρίου 2007	-31 Δεκεμβρίου 2006
ΜΕΛΗ:	ΛΕΜΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, ΡΟΥΣΑΝΙΔΗΣ ΙΩΣΗΦ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΜΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ, ΝΤΖΙΟΥΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ		
2.1 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ)			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	31 Δεκεμβρίου 2007	31 Δεκεμβρίου 2006	
Διαθέσιμα & Καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα	257.830.066,10	251.861.024,72	
Απατήσεις κατά άλλων χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων	59.202,01	73.760,21	
Απατήσεις από προμήθειες παροχής εργασιών & αντεγγυήσεων	705.335,11	384.155,22	
Ενοστάματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	121.507,28	122.368,81	
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	1.911.802,58	1.756.413,31	
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	2.407.813,82	2.177.481,84	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	263.035.726,90	256.375.204,11	
ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
Υποχρεώσεις από φόρους	2.071.414,45	1.988.462,20	
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	21.448,95	20.092,07	
Υποχρεώσεις για παροχές στο προσωπικό λόγω εξόδου απ' την υπηρεσία	74.052,60	46.194,56	
Προβλέψεις	8.081.451,46	7.241.394,16	
Μερίσματα πληρωτέα	1.982.196,32	394.565,75	
Λοιπές υποχρεώσεις	232.071,37	90.547,85	
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	12.462.635,15	9.781.256,59	
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ			
Μετοχικό Κεφάλαιο	240.000.000,00	240.000.000,00	
Αποθεματικά	10.573.091,75	6.593.947,52	
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ	250.573.091,75	246.593.947,52	
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ & ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ	263.035.726,90	256.375.204,11	
Πρόσθετα στοιχεία & πληροφορίες:			
1. Το έργο "ΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΕΓΓΥΔΟΣΙΑΣ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ" (Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε. Α.Ε.) έχει ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ" (μέτρο 2.10 - δράση 2.10.1) και έχει επιχορηγηθεί από το ΓΠ ΚΠΣ σε ποσοστό 67% του μετοχικού κεφαλαίου, μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης/Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). 2. Η εταιρεία δεν έχει ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2004, 2005, 2006 & 2007, γεγονός στο οποίο αναφέρεται το θέμα έμφασης της έκθεσης ελέγχου της ορκωτού ελεγκτή λογιστή. 3. Δεν υπάρχουν επιδικές ή υπό διαίτησα διαφορές της εταιρείας καθώς και αποφάσεις δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της εταιρείας. 4. Όπως αναφέρεται και στις σημειώσεις (σημείωση 1), που συνοδεύουν τις Οικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 16973/1106/03-08-06 (ΦΕΚ 1245/Β/07.09.06) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης ανατέθηκε στην Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε. ΑΕ η διαχείριση και υλοποίηση της Δράσης 2.10.2 "Επιδότηση του Κόστους Δανεισμού και Χρηματοδοτικής Μίσθωσης των Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων" του ΕΠΙΑΝ (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ») σύμφωνα με τους όρους, τις διαδικασίες και τις λεπτομέρειες υλοποίησης που προβλέπονται στον Οδηγό του προγράμματος. Από τον αρχικό προϋπολογισμό της δράσης 2.10.2 ύψους € 20.000.000,00 μέχρι την 31.12.07 έχει καταβληθεί σε λογαριασμούς των τελικών αποδεκτών ποσό € 16.738.470,03. Σημειώνεται ότι τα ποσά που είναι κατατεθέντα στην Τράπεζα της Ελλάδος και σχετίζονται με τη δράση 2.10.2 (συνολικό ποσό € 2.010.175,71) δεν απεικονίζονται στα κονδύλια του ισολογισμού και της κατάστασης ταμειακών ροών, γεγονός το οποίο αναφέρεται στο θέμα έμφασης της έκθεσης ελέγχου της ορκωτού ελεγκτή λογιστή. 5. Σύμφωνα με την 4-ψήφια ταξινόμηση των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας ΣΤΑΚΟΔ 2003 το σύνολο των εισόδων της Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε. Α.Ε. υπάγεται στον κωδικό 652.2 "Άλλες πιστωτικές δραστηριότητες". 6. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού κατά την 31.12.2007 ανέρχεται σε 30 εργαζόμενους. 7. Οι λογιστικές αρχές που έχουν εφαρμοσθεί στην παρούσα χρήση δεν διαφέρουν από αυτές της προηγούμενης χρήσεως.			
8. Εγγυήσεις υπέρ τρίτων:	31.12.2007	31.12.2006	
Εν ενεργεία εγγυήσεις δανείων	44.557.374,06	14.232.985,84	
Εν ενεργεία εγγυήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	966.120,82	0,00	
Εν ενεργεία εγγυήσεις δανείων με αντεγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων	36.536.026,40	18.936.351,77	
Εν ενεργεία εγγυήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης με αντεγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων	1.312.635,46	22.746,50	83.372.156,74
Εγκεκριμένες εγγυήσεις δανείων	26.942.206,57	3.594.573,45	
Εγκεκριμένες εγγυήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.572.634,71	0,00	
Εγκεκριμένες εγγυήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης με αντεγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων	2.122.634,82	756.300,72	
Εγκεκριμένες εγγυήσεις δανείων με αντεγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων	7.060.524,74	37.698.000,84	22.992.119,71
ΣΥΝΟΛΟ	121.070.157,58	60.535.077,99	
Αθήνα 08 Μαΐου 2008			
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α. ΑΛΕΠΗΣ Α.Δ.Τ. Χ 002553	ΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΙΩΣΗΦ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΥΣΑΝΙΔΗΣ Α.Δ.Τ. Α 461684	Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Δρ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Φ. ΠΑΠΑΡΣΕΝΟΣ Α.Δ.Τ. Ρ 592502	Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Χ. ΣΑΝΙΑΝΟΣ Α.Δ.Τ. ΑΒ 552858 Αρ.Αδ.Ο.Ε.Ε. 37006/Α τάξη
			
Το έργο συγχρηματοδοτείται κατά 67% από την Ευρωπαϊκή Ένωση / Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης ΚΠΣ 2000-2006 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ»			

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 - ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΝΟΜΟ, ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1

- Επενδυτικά σχέδια για την ίδρυση δημόσιας χρήσης κλειστών σταθμών ιδιωτικής χρήσεως επιβατηγών αυτοκινήτων χωρητικότητας τουλάχιστον σαράντα (40) θέσεων, επιπλέον εκείνων που επιβάλλει ο Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός (Γ.Ο.Κ) για την κάλυψη των μόνιμων αναγκών που προκύπτουν από τις χρήσεις του κτιρίου, εφόσον γίνονται από επιχειρήσεις εκμετάλλευσης δημόσιας χρήσεως, υπέργειων, υπόγειων ή και πλωτών σταθμών αυτοκινήτων. Επίσης, επενδυτικά σχέδια για την ίδρυση δημόσιας χρήσης στεγασμένων ή/και ημιστεγασμένων σταθμών φορτηγών, λεωφορείων και άλλων εν γένει βαρέων οχημάτων τουλάχιστον 30 θέσεων.
- Επενδυτικά σχέδια παραγωγής ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας και ειδικότερα την αιολική, την ηλιακή, την υδροηλεκτρική, τη γεωθερμική και τη βιομάζα, επενδυτικά σχέδια συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας.
- Επενδυτικά σχέδια για τη μετεγκατάσταση βυρσοδευείων από τους Νομούς Αττικής, Θεσσαλονίκης και Χανίων εντός Βιομηχανικών και Επιχειρηματικών Περιοχών (Β.Ε.ΠΕ.), στις οποίες υφίστανται οι κατάλληλες υποδομές και προβλέπεται η εγκατάστασή τους.
- Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων κατηγορίας τουλάχιστον δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης ή ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν διακόψει προσωρινά τη λειτουργία τους για πέντε έτη κατ' ανώτατο όριο, χωρίς στο διάστημα αυτό να έχει γίνει αλλαγή στη χρήση του κτιρίου και υπό τον όρο ότι κατά το χρόνο της προσωρινής διακοπής της λειτουργίας τους ήταν τουλάχιστον κατηγορίας δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης.
- Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων κατώτερης κατηγορίας των δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης, σε κτίρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα ή παραδοσιακά, εφόσον με τον εκσυγχρονισμό τους αναβαθμίζονται τουλάχιστον σε κατηγορία δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης. Επίσης εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν διακόψει προσωρινά τη λειτουργία τους για πέντε έτη κατ' ανώτατο όριο, χωρίς στο διάστημα αυτό να έχει γίνει αλλαγή στη χρήση του κτιρίου και υπό τον όρο ότι με τον εκσυγχρονισμό τους αναβαθμίζονται τουλάχιστον σε κατηγορία δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης.
- Εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών μονάδων που αφορά τη δημιουργία συμπληρωματικών εγκαταστάσεων με την προσθήκη νέων κοινόχρηστων χώρων, νέων χρήσεων επί κοινοχρήστων χώρων, πισινών και αθλητικών εγκαταστάσεων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον κατηγορίας δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης, με σκοπό την παροχή πρόσθετων υπηρεσιών.
- Μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον κατηγορίας δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης.
- Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings) τουλάχιστον Γ' τάξης.
- Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός συνεδριακών κέντρων. "
- Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός χιονοδρομικών κέντρων. "
- Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός αξιοποίησης ιαματικών πηγών.
- Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός τουριστικών λιμένων σκαφών αναψυχής (μαρίνες) για επενδυτικά σχέδια που γίνονται με πρωτοβουλία οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου.
- Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός γηπέδων γκολφ.
- Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός κέντρων θαλασσοθεραπείας.
- Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός κέντρων τουρισμού υγείας.
- Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός κέντρων προπονητικού-αθλητικού τουρισμού.
- Επενδυτικά σχέδια συνεργαζόμενων εμπορικών και μεταφορικών επιχειρήσεων, υπό ενιαίο φορέα, για την δημιουργία εμπορευματικών σταθμών και διαμετακομιστικών κέντρων, όπως αυτά θα οριστούν με την κοινή υπουργική απόφαση.
- Επενδυτικά σχέδια των μεταφορικών επιχειρήσεων για τη δημιουργία υποδομών αποθήκευσης, συσκευασίας και τυποποίησης καθώς και κλειστών χώρων στάθμευσης φορτηγών οχημάτων, όπως αυτά θα οριστούν με την κοινή υπουργική απόφαση.
- Επενδυτικά σχέδια για την παροχή υπηρεσιών εφοδιαστικής αλυσίδας.
- Επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία ευρυζωνικών δικτυακών υποδομών και συναφούς εξοπλισμού που εξασφαλίζει την πρόσβαση σε πολίτες ή επιχειρήσεις, σε επίπεδο ΟΤΑ, Περιφερειών κλπ. ή άλλης γεωγραφικής περιοχής με επιχειρηματικό ενδιαφέρον.

- Επενδυτικά σχέδια παροχής καινοτομικών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών ευρείας κλίμακας τα οποία βασίζονται στην ευρυζωνική υποδομή.
- Επενδυτικά σχέδια ανάπτυξης λογισμικού.
- Επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής, ενεργειακής, μεταλλευτικής, γεωργικής, κτηνοτροφικής, δασικής και ιχθυοκαλλιεργητικής έρευνας. Επίσης, επενδυτικά σχέδια ανάπτυξης τεχνολογιών και βιομηχανικών σχεδίων.
- Επενδυτικά σχέδια για την παροχή υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.
- Επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία εργαστηρίων παροχής υπηρεσιών ποιότητας ή/και υψηλής τεχνολογίας, πιστοποιήσεων, δοκιμών ελέγχου και διακριβώσεων.
- Επενδυτικά σχέδια των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης μέσων μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων σε απομονωμένες, δυσπρόσιτες και απομακρυσμένες περιοχές, όπως ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας.
- Επενδυτικά σχέδια προστασίας του περιβάλλοντος, περιορισμού της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος και ανακύκλωσης του ύδατος και αφαλάτωσης θαλασσινού ή υφάλμυρου νερού.
- Επενδυτικά σχέδια για αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσιμα, επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, καθώς και συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας.
- Επενδυτικά σχέδια για εξοικονόμηση ενέργειας, υπό την προϋπόθεση ότι το επενδυτικό σχέδιο δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης λειτουργίας της μονάδας και από αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας.
- Επενδυτικά σχέδια παραγωγής νέων προϊόντων ή/και υπηρεσιών ή προϊόντων εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.
- Επενδυτικά σχέδια για ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμό εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ή μεταλλευτικής ή ενεργειακής έρευνας.
- Επενδυτικά σχέδια εισαγωγής και προσαρμογής περιβαλλοντικά φιλικής τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία.
- Επενδυτικά σχέδια παραγωγής καινοτομικών προϊόντων ή υπηρεσιών εισαγωγής καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία και εμπόρευματοποίησης πρωτοτύπων προϊόντων και υπηρεσιών.
- Επενδυτικά σχέδια που στοχεύουν στην αναβάθμιση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων ή και υπηρεσιών.
- Επενδυτικά σχέδια για αγορά και εγκατάσταση νέων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης αποθηκών συμπεριλαμβανομένου και του αναγκαίου λογισμικού για την δημιουργία επέκταση ή/και ανάπτυξη στον χώρο του βιομηχανοστασίου στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού της εφοδιαστικής αλυσίδας.
- Επενδυτικά σχέδια ίδρυσης ή επέκτασης βιομηχανικών ή βιοτεχνικών μονάδων για την εναλλακτική διαχείριση συσκευασιών και άλλων προϊόντων που έχουν αναλωθεί στην Ελλάδα, για παραγωγή πρώτων υλών και λοιπών υλικών από αυτά.
- Επενδυτικά σχέδια υλοποίησης ολοκληρωμένου πολυετούς (2-5 ετών) επιχειρηματικού σχεδίου φορέων (για τους οποίους έχει παρέλθει πενταετία από τη σύστασή τους) των μεταποιητικών και μεταλλευτικών επιχειρήσεων ελαχίστου συνολικού κόστους 3.000.000 ΕΥΡΩ, και επιχειρήσεων ανάπτυξης λογισμικού ελαχίστου συνολικού κόστους 1.500.000 ΕΥΡΩ που περιλαμβάνουν τον τεχνολογικό, διοικητικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη, καθώς και τις αναγκαίες ενέργειες κατάρτισης των εργαζομένων, με ένα ή περισσότερους από του επόμενους στόχους:

Πηγή : www.ypan.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 - ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 3299/2004

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΦΟΡΕΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Δ/ΣΗ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ								
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ Ν. 3299/2004 ΑΠΟ ΕΝΑΡΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΩΣ 30/6/2007 (α΄ φάση)								
Κατά Περιφέρεια και Φορέα Ένταξης								
(Φορείς Διαχείρισης ΥΠΟΙΟ και ΔΙΣΑ)								
	ΤΟΜΕΑΣ	ΠΟΣΑ ΑΙΤΗΣΕΩΝ			ΠΟΣΑ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ			
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΕΝΔ. ΣΧΕΔΙΩΝ	ΥΨΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ €	ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ €	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΕΝΔ. ΣΧΕΔΙΩΝ	ΥΨΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ €	ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ €	ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΑΤΤΙΚΗ	ΥΠΟΙΟ	205	1.295.890.964	444.829.473	154	776.823.240	255.180.657	2.245
	ΔΙΣΑ	61	63.012.025,00	23.742.644,00	30	30.480.534	10.940.185	131
	ΣΥΝΟΛΟ	266	1.358.902.989	468.572.117	184	807.303.774	266.120.842	2.376
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	ΥΠΟΙΟ	57	440.329.377	214.020.557	46	257.936.675	125.919.096	506
	ΔΙΣΑ	265,00	268.623.052,00	143.093.908,00	236	233.811.113	123.778.034	791
	ΣΥΝΟΛΟ	322	708.952.429	357.114.465	282	491.747.788	249.697.130	1.297
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	ΥΠΟΙΟ	216	978.686.426	417.173.964	173	719.397.769	292.732.244	1.781
	ΔΙΣΑ	402,00	600.400.450,00	264.085.323,00	348	435.090.307	185.353.878	1.857
	ΣΥΝΟΛΟ	618	1.579.086.876	681.259.287	521	1.154.488.076	478.086.122	3.638
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	ΥΠΟΙΟ	32	160.698.624	76.854.882	28	130.619.160	61.563.748	283
	ΔΙΣΑ	98,00	101.710.049,00	47.966.273,00	90	88.001.183	40.530.489	297
	ΣΥΝΟΛΟ	130	262.408.673	124.821.155	118	218.620.343	102.094.237	580
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	ΥΠΟΙΟ	70	270.049.266	113.865.830	53	197.424.109	77.011.022	556
	ΔΙΣΑ	330,00	304.753.930,00	126.955.385,00	318	256.142.080	105.577.058	924
	ΣΥΝΟΛΟ	400	574.803.196	240.821.215	371	453.566.189	182.588.080	1.480
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	ΥΠΟΙΟ	102	626.695.107	228.166.131	88	486.217.203	162.297.762	802
	ΔΙΣΑ	169,00	171.867.211,00	63.400.390,00	149	141.938.660	51.415.143	634
	ΣΥΝΟΛΟ	271	798.562.318	291.566.521	237	628.155.863	213.712.905	1.436
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΥΠΟΙΟ	33	163.690.961	83.005.753	25	115.755.481	56.094.981	201
	ΔΙΣΑ	254,00	242.978.450,00	122.472.967,00	224	173.143.013	86.064.453	714
	ΣΥΝΟΛΟ	287	406.669.411	205.478.720	249	288.898.494	142.159.434	915
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΥΠΟΙΟ	96	816.644.619	366.745.320	80	599.629.132	257.400.737	1.239
	ΔΙΣΑ	220,00	178.605.216,00	77.428.232,00	200	145.490.399	62.728.625	385
	ΣΥΝΟΛΟ	316	995.249.835	444.173.552	280	745.119.531	320.129.362	1.624

ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	ΥΠΟΙΟ	69	409.813.723	184.772.109	54	306.295.200	131.834.180	612
	ΔΙΣΑ	266,00	183.199.283,00	86.349.849,00	238	154.959.604	72.207.068	490
	ΣΥΝΟΛΟ	335	593.013.006	271.121.958	292	461.254.804	204.041.248	1.102
ΚΡΗΤΗ	ΥΠΟΙΟ	137	929.805.791	341.505.255	97	624.323.126	223.954.417	1.316
	ΔΙΣΑ	614,00	518.843.373,00	197.455.023,00	573	418.176.972	158.443.358	1.153
	ΣΥΝΟΛΟ	751	1.448.649.164	538.960.278	670	1.042.500.098	382.397.775	2.469
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΥΠΟΙΟ	48	303.527.187	130.068.246	44	249.216.096	105.193.808	428
	ΔΙΣΑ	100,00	105.325.638,00	48.824.440,00	86	74.929.471	34.664.163	139
	ΣΥΝΟΛΟ	148	408.852.825	178.892.686	130	324.145.567	139.857.971	567
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΥΠΟΙΟ	17	136.329.532	74.712.545	15	79.132.842	43.225.164	112
	ΔΙΣΑ	100,00	90.456.309,00	49.124.764,00	86	68.296.198	36.343.428	402
	ΣΥΝΟΛΟ	117	226.785.841	123.837.309	101	147.429.040	79.568.592	514
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΥΠΟΙΟ	144	1.434.911.684	711.768.295	124	1.106.957.963	492.860.079	2.092
	ΔΙΣΑ	123,00	143.142.706,00	70.717.646,00	111	111.988.433	55.346.172	276
	ΣΥΝΟΛΟ	267	1.578.054.390	782.485.941	235	1.218.946.396	548.206.251	2.368
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΙΟ ΚΑΙ ΔΙΣΑ	ΥΠΟΙΟ	1.226	7.967.073.261	3.387.488.361	981	5.649.727.997	2.285.267.895	12.173
	ΔΙΣΑ	3.002,00	2.972.917.692,00	1.321.616.844,00	2.689,00	2.332.447.967,00	1.023.392.054,00	8.193,00
	ΣΥΝΟΛΟ	4.228	10.939.990.953	4.709.105.205	3.670	7.982.175.964	3.308.659.949	20.366

Πηγή : www.mnec.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 - ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 3299/2004

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΜΕΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Δ/ΣΗ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ								
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ Ν. 3299/2004 ΑΠΟ ΕΝΑΡΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΩΣ 30/6/2007 (α' φάση)								
Κατά Περιφέρεια και Τομέα Δραστηριότητας								
(Φορείς Διαχείρισης ΥΠΟΙΟ και ΔΙΣΑ)								
	ΤΟΜΕΑΣ	ΠΟΣΑ ΑΙΤΗΣΕΩΝ			ΠΟΣΑ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ			ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΕΝΔ. ΣΧΕΔΙΩΝ	ΥΨΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ €	ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ €	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΕΝΔ. ΣΧΕΔΙΩΝ	ΥΨΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ €	ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ €	
ΑΤΤΙΚΗ	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	32	94.995.007	30.880.128	17	63.706.527	20.922.797	88
	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	2	1.818.228	428.572	1	1.580.000	363.400	10
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	47	198.647.470	67.401.705	30	99.571.142	32.557.946	286
	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	185	1.063.442.284	369.861.712	136	642.446.105	212.276.699	1.992
	ΣΥΝΟΛΟ	266	1.358.902.989	468.572.117	184	807.303.774	266.120.842	2.376
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	236	581.595.265	289.683.882	209	392.832.969	198.538.723	1.065
	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	35	31.766.465	16.465.165	29	26.217.641	13.112.824	45
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	35	64.137.798	34.891.611	32	50.399.827	26.727.541	110
	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	16	31.452.901	16.073.806	12	22.297.351	11.318.043	77
	ΣΥΝΟΛΟ	322	708.952.429	357.114.464	282	491.747.788	249.697.131	1.297
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	348	731.511.030	335.106.049	302	562.281.890	244.701.069	2.102
	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	22	17.920.274	8.104.016	19	13.875.800	6.325.670	59
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	108	427.283.395	183.716.897	97	310.748.467	130.036.372	698
	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	140	402.372.177	154.332.324	103	267.581.919	97.023.011	779
	ΣΥΝΟΛΟ	618	1.579.086.876	681.259.286	521	1.154.488.076	478.086.122	3.638
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	81	179.983.185	85.144.286	77	160.966.539	74.577.027	374
	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	8	7.746.917	3.896.708	7	6.570.432	3.118.966	19
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	30	66.234.190	31.893.974	27	47.059.255	22.579.918	144
	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	11	8.444.381	3.886.186	7	4.024.117	1.818.326	43
	ΣΥΝΟΛΟ	130	262.408.673	124.821.154	118	218.620.343	102.094.237	580

ΘΕΣΣΑΛΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΟΓ ΕΝΗΣ	251	284.556.407	119.756.763	237	231.262.785	94.657.454	672
	ΠΡΩΤΟΓΕΝ ΗΣ	5	3.388.267	1.507.278	5	3.025.000	1.351.250	4
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	96	157.865.447	64.887.539	91	125.871.885	51.102.949	490
	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	48	128.993.076	54.669.634	38	93.406.519	35.476.427	314
	ΣΥΝΟΛΟ	400	574.803.197	240.821.214	371	453.566.189	182.588.080	1.480
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	ΔΕΥΤΕΡΟΓ ΕΝΗΣ	187	536.351.795	189.074.741	168	422.772.917	139.076.231	979
	ΠΡΩΤΟΓΕΝ ΗΣ	11	8.379.014	3.430.279	8	6.932.000	2.454.700	19
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	41	112.658.544	41.985.156	35	86.549.045	30.997.404	213
	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	32	141.172.965	57.076.344	26	111.901.901	41.184.570	225
	ΣΥΝΟΛΟ	271	798.562.318	291.566.520	237	628.155.863	213.712.905	1.436
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΔΕΥΤΕΡΟΓ ΕΝΗΣ	161	195.269.492	99.180.817	142	135.993.553	66.746.573	502
	ΠΡΩΤΟΓΕΝ ΗΣ	52	43.398.043	19.976.096	45	30.425.603	13.788.372	84
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	52	123.026.534	62.649.098	47	95.617.559	47.467.134	228
	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	22	44.975.343	23.672.709	15	26.861.779	14.157.355	101
	ΣΥΝΟΛΟ	287	406.669.412	205.478.720	249	288.898.494	142.159.434	915
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ Υ	ΔΕΥΤΕΡΟΓ ΕΝΗΣ	189	344.145.952	144.780.405	167	187.228.824	72.467.002	330
	ΠΡΩΤΟΓΕΝ ΗΣ	20	20.307.802	5.726.405	16	17.510.916	6.862.003	35
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	95	609.396.231	284.733.342	89	529.379.939	236.472.664	1.213
	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	12	21.399.851	8.933.401	8	10.999.853	4.327.692	46
	ΣΥΝΟΛΟ	316	995.249.836	444.173.553	280	745.119.532	320.129.361	1.624
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	ΔΕΥΤΕΡΟΓ ΕΝΗΣ	257	368.755.255	167.894.747	226	293.775.053	129.190.558	703
	ΠΡΩΤΟΓΕΝ ΗΣ	13	22.598.228	11.029.868	13	20.199.655	9.253.488	96
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	38	132.279.818	60.728.518	35	98.096.780	44.219.878	215
	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	27	69.379.706	31.468.826	18	49.183.316	21.377.324	88
	ΣΥΝΟΛΟ	335	593.013.007	271.121.959	292	461.254.804	204.041.248	1.102
ΚΡΗΤΗ	ΔΕΥΤΕΡΟΓ ΕΝΗΣ	408	365.593.851	134.336.657	376	279.275.483	101.910.711	892
	ΠΡΩΤΟΓΕΝ ΗΣ	39	35.401.042	13.239.283	36	28.653.500	10.760.400	126
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	245	921.045.666	339.432.165	227	675.160.962	246.410.894	1.193
	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	59	126.608.605	51.952.175	31	59.410.153	23.315.770	258
	ΣΥΝΟΛΟ	751	1.448.649.164	538.960.280	670	1.042.500.098	382.397.775	2.469
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΔΕΥΤΕΡΟΓ ΕΝΗΣ	19	16.682.333	6.949.032	18	13.471.667	5.558.812	60
	ΠΡΩΤΟΓΕΝ ΗΣ	1	1.569.205	627.682	1	1.310.000	524.000	4
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	122	368.032.137	160.938.311	107	291.222.632	125.204.652	492
	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	6	22.569.149	10.377.660	4	18.141.268	8.570.507	11
	ΣΥΝΟΛΟ	148	408.852.824	178.892.685	130	324.145.567	139.857.971	567
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΔΕΥΤΕΡΟΓ ΕΝΗΣ	49	43.744.735	23.758.464	42	28.443.955	14.707.125	278
	ΠΡΩΤΟΓΕΝ ΗΣ	6	4.185.245	2.240.268	5	2.579.844	1.367.038	5
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	52	166.568.845	91.093.721	45	107.250.290	58.586.721	215
	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	10	12.287.014	6.744.857	9	9.154.951	4.907.708	16
	ΣΥΝΟΛΟ	117	226.785.839	123.837.310	101	147.429.040	79.568.592	514

ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΔΕΥΤΕΡΟΓ ΕΝΗΣ	37	93.651.733	39.237.203	30	69.525.513	22.164.410	127
	ΠΡΩΤΟΓΕΝ ΗΣ	3	3.332.960	1.472.629	2	1.498.589	599.436	1
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	214	1.451.385.599	726.570.325	195	1.132.500.601	517.856.985	2.216
	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	13	29.684.097	15.205.786	8	15.421.693	7.585.420	24
	ΣΥΝΟΛΟ	267	1.578.054.389	782.485.943	235	1.218.946.396	548.206.251	2.368
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΙΟ ΚΑΙ ΔΙΣΑ	ΔΕΥΤΕΡΟΓ ΕΝΗΣ	2.255	3.836.836.040	1.665.783.174	2.011	2.841.537.675	1.185.218.492	8.172
	ΠΡΩΤΟΓΕΝ ΗΣ	217	201.811.690	88.144.249	187	160.378.980	69.881.547	507
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1.175	4.798.561.674	2.150.922.362	1.057	3.649.428.384	1.570.221.058	7.713
	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	581	2.102.781.549	804.255.420	415	1.330.830.925	483.338.852	3.974
	ΣΥΝΟΛΟ	4.228	10.939.990.953	4.709.105.205	3.670	7.982.175.964	3.308.659.949	20.366

Πηγή : www.mnec.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6 - ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΡΙΘΜΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΚΥΚΛΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΤΖΙΡΟ) ΑΠΟ 2,5 εκ. ΕΥΡΩ ΕΩΣ 50 εκ. ΕΥΡΩ, ΣΕ ΔΙΨΗΦΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΑΚΟΔ03, ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ (ΕΤΟΣ 2004)

ΣΤΑΚ ΟΔ03	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΛΑΔΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΡ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
01	Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα και συναφείς βοηθητικές δραστηριότητες	85	0,84%
05	Αλιεία, ιχθυοκαλλιέργεια και συναφείς βοηθητικές δραστηριότητες	35	0,35%
10	Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη· εξόρυξη τύρφης	2	0,02%
11	Άντληση αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου· βοηθητικές δραστηριότητες συναφείς με την άντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου, με εξαίρεση τις μελέτες	3	0,03%
13	Εξόρυξη μεταλλικών μεταλλευμάτων	3	0,03%
14	Άλλες εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες	40	0,40%
15	Βιομηχανία τροφίμων και ποτών	487	4,84%
16	Παραγωγή προϊόντων καπνού	3	0,03%
17	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	127	1,26%
18	Κατασκευή ειδών ένδυσης· κατεργασία και βαφή γουναρικών	237	2,35%
19	Κατεργασία και δέψη δέρματος· κατασκευή ειδών ταξιδιού (αποσκευών), τσαντών, ειδών σελλοποίησης, ειδών σαγματοποιίας και υποδημάτων	27	0,27%
20	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από τα έπιπλα· κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής	28	0,28%
21	Παραγωγή χαρτοπολτού, χαρτιού και προϊόντων από χαρτί	71	0,71%
22	Εκδόσεις, εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων εγγραφής ήχου και εικόνας και μέσων πληροφορικής	178	1,77%
23	Παραγωγή οπτάνθρακα (κωκ), προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων	6	0,06%
24	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	169	1,68%
25	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	112	1,11%
26	Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά	217	2,16%
28	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	205	2,04%
29	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού μ.α.κ.	115	1,14%
30	Κατασκευή μηχανών γραφείου και ηλεκτρονικών υπολογιστών	8	0,08%
31	Κατασκευή ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών μ.α.κ.	58	0,58%
32	Κατασκευή εξοπλισμού και συσκευών ραδιοφωνίας, τηλεόρασης και επικοινωνιών	12	0,12%
33	Κατασκευή ιατρικών οργάνων, οργάνων ακριβείας και οπτικών οργάνων, κατασκευή ρολογιών κάθε είδους	19	0,19%

34	Κατασκευή αυτοκινήτων οχημάτων· κατασκευή ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων	21	0,21%
35	Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	30	0,30%
36	Κατασκευή επίπλων· λοιπές βιομηχανίες μ.α.κ.	98	0,97%
27	Παραγωγή βασικών μετάλλων	44	0,44%
37	Ανακύκλωση	7	0,07%
40	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και ζεστού νερού	18	0,18%
41	Συλλογή, καθαρισμός και διανομή νερού	17	0,17%
45	Κατασκευές	776	7,71%
50	Εμπόριο, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών·	776	7,71%
51	Χονδρικό εμπόριο και εμπόριο με προμήθεια, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών	3540	35,17%
52	Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών· επισκευή ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	660	6,56%
55	Ξενοδοχεία και εστιατόρια	312	3,10%
60	Χερσαίες μεταφορές. Μεταφορές μέσω αγωγών	146	1,45%
61	Υδάτινες μεταφορές	72	0,72%
62	Εναέριες μεταφορές	30	0,30%
63	Βοηθητικές και συναφείς προς τις μεταφορές δραστηριότητες· δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων	266	2,64%
64	Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες	68	0,68%
65	Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα ταμεία συντάξεων	42	0,42%
66	Ασφαλίσεις και συνταξιοδοτικά ταμεία, εκτός από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	5	0,05%
67	Δραστηριότητες συναφείς με τις δραστηριότητες ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών	24	0,24%
70	Δραστηριότητες σχετικές με ακίνητη περιουσία	32	0,32%
71	Εκμίσθωση μηχανημάτων και εξοπλισμού χωρίς χειριστή· εκμίσθωση ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	34	0,34%
72	Πληροφορική και συναφείς δραστηριότητες	80	0,79%
73	Έρευνα και ανάπτυξη	27	0,27%
74	Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες	432	4,29%
75	Δημόσια διοίκηση και άμυνα· υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	26	0,26%
80	Εκπαίδευση	21	0,21%
85	Υγεία και κοινωνική μέριμνα	21	0,21%
90	Διάθεση λυμάτων και απορριμμάτων· υγιεινή και παρόμοιες δραστηριότητες	15	0,15%
91	Δραστηριότητες οργανώσεων με μέλη μ.α.κ.	45	0,45%
92	Ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες	118	1,17%
93	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	15	0,15%
0	Αγνωστος Κλάδος	1	0,01%
ΣΥΝΟΛΑ :		10.066	100,00%

Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε. Τμήμα Μητρώου Επιχειρήσεων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7 - ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ		Hellastat
ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ		
I. ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ		
Γενική Ρευστότητα	Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	
Άμεση Ρευστότητα	(Κυκλοφορούν Ενεργητικό - Αποθέματα) / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	
Διαθέσιμα Βρος βραχυπρόθεσμες Απαιτήσεις	Διαθέσιμα / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	
Διαθέσιμα προς Κυκλοφορούν Ενεργητικό	Διαθέσιμα / Κυκλοφορούν Ενεργητικό	
Λειτουργική Ταμειακή Ροή προς Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις(MO)	Λειτουργική Ταμειακή Ροή / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις (MO διειτίας)	
Λειτουργική Ταμειακή Ροή προς Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	Λειτουργική Ταμειακή Ροή / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	
Δείκτης Ρευστότητας	[(Απαιτήσεις x Ημέρες Απαιτήσεων) + (Αποθέματα x Ημέρες Αποθεμάτων)] / Κυκλοφορούν Ενεργητικό	
II. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ		
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απαιτήσεων(MO)	Πωλήσεις / Απαιτήσεις (MO διειτίας)	
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απαιτήσεων	Πωλήσεις / Απαιτήσεις	
Ημέρες Απαιτήσεων	Απαιτήσεις / (Πωλήσεις / 360)	
Ημέρες Απαιτήσεων(MO)	Απαιτήσεις (MO διειτίας) / (Πωλήσεις / 360)	
III. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ		
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Αποθεμάτων	Κόστος Πωληθέντων / Αποθέματα	
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Αποθεμάτων(MO)	Κόστος Πωληθέντων / Αποθέματα (MO διειτίας)	
Ημέρες Αποθεμάτων	Αποθέματα / (Κόστος Πωληθέντων/360)	
Ημέρες Αποθεμάτων(MO)	Αποθέματα (MO διειτίας) / (Κόστος Πωληθέντων/360)	
IV. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Προμηθευτών	Προμηθευτές / (Κόστος Πωληθέντων - Ενσωματωμένες Αποσβέσεις + Αποθέματα Λήξης - Αποθέματα Έναρξης)	
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Προμηθευτών(MO)	Προμηθευτές (MO διειτίας) / (Κόστος Πωληθέντων - Ενσωματωμένες Αποσβέσεις + Αποθέματα Λήξης - Αποθέματα Έναρξης)	
Ημέρες Πίστωσης από Προμηθευτές	(Κόστος Πωληθέντων - Ενσωματωμένες Αποσβέσεις + Αποθέματα Λήξης - Αποθέματα Έναρξης) / Προμηθευτές x 360	
V. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ		
Διάρκεια Λειτουργικού Κύκλου	Ημέρες Απαιτήσεων + Ημέρες Αποθεμάτων	
Διάρκεια Εμπορικού Κύκλου	Ημέρες Απαιτήσεων + Ημέρες Αποθεμάτων - Ημέρες Υποχρεώσεων	
ΚΕΦΑΛΙΑΚΗ ΔΙΑΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ		
Συνολικές Υποχρεώσεις προς Ίδια Κεφάλαια	Συνολικές Υποχρεώσεις / Ίδια Κεφάλαια	
Συνολικές Υποχρεώσεις προς Συνολικά Κεφάλαια	Συνολικές Υποχρεώσεις / Συνολικό Ενεργητικό	
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις προς Ίδια Κεφάλαια	Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις / Ίδια Κεφάλαια	
Ίδια Κεφάλαια προς Συνολικές Υποχρεώσεις	Ίδια Κεφάλαια / Συνολικές Υποχρεώσεις	
Πάγιο Ενεργητικό προς Ίδια Κεφάλαια	Πάγιο Ενεργητικό / Ίδια Κεφάλαια	
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις προς Συνολικές Υποχρεώσεις	Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις / Συνολικές Υποχρεώσεις	
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις προς Κυκλοφορούν Ενεργητικό	Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις / Κυκλοφορούν Ενεργητικό	
Κάλυψη Χρηματοοικονομικών Εξόδων (Λειτουργικά Κέρδη)	Κέρδη Προ Τόκων, Φόρων και Αποσβέσεων (ΚΙΠΤΦΑ) / Χρεωστικοί Τόκοι	

Κάλυψη Χρηματοοικονομικών Εξόδων (Ταμειακές Ροές)	Λειτουργική Ταμειακή Ροή / Χρεωστικοί Τόκοι
Λειτουργική Ταμειακή Ροή προς Συνολικές Υποχρεώσεις	Λειτουργική Ταμειακή Ροή / Συνολικές Υποχρεώσεις
Μόχλευση Κεφαλαίου Κίνησης	Βραχυπρόθεσμες Τραπεζικές Υποχρεώσεις / Αποθέματα + Απαιτήσεις - (Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις - Βραχυπρόθεσμες Τραπεζικές Υποχρεώσεις)
Πραγματικό Κόστος Δανεισμού	Χρεωστικοί Τόκοι / Βραχυπρόθεσμες Τραπεζικές Υποχρεώσεις
Δείκτης Επανεπένδυσης	1- (Μερίσματα Χρήσης / Καθαρά Κέρδη προς Διάθεση)
ΑΠΟΔΟΣΗ ΕΠΕΝΔΥΜΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	
Απόδοση Συνολικού Ενεργητικού Προ Φόρων	Κέρδη Προ Φόρων / Συνολικό Ενεργητικό
Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων Προ Φόρων	Κέρδη Προ Φόρων / Ίδια Κεφάλαια
Απόδοση Μέσου Συνολικού Ενεργητικού Προ Φόρων	Κέρδη Προ Φόρων / Συνολικό Ενεργητικό (ΜΟ διетίας)
Απόδοση Μέσων Ιδίων Κεφαλαίων Προ Φόρων	Κέρδη Προ Φόρων / Ίδια Κεφάλαια (ΜΟ διетίας)
Απόδοση Συνολικού Ενεργητικού Μετά Φόρων	Κέρδη Μετά Φόρων / Συνολικό Ενεργητικό
Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων Μετά Φόρων	Κέρδη Μετά Φόρων / Ίδια Κεφάλαια
Απόδοση Μέσου Συνολικού Ενεργητικού Μετά Φόρων	Κέρδη Μετά Φόρων / Συνολικό Ενεργητικό (ΜΟ διетίας)
Απόδοση Μέσων Ιδίων Κεφαλαίων Μετά Φόρων	Κέρδη Μετά Φόρων / Ίδια Κεφάλαια (ΜΟ διетίας)
Απόδοση Μακροπρόθεσμων Κεφαλαίων Χρηματοοικονομική Μόχλευση	Κέρδη Προ Φόρων / (Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις + Ίδια Κεφάλαια) Απόδοση Μακροπρόθεσμων Κεφαλαίων / Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων
Απόδοση Λειτουργικών Στοιχείων Ενεργητικού	Κέρδη Προ Φόρων / Καθαρά Λειτουργικά Πάγια (Καθαρά Λειτουργικά Πάγια = Σύνολο Ακίνητοποιήσεων + Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις - Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις - Προβλέψεις για Κινδύνους και Έξοδα)
Απόδοση Επενδυμένων Κεφαλαίων	Κέρδη Προ Φόρων / Επενδυμένα Κεφάλαια (Επενδυμένα Κεφάλαια = Κεφάλαιο Κίνησης + Καθαρά Λειτουργικά Πάγια)
Απόδοση Απασχολούμενων Κεφαλαίων	Κέρδη Προ Φόρων / Απασχολούμενα Κεφάλαια (Απασχολούμενα Κεφάλαια = Επενδυμένα Κεφάλαια + Διαθέσιμα + Συμμετοχές)
Ρυθμός Διατηρίσιμης Ανάπτυξης	Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων x Δείκτης Επανεπένδυσης
Ανάλυση Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων	Φορολογική επιβάρυνση x Χρηματοοικονομική επιβάρυνση x Λειτουργικό περιθώριο x Κυκλοφορία ενεργητικού x Κεφαλαιακή διάρθρωση
Φορολογική Επιβάρυνση	Κέρδη Μετά Φόρων / Κέρδη Προ Φόρων
Χρηματοοικονομική Επιβάρυνση	Κέρδη Προ Φόρων / Κέρδη Προ Τόκων και Φόρων
Περιθώριο Λειτουργικού Κέρδους	Κέρδη Προ Τόκων και Φόρων / Πωλήσεις
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Ενεργητικού	Πωλήσεις / Συνολικό Ενεργητικό
Κεφαλαιακή Διάρθρωση	Συνολικό Ενεργητικό / Ίδια Κεφάλαια
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Διαθεσίμων	Πωλήσεις / Διαθέσιμα
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απαιτήσεων	Πωλήσεις / Απαιτήσεις
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Αποθεμάτων	Πωλήσεις / Αποθέματα
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Κεφαλαίου Κίνησης	Πωλήσεις / Κεφάλαιο Κίνησης
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Πάγιου Ενεργητικού	Πωλήσεις / Πάγιο Ενεργητικό
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Επενδυμένων Κεφαλαίων	Πωλήσεις / Επενδυμένα Κεφάλαια
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων	Πωλήσεις / Απασχολούμενα Κεφάλαια
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Συνολικού Ενεργητικού	Πωλήσεις / Συνολικό Ενεργητικό
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	Πωλήσεις / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

ΠΕΡΙΘΩΡΙΑ ΚΕΡΔΟΥΣ	
Περιθώριο Μικτού Κέρδους	Μικτό Κέρδος / Πωλήσεις
Περιθώριο ΚΠΦΤ	Κέρδη Προ Τόκων και Φόρων ΚΠΤΦ / Πωλήσεις
Περιθώριο ΚΠΦΤΑ	Κέρδη Προ Τόκων, Φόρων και Αποσβέσεων ΚΠΤΦΑ / Πωλήσεις
Περιθώριο Λειτουργικού Κέρδους	Ολικά Αποτελέσματα / Πωλήσεις
Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (Προ Φόρων)	Κέρδη Προ Φόρων ΚΠΦ / Πωλήσεις
Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (Μετά Φόρων)	Κέρδη Μετά Φόρων / Πωλήσεις
Περιθώριο Λειτουργικής Ταμειακής Ροής	Λειτουργική Ταμειακή Ροή / Πωλήσεις

Πηγή : www.hellastat.gr

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

& ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αγγελόπουλος, Π. Χρ. «Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό σύστημα», Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, 2008.
- Αθανασόπουλος, Δ. Α. «Περιγραφική Στατιστική», Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, 1989.
- Βασιλείου, Δ., Ηρειώτης, Ν. «Χρηματοοικονομική Διοίκηση», Εκδόσεις Rosili, 2008.
- Κιόχος, Π. Α. «Στατιστική», Εκδόσεις Interbooks, 1993.
- Μελάς, Κ. «Εισαγωγή στην Τραπεζική Χρηματοοικονομική Διοικητική», Εκδόσεις Εξάντας Εκδοτική ΑΕ, 2002.
- Νιάρχος, Ν. Α. «Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων», Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, 2004.
- Brealey, Myers, Allen «Corporate Finance», Εκδόσεις McGraw-Hill, 2006.
- Brigham, E. F., Ehrhardt, M. C. «Financial Management, Theory and Practice», Εκδόσεις Thomson South Western, 2005.
- Εκπαιδευτικό υλικό Alpha Bank, «Βασικές Αρχές και Θεσμικό πλαίσιο Χρηματοδοτήσεων», 2005.
- Ελληνική Ένωση Τραπεζών, «Η συμβολή του Τραπεζικού συστήματος στην Ελληνική Οικονομία», 2008.
- ΕΟΜΜΕΧ, Εθνικό Παρατηρητήριο για τις ΜΜΕ «Η κατάσταση και οι προοπτικές των Ελληνικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων», Ετήσια Έκθεση για το 2006.
- ΕΣΥΕ, « Η Ελλάδα με αριθμούς», 2005.
- Οδηγός Εφαρμογής Δράση 2.10.2 «Επιδότηση Κόστους Δανεισμού Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων», ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ.
- Τράπεζα Πειραιώς, «Συνοπτικό λεξικό για το Γ' ΚΠΣ».

ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

- www.hba.gr
- www.statistics.gr
- www.icap.gr
- www.hellastat.gr
- www.mnec.gr
- www.ypan.gr
- www.eommex.gr
- www.naftemporiki.gr
- www.acci.gr
- www.elke.gr
- www.capital.gr
- www.ependyseis.gr
- www.ggea.gr
- www.3kps.gr
- www.hellaskps.gr
- www.tempme.gr
- www.antagonisikotita.gr
- www.alphaleasing.gr
- www.factoring.gr
- www.wikipedia.org
- www.disabled.gr

Η περιήγηση στις παραπάνω ιστοσελίδες, διεξήχθη το χρονικό διάστημα μεταξύ 15/7/08 έως 21/8/2008.

